

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. birželio 1 d.
(OR. en)

9634/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0217 (COD)

AGRI 262
AGRIORG 33
AGRISTR 33
AGRIFIN 51
CODEC 938

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. birželio 1 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 393 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 393 final.

Priedama: COM(2018) 393 final

Briuselis, 2018 06 01
COM(2018) 393 final

2018/0217 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo
panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013**

{SWD(2018) 301 final} - {SEC(2018) 305 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP)¹ (DFP pasiūlymas) nustatyta biudžeto sistema ir bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) pagrindinės kryptys. Remdamasi šiuo pagrindu Komisija pateikia reglamentų, kuriais nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio BŽŪP teisės aktų sistema, rinkinį kartu su alternatyvių politikos raidos scenarijų poveikio vertinimu. Šiuose pasiūlymuose nustatyta taikymo diena – nuo 2021 m. sausio 1 d. Pasiūlymai teikiami 27 valstybių narių Sąjungai, atsižvelgiant į 2017 m. kovo 29 d. Europos Vadovų Tarybos gautą Jungtinės Karalystės pranešimą dėl jos ketinimo išstoti iš Europos Sąjungos ir Euratomo remiantis Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu.

Dėl naujausios BŽŪP reformos buvo nuspręsta 2013 m. ir ji įgyvendinta 2015 m. Nuo tada, kai vykdyta ta reforma, aplinkybės labai pasikeitė; svarbiausi pokyčiai aprašyti toliau.

Labai sumažėjo žemės ūkio produktų kainos – jas mažėti skatino makroekonominiai veiksniai, geopolitinė įtampa ir kitos jėgos.

Pastebimai pakito derybų dėl prekybos akcentai – nuo daugiašalių susitarimų labiau pereita prie dvišalių, taip pat ES tapo atviresnė pasaulio rinkoms.

ES priėmė naujų tarptautinių įsipareigojimų, pavyzdžiui, dėl klimato kaitos švelninimo (21-ojoje Klimato kaitos konferencijoje) ir dėl bendrų tarptautinio vystymosi aspektų (pagal Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, DVT), taip pat patiria kitų geopolitinių pokyčių poveikį, tokį kaip nauja didelio masto migracija.

Šios permainos paskatino viešai diskutuoti, ar 2013 m. reformos pakanka, kad būtų galima tinkamai įvykdyti tolesnius BŽŪP plataus masto uždavinius, susijusius su žemės ūkio sektoriaus ekonomine gerove, aplinkos apsauga, kova su klimato kaita ir tvirta ekonomine bei socialine ES kaimo vietovių struktūra, ypač atsižvelgiant į naujas galimybes imtis veiksmų prekybos, bioekonomikos, žiedinės ekonomikos ir skaitmeninės ekonomikos srityse.

Siekiant įvykdyti šiuos uždavinius, BŽŪP turi būti modernizuota ir reikia ją supaprastinti, kad susijusi administracinė našta būtų kuo mažesnė. Būtina dar labiau suderinti BŽŪP su kitų sričių ES politika, kad jos įnašas siekiant dešimties Komisijos prioritetų ir darnaus vystymosi tikslų būtų kuo didesnis. Ir iš tiesų, kaip Komisija priminė savo neseniai paskelbtame komunikate dėl DFP, modernizuota bendra žemės ūkio politika turės padėti pereiti prie visiškai tvaraus žemės ūkio sektoriaus, kurti gyvybingas kaimo vietas ir daugiau kaip 500 mln. vartotojų patikimai aprūpinti saugiais ir kokybiškais maisto produktais. Pažangus, atsparus, tvarus ir konkurencingas žemės ūkio sektorius – tai, ko reikia Europai, kad piliečiams būtų gaminami saugūs, kokybiški, įperkami, maistingi ir įvairūs maisto produktai, o kaimo vietovėse vyrautų tvirta socialinė ir ekonominė struktūra. Modernizuotos bendros žemės ūkio politikos Europos pridėtinė vertė turi būti dar didesnė – joje turi būti išreikšti didesni aplinkos ir klimato sričių užmojai ir ji turi pateisinti su sveikata, aplinka ir klimatu susijusius piliečių lūkesčius.

Komisija, kaip buvo numatyta jos 2017 m. darbo programoje, plačiai konsultavosi dėl BŽŪP supaprastinimo ir modernizavimo, kad jos įnašas siekiant dešimties Komisijos prioritetų ir

¹ [COM(2018) 322 *final* – DFP reglamentas].

darnaus vystymosi tikslų (DVT) būtų kuo didesnis. Daugiausia dėmesio skirta konkretiems ateities politikos prioritetams, nenumatant daryti poveikio BŽŪP finansiniams asignavimams būsimoje DFP. Šio proceso metu plačiai konsultuotasi, taip pat analizuoti turimi BŽŪP rezultatų įrodymai, atsižvelgiant ir į aktualias nuomones, pateiktas naudojantis REFIT platforma.

Gauti rezultatai pateikti 2017 m. lapkričio 29 d. priimtame komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“. Šis komunikatas suteikė galimybę ES institucijose ir su suinteresuotaisiais subjektais pradėti struktūrinį dialogą dėl ateities BŽŪP. Šiame politikos dokumente išdėstyti uždaviniai, tikslai ir galimybės kurti perspektyvią BŽŪP, kuri turi būti paprastesnė, pažangesnė ir šiuolaikiškesnė ir pagal ją turi būti pereinama prie tvaresnio žemės ūkio.

Visų pirma Komisija kaip pagrindinius BŽŪP prioritetus po 2020 m. nurodė didesnio užmojo veiksmus aplinkos ir klimato srityse, tikslingesnę paramos skyrimą ir siekį daugiau naudotis vertinga mokslinių tyrimų, inovacijų ir konsultacijų sąsaja. Ji taip pat pasiūlė, siekiant gerinti BŽŪP rezultatus, sukurti naują jos įgyvendinimo modelį – labiau perkelti politikos dėmesį nuo reikalavimų laikymosi prie veiklos rezultatų ir darniau perskirstyti ES ir valstybių narių atsakomybę, didinant subsidiarumą. Pereinant prie naujojo modelio, tikimasi geriau pasiekti ES tikslus remiantis strateginiu planavimu, plataus masto politikos intervencinėmis priemonėmis ir bendrais veiklos rezultatų rodikliais, taip padidinant būsimos BŽŪP nuoseklumą ir šios politikos suderinimą su kitų ES tikslų siekimu.

• **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 39 straipsnyje nustatyti BŽŪP tikslai:

- didinti žemės ūkio našumą skatinant technikos pažangą bei užtikrinant racionalią žemės ūkio gamybos plėtotę ir kuo geresnę gamybos veiksmų, ypač darbo jėgos, panaudojimą;
- taip užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, ypač didinant žemės ūkyje dirbančių asmenų asmenines pajamas;
- stabilizuoti rinkas;
- garantuoti pakankamą tiekimą;
- užtikrinti vartotojams priimtinas tiekiamos produkcijos kainas.

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Sutarties tikslus dėl BŽŪP. Juo modernizuojamas ir supaprastinamas šių Sutarties nuostatų įgyvendinimo būdas.

• **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Žemės ūkio ir miškininkystės veiklai skirti plotai užima 84 % ES teritorijos. Abu šie sektoriai yra priklausomi nuo aplinkos ir patys daro jai poveikį, todėl pagal kai kuriuos iš siūlomų konkrečių BŽŪP tikslų bus skatinama imtis veiksmų aplinkos ir klimato srityse pagal tų sričių ES politiką.

Gerai žinoma, kad vartojimo tendencijos daro poveikį visuomenės sveikatai. Žemės ūkio politika dėl savo ryšio su maistu, o kartais ir su tuo, kaip maistas gaminamas, yra susijusi su sveikatos politika. Šiais pasiūlymais sustiprinami ryšiai su sveikatos politika, ypač su sveikata mityba ir antimikrobinių medžiagų naudojimo mažinimu.

ES yra viena didžiausių prekių importuotojų ir vertingų žemės ūkio bei maisto produktų eksportuotojų, todėl ji daro įtaką už ES ribų veikiančioms maisto sistemoms. Vadovaujantis SESV 208 straipsniu, pasiūlyme atsižvelgiama į ES vystomojo bendradarbiavimo tikslus panaikinti skurdą ir siekti tvaraus vystymosi besivystančiose šalyse, visų pirma užtikrinant, kad ES parama ūkininkams nedarytų poveikio prekybai arba jis būtų minimalus.

Galiausiai žemės ūkyje ir kaimo vietovėse, kaip ir kituose sektoriuose, galima geriau naudotis naujomis technologijomis ir žiniomis, ypač skaitmeninėmis technologijomis. Šiais pasiūlymais sustiprinami ryšiai su mokslinių tyrimų politika, nustatant, kad keitimosi žiniomis organizavimas yra svarbi politikos įgyvendinimo modelio dalis. Panašiai akcentuojama ir skaitmeninio svarba, todėl galima susieti politiką ir su ES skaitmenine darbotvarke.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų teisinis pagrindas yra SESV 42 straipsnis ir 43 straipsnio 2 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo yra nustatyta, kad Sąjunga ir valstybės narės pasidalija kompetenciją žemės ūkio srityje; Sutartyje taip pat nustatyta bendra žemės ūkio politika su jos bendrais tikslais ir bendra įgyvendinimo sistema. Dabartinė BŽŪP įgyvendinimo sistema yra pagrįsta išsamiais ES lygmeniu nustatytais reikalavimais, joje taikoma griežta kontrolė, nuobaudos ir audito procedūros. Šios taisyklės dažnai turi labai griežtą norminamąjį poveikį – iki pat pavienių ūkių lygmens. Tačiau norint pasiekti trokštamus rezultatus ir gauti ES pridėtinę vertę labai įvairiomis Sąjungos žemės ūkio aplinkos ir klimato sąlygomis, nei principas „iš viršaus į apačią“, nei vienodas visiems požiūris nėra tinkamas.

Pagal šiame pasiūlyme išdėstytą įgyvendinimo modelį Sąjunga nustato pagrindines politikos nuostatas (BŽŪP tikslus, bendrąsias intervencinių priemonių rūšis, pagrindinius reikalavimus), o valstybės narės prisiima didesnę atsakomybę ir yra atskaitingesnės už tai, kaip jos pasiekia tikslus ir sutartas siektinas rodiklių reikšmes.

Padidinus subsidiarumą bus galima, siekiant šių tikslų ir siektinų reikšmių, geriau atsižvelgti į vietos sąlygas ir poreikius. Valstybės narės pačios derins BŽŪP intervencines priemones taip, kad jų įnašas siekiant ES tikslų būtų kuo didesnis. Nors bus išlaikytos dabartinės valdymo struktūros (kurios turi toliau veikti, kad būtų užtikrinta veiksminga stebėseną ir būtų užtikrinta, kad visi politikos tikslai bus pasiekti), valstybės narės taip pat turės daugiau įtakos kuriant reikalavimų atitikties ir kontrolės sistemą, taikomą paramos gavėjams (įskaitant kontrolės priemones ir nuobaudas).

- **Proporcingumo principas**

Norint išspręsti ekonomines, aplinkos ir socialines ES žemės ūkio sektoriaus ir kaimo vietovių problemas, reikia suformuluoti pagrįstą atsaką į jas, deramai atsižvelgiant ir į tų problemų mastą ES lygmeniu. Suteikiant valstybėms narėms daugiau galios, siekiant tikslų, rinktis ir derinti galimas BŽŪP politikos priemones pagal labiau rezultatais grindžiamą modelį, turėtų dar labiau sumažėti rizika, kad vykdant BŽŪP gali būti peržengta proporcingų veiksmų riba.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kadangi pirminiai teisės aktai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai, jų pakeitimai turi būti atliekami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

BŽŪP turi gilią šaknį ir yra neatsiejama nuo Europos Sąjungos (ES) sandaros ir raidos. Ji pradėta praėjusio amžiaus 7-ojo dešimtmečio pradžioje, siekiant Sutartyje įtvirtintų tikslų, ir nuo tada kelis kartus reformuota siekiant didinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą, skatinti kaimo plėtrą, spręsti naujus uždavinius ir geriau tenkinti visuomenės poreikius. Naujausia didelė reforma buvo patvirtinta 2013 m. Atliekant **2013 m. reformą bendrieji BŽŪP tikslai** buvo paprasčiau suskirstyti į tris bendras grupes:

- i) perspektyvi maisto produktų gamyba;
- ii) tausios gamtos išteklių valdymas ir klimato politikos veiksmai;
- iii) darnus teritorinis vystymasis.

Siekiant įvertinti pažangą, padarytą siekiant tų tikslų, ir nustatyti ateities uždavinius, buvo pradėtas plataus masto konsultavimosi procesas, paskatinęs sistemingas diskusijas su visomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant ir ne žemės ūkio sričių dalyvius. Be to, iš gausios turimos informacijos apie BŽŪP buvo surinkti BŽŪP rezultatų įrodymai (glaustai apibendrinti toliau 1 intarpe), kuriais remiantis įvertinti BŽŪP pasiekimai ir trūkumai per daugelį metų ir ypač atsižvelgiant į naujausią jos reformą. Tai visų pirma:

- įrodymai, surinkti per bendrą stebėsenos ir vertinimo sistemą (BSVS), kuri naudojama vertinant BŽŪP rezultatus²;
- pagal dabartinę (2014–2020 m.) daugiamečią finansinę programą numatytas vertinimo tyrimų ciklas siekiant įvertinti dabartinius BŽŪP tikslus; pirmosios jo išvados pateiktos 2017–2018 m.³;
 - pažangos, padarytos siekiant siektinų reikšmių, rezultatai ir atitinkami finansiniai paketai, pateikti kaimo plėtros metinėse įgyvendinimo ataskaitose;
- Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato tinklalapyje paskelbti papildomi informaciniai dokumentai, duomenys, faktai ir skaičiai, svarbūs poveikio vertinimui⁴.

² Ji sukurta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 [dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai \(EEB\) Nr. 352/78, \(EB\) Nr. 165/94, \(EB\) Nr. 2799/98, \(EB\) Nr. 814/2000, \(EB\) Nr. 1290/2005 ir \(EB\) Nr. 485/2008](#), 110 straipsniu ir 2014 m. liepos 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 834/2014, kuriuo nustatomos [bendros stebėsenos ir vertinimo sistemos taikymo pagal bendrą žemės ūkio politiką taisyklės](#).

³ Europos Komisija (2017 m.). 2017–2021 m. [vertinimo ir tyrimų planas](#). Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas.

⁴ Žr.:
https://ec.europa.eu/agriculture/statistics/facts-and-figures_lt
https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/eco_background_final_en.pdf

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Surengus atviras viešas konsultacijas buvo gauta daugiau kaip 322 tūkst. atsakymų, vyko struktūrinis dialogas su suinteresuotosiomis šalimis, surengti penki ekspertų praktiniai seminarai, pateiktos nuomonės naudojantis REFIT platforma, savo įnašus pateikė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas ir nacionaliniai parlamentai. Atliekant šį procesą taip pat atsižvelgta į Žemės ūkio rinkų darbo grupės (AMTF)⁵ ir Korko kaimo plėtros konferencijos (2016 m.)⁶ rekomendacijas.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Siekiant gauti įrodymų ir žinių su BŽŪP susijusiais klausimais iš ekspertų, nuo 2017 m. kovo mėn. iki 2018 m. vasario mėn. buvo surengti keli specializuoti praktiniai seminarai. Šiuose seminaruose Komisijos pareigūnai galėjo pasikeisti nuomonėmis su ekspertais ir iš anksto parengti pagrindines išvadas ir klausimus, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant politikos modernizavimo ir supaprastinimo procesą.

Penki klausimai, svarstyti šiuose seminaruose, buvo pasirinkti siekiant apžvelgti svarbiausias sritis, kuriose yra nustatytų žinių spragų ir nesutarimų dėl politikos metodų. Visi seminarai organizuoti pagal panašią metodiką, pagrįstą:

- (1) naujausių įrodymų, kurių turi ekspertai, mokslininkai, praktinės veiklos specialistai ir tarptautinės institucijos, rinkimu;
- (2) dėmesiu praktinei patirčiai, turimai vietos lygmeniu;
- (3) vertinimu, kokių galimybių gerinti ateities politikos procesą konkrečioje svarstomoje srityje teikia naujos technologijos ir metodai.

Praktinių seminarų apžvalgos ir juose skaityti pranešimai pateikti šiame tinklalapyje.

https://ec.europa.eu/agriculture/events/cap-have-your-say/workshops_lt

1-asis praktinis seminaras. Turima geriausia patirtis atsižvelgiant į poreikius, susijusius su aplinka ir klimatu (2017 m. kovo 23–24 d.)

Šiame dviejų dienų seminare įvairių sričių ekspertai svarstė su aplinka ir klimatu susijusius uždavinius. Jame nagrinėta:

- turimos priemonės, naudojamos vertinant aplinkos poreikius;
- metodai, kuriais skatinama daugiau naudotis tomis priemonėmis (ypač akcentuota elgesio kaita grindžiamų metodų svarba).

2-asis praktinis seminaras. Rizikos valdymas (2017 m. gegužės 18–19 d.)

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/env_background_final_en.pdf

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/soc_background_final_en.pdf

⁵ Žemės ūkio rinkų darbo grupės ataskaita (AMTF ataskaita) (2016 m.). [Rinkos rezultatų gerinimas, gerinant ūkininkų padėtį tiekimo grandinėje.](#)

⁶ Europos Komisija (2016 m.). [Europos kaimo plėtros konferencija \(Korko 2.0 konferencija\).](#) https://ec.europa.eu/agriculture/events/rural-development-2016lt_lt

Šiame dviejų dienų seminare stengiasi surinkti daugiau įrodymų, svarbių diskutuojant dėl paramos žemės ūkiu besiverčiančiai bendruomenei priemonių, kad ji geriau valdytų su gamyba, kainomis ir pajamomis susijusią riziką. Jame nagrinėta:

- ES rinkoje naudojamos apsaugos priemonių sistemos uždaviniai ir naujausi JAV rizikos valdymo sistemos pokyčiai;
- ES ateities rinkų klausimai, ES žemės ūkio draudimo ir perdraudimo sektorius, viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės klausimas ir pasėlių draudimo sistema;
- su elgesiu susiję rizikos valdymo aspektai.

3-asis praktinis seminaras. Maistas ir susiję klausimai (2017 m. gegužės 31 d.)

Šiame maisto ir susijusiems klausimams skirtame seminare nagrinėtas BŽŪP derėjimas su sveikatos politika ir gebėjimas pagal ją padėti ūkininkams lengviau prisitaikyti prie vartojimo pokyčių. Ypač svarbu skirti daugiau dėmesio atsparumo antimikrobinėms medžiagoms problemai.

4-asis praktinis seminaras. Socialiniai ir ekonominiai klausimai (2017 m. birželio 9 d.)

Šiame socialiniams ir ekonominiams klausimams skirtame seminare daugiausia analizuoti ES žemės ūkio maisto produktų sektoriaus augimo ir jo darbo vietų raidos procesai. Nagrinėtos sąsajos tarp pasaulinio žemės ūkio ir ES maisto vertės grandinių, aptariant jas tiek konceptualių požiūriu, tiek iš praktinės perspektyvos, remiantis konkrečių atvejų tyrimais.

5-asis praktinis seminaras. BŽŪP aplinkos ir klimato sričių veiklos rezultatų vertinimas (2018 m. vasario 26 d.)

Šiame seminare nagrinėta, kokius pagrindinius politikos tikslus galima nustatyti ES lygmeniu, kaip galima juos įgyvendinti valstybių narių lygmeniu ir kaip galima stebėti, kontroliuoti ir vertinti jų siekimą.

• Poveikio vertinimas

Poveikio vertinimą, kuriuo remiantis pateikti šie pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, ir Reglamentavimo patikros valdybos (toliau – Valdyba) nuomones galima gauti šioje interneto svetainėje.

Poveikio vertinimų ir dėl jų pateiktų Reglamentavimo patikros valdybos nuomonių sąrašas

Iš pradžių Valdyba pateikė nepalankią nuomonę. Ji palankiai įvertino siekį modernizuoti ir supaprastinti BŽŪP, taip pat atliktą išsamią įvairių scenarijų analizę, kurioje naudingai parodyti kompromisai siekiant įvairių politikos tikslų, tačiau manė, kad ataskaitoje derėjo geriau paaiškinti siūlomo naujo įgyvendinimo modelio pagrindimą, perspektyvumą ir veikimą. Jos nurodyti reikiami papildymai buvo įtraukti į poveikio vertinimo ataskaitą, įskaitant specialų priedą dėl pasiūlymų, pateiktų dėl naujo įgyvendinimo modelio. Tuo remdamasi Valdyba pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis. Ji pripažino, kad ataskaita buvo patobulinta, tačiau paprašė tiksliau nurodyti konkrečias apsaugos priemones, kuriomis bus mažinama nustatyta rizika. Tie patikslinimai, kurie atlikti siekiant įvykdyti Valdybos reikalavimus, išdėstyti poveikio vertinimo ataskaitos (Komisijos tarnybų darbinio dokumento) 1 priede.

Poveikio vertinimo ataskaitoje pateiktos ir aptartos įvairios politikos galimybės. Atliekant poveikio vertinimą nepasirinkta, kuri iš tų galimybių yra tinkamiausia. Vietoj to įvairūs šių

pasiūlymų elementų deriniai tirti atsižvelgiant į įvairias galimybes, siekiant nustatyti, kokią geriausią jų derinį būtų galima pasirinkti.

Atsižvelgiant į įvairias galimybes, iš esmės tirti skirtingi būdai pasiekti nustatytus tikslus:

1. skirtingo dydžio aplinkos ir klimato sričių veiksmų užmojai – daugiausia siekta nustatyti galimą privalomųjų ir savanoriškųjų įgyvendinimo sistemų poveikį;
2. įvairūs ūkių pajamų rėmimo būdai ir ypač tos paramos paskirstymas įvairiems ūkininkams – daugiausia siekta nustatyti galimą poveikį mažiems ir vidutiniams ūkiams;
3. platesnio masto socialinės ir ekonominės intervencijos, ypač pagal kaimo plėtros politiką, taip pat kompleksiniai modernizavimo metodai.

Nustatant pirmąją galimybę tirtas potencialas taikyti savanorišką ekologinę sistemą, didinant aplinkos ir klimato sričių užmojus. Taip pat ištirta galima rizikos valdymo priemonių reikšmė tuo atveju, kai ūkininkų pajamos būtų mažiau remiamos tiesioginėmis išmokomis. Du šios galimybės variantai atitinka skirtingus valstybių narių aplinkos apsaugos užmojus ir požiūrius į tiesiogines išmokas pagal naują įgyvendinimo modelį.

Pasirinkus kitą iš nustatytų galimybių, siekiant bendrai gerinti ekonominius ir su aplinka susijusius BŽŪP rezultatus ir spręsti klimato problemas, būtų tikslingiau skiriamos tiesioginės išmokos ir pažangiau įgyvendinama paramos sąlygų sistema. Taip pat nustatyti keli šios galimybės variantai atsižvelgiant į galimai skirtingus valstybių narių užmojus siekiant aplinkos ir klimato tikslų.

Pasirinkus paskutinę iš galimybių būtų teikiama didelė reikšmė aplinkos apsaugai ir užimtumui ir skiriama daugiau dėmesio smulkiesiems ir vidutiniams ūkininkams, taip siekiant išsaugoti darbo vietas kaimo vietovėse. Valstybės narės privalėtų skirti 30 % pirmojo ramsčio išmokų papildomiems mokėjimams pagal keturias sistemas, kuriose savanoriškai dalyvautų ūkininkai; tai yra ekologinio ūkininkavimo, daugiamečių žolynų, vietovių, kuriose esama gamtinių kliūčių, ir ištisinių kraštovaizdžio elementų sistemos, kuriomis būtų toliau skatinami veiksmai klimato kaitos srityje ir tausūs gamtos išteklių valdymas.

Atliekant poveikio vertinimą atkreiptas dėmesys į sudėtingus kompromisus, kurių išvengti neįmanoma, kai vykdoma politika, kuria siekiama tokios daugybės įvairių tikslų, ir iš esmės keičiamos pagrindinės jos nuostatos.

Viena iš pagrindinių nuostatų yra pagal BŽŪP teikiamos paramos dydis. Komisijos 2018 m. gegužės mėn. komunikate dėl 2021–2027 m. DFP pasiūlytas paramos sumažinimas 5 % yra vienas iš tų dalykų, kurie svarstyti atliekant poveikio vertinimą.

Ir paramos ūkių pajamoms dydis, ir jos paskirstymas yra svarbus. Garantuoti tinkamo lygio paramą, taigi ir ūkių pajamas, tebėra svarbi ateities užduotis siekiant, kad būtų užtikrintas aprūpinimas maistu, dideli aplinkos ir klimato sričių užmojai ir kaimo gyvybingumas. **Tikslingesniu paramos skyrimu** mažiems ir vidutiniams ūkiams, taip pat vietovėms, kuriose yra gamtinių kliūčių, galima padėti išsaugoti daugiau darbo vietų ūkiuose ir palaikyti ūkininkavimo veiklą visoje teritorijoje, taip stiprinant socialinę ir ekonominę kaimo vietovių struktūrą. Tiesioginių išmokų paskirstymą galima gerinti jų dydžio apribojimu ir konvergencija (vienodinimu). Akivaizdu, kad pasirinkus bet kokią galimybę reikšmingai perskirstyti tiesiogines išmokas, daugiau jų skiriant mažesnio našumo ūkiams ir regionams, dėl to sumažės ES konkurencingumas artimiausiu laikotarpiu, tačiau bus sustiprinta aplinkos apsauga. Mažiau aišku tai, kokią tinkamą priemonių derinį reikėtų rinktis, kad būtų galima

mažinti neigiamą poveikį pajamoms ir kartu geriau spręsti kitus, taip pat svarbius žemės ūkio uždavinius, pavyzdžiui, susijusius su aplinka ir klimatu arba su visuomenės lūkesčiais. Šiuo tikslu reikia skatinti tokias permainas, dėl kurių pagerėtų ir socialiniai bei ekonominiai, ir aplinkos apsaugos veiklos šiame sektoriuje rezultatai.

Iš įnašų, gautų konsultuojantis su suinteresuotaisiais subjektais, ir atliktų analizių sužinota, kad yra įmanoma tai pasiekti, jeigu, imantis būtinų papildomų priemonių dėl **didesnio užmojo veiksmų aplinkos ir klimato srityse**, būtų galima pasitelkti geriausią (tiek įprasto, tiek kitokių formų ūkininkavimo) patirtį, įskaitant žinias, inovacijas ir aktualias naujausias technologijas.

Remiantis šios analizės prielaidomis ir tuo, kas pasirinkta ją atliekant, gali reikėti padaryti tam tikrų kompromisų, kad būtų pasiekti BŽŪP ekonominiai, aplinkos ir socialiniai tikslai, taip pat norimas jos modernizavimas ir supaprastinimas. Apskritai numatomas perskirstymas gali padaryti poveikį pajamoms, tačiau tas poveikis būtų valdomas, ir tai padėtų imtis norimų didesnio užmojo veiksmų aplinkos ir klimato srityse bei stiprinti kitas naudingas **BŽŪP sąveikas**. Tačiau šiuo tikslu būtinai reikėtų šiame sektoriuje ir šioje politikoje išnaudoti galimybes, kurių teikia inovacijos ir technologijos, dėl kurių jau yra įmanomas modernizavimas ir supaprastinimas.

Darant kitas prielaidas ir renkantis kitus dalykus, išsamūs rezultatai tikrai būtų kitokie, tačiau tai nepakeistų pagrindinės minties, kad *tinkamiausia galimybė, renkantis būsimą BŽŪP, būtų suderinti pačius perspektyviausius elementus, nustatytus tiriant įvairias galimybes, ir kartu išvengti jų trūkumų, imantis būtinų apsaugos priemonių, kad ES būtų užtikrintos vienodos sąlygos visiems*. Tai reiškia, kad reikia aiškių kriterijų dėl pajamų paramos lygio ir paskirstymo (pvz., jos išmokų dydžio apribojimo ir (arba) proporcingo mažinimo), klimato ir aplinkos apsaugos užmojų, paramos sąlygų, modernizavimo paskatų ir tinkamo subsidiarumo bei supaprastinimo lygio.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Dabartinio politikos įgyvendinimo sudėtingumas yra labai susijęs su tuo, kad sunku laikytis išsamių ES lygmeniu nustatytų taisyklių. Siūlomu nauju įgyvendinimo modeliu bus panaikinti ES lygmeniu nustatyti tinkamumo finansuoti kriterijai skiriant paramą, todėl valstybės narės pačios galės nustatyti savo konkrečiomis aplinkybėmis geriausias tinkamumo finansuoti sąlygas. Taip tikimasi labai supaprastinti sistemą.

Praeityje BŽŪP raida vyko vieną po kitos įgyvendinant įvairių jos priemonių reformas. Kartais tas priemones buvo sunku suderinti. Šiuo pasiūlymu visi įvairūs BŽŪP paramos elementai susiejami į vieną bendrą ir darnią sistemą, kurioje sumažės su BŽŪP įgyvendinimu susijusi administracinė našta.

- **Pagrindinės teisės**

Teikiant šį pasiūlymą gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (COM(2018) 322 *final*) nustatyta, kad didelė ES biudžeto dalis turėtų būti toliau skiriama žemės ūkiui, kuris yra strateginės svarbos bendros politikos sritis. Taigi, išreiškiant sumas dabartinėmis kainomis, siūloma daugiausia lėšų skirti pagrindinėms BŽŪP veiklos sritims – 286,2 mlrd. EUR skiriama EŽŪGF ir 78,7 mlrd. EUR – EŽŪFKP.

Kartu su šiomis žemės ūkio fondų lėšomis skiriamas papildomas finansavimas pagal programą „Europos horizontas“: į siūlomą šios programos finansinį paketą įtraukta 10 mlrd. EUR suma, skirta maisto produktų, žemės ūkio, kaimo plėtros ir bioekonomikos sričių moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti. EŽŪGF bus sukurtas naujas žemės ūkio rezervas siekiant finansuoti papildomą paramą žemės ūkio sektoriui. Per vienus metus nepanaudotos šio rezervo lėšų sumos bus perkeltos į kitus metus.

Dėl tiesioginių išmokų paskirstymo tarp valstybių narių siūloma, kad visose valstybėse narėse, kuriose tiesioginių išmokų dydis nesiekia 90 % ES vidurkio, būtų tęsiamas 2014–2020 m. laikotarpiu pradėtas procesas ir būtų panaikinta 50 % likusio skirtumo iki 90 %. Prie šios tiesioginių išmokų dydžių išorės konvergencijos (vienodinimo) finansavimo prisidės visos valstybės narės. Asignavimai, skiriami valstybių narių tiesioginėms išmokoms pagal Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų, yra apskaičiuojami remiantis šiuo pagrindu.

Kaimo plėtros srityje siūloma perbalansuoti finansavimą iš ES ir valstybių narių biudžetų. Kartu su numatomu Europos struktūrinių ir investicijų fondų finansavimu padidinus bendro finansavimo nacionalines dalis, bus galima tęsti iš esmės nepakitusią viešojo sektoriaus paramą Europos kaimo vietovėms. EŽŪFKP parama yra paskirstoma remiantis objektyviais kriterijais, susietais su politikos tikslais, ir atsižvelgiant į dabartinį jos paskirstymą. Mažiau išsivystę regionai turėtų toliau, kaip ir dabar, naudotis didesnėmis bendro ES finansavimo dalimis, kurios taip pat bus taikomos kai kurioms priemonėms, tokioms kaip LEADER, ir išmokoms už valdymo įsipareigojimus.

Valstybėms narėms bus suteikta galimybė kiek lanksčiau perkelti lėšas tarp įvairių asignavimų. Iki 15 % atitinkamų tiesioginių išmokų lėšų bus galima perkelti į EŽŪFKP asignavimus, ir atvirkščiai. Didesnę procentinę tiesioginių išmokų lėšų dalį bus galima perkelti į EŽŪFKP asignavimus intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama aplinkos ir klimato tikslų, ir dotacijoms, skiriamoms jaunųjų ūkininkų įsisteigimui.

Šio BŽŪP pasiūlymo finansinis poveikis išsamiai išdėstytas finansinėje pažymoje, kuri pridedama prie šio pasiūlymo.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pereinant prie labiau į veiklos rezultatus orientuotos politikos reikia sukurti patikimą veiklos rezultatų užtikrinimo sistemą, kurioje, remdamasi bendrą rodiklių rinkiniu, Komisija galės vertinti ir stebėti politikos rezultatus. Dabartinė **bendra stebėsenos ir vertinimo sistema (BSVS)** ir dabartinė tiesioginių išmokų ir kaimo plėtros stebėsenos sistema būtų naudojamos kaip politikos rezultatų stebėsenos ir vertinimo pagrindas, tačiau jas reikės supaprastinti ir toliau tobulinti (didinant nuoseklumą ir tarp abiejų BŽŪP ramsčių). Reikės daugiau investicijų, kad būtų parengti tinkami rodikliai ir užtikrinti pakankami duomenų srautai.

Nauja **veiklos rezultatų stebėsenos ir vertinimo sistema (RSVS)** apims visas būsimos BŽŪP priemones – BŽŪP strateginius planus ir tuos BŽŪP elementus, kurie neįtraukti į BŽŪP strateginius planus (kai kurias bendro rinkų organizavimo dalis, specialias sistemas). Veiklos rezultatai būtų vertinami pagal nustatytus konkrečius politikos tikslus, naudojant bendrą rodiklių rinkinį.

Naujasis modelis bus sudarytas remiantis šiais principais:

- konteksto rodikliai tebėra svarbūs, nes parodo svarbius bendrųjų ekonomikos, aplinkos ir visuomenės raidos tendencijų aspektus ir, tikėtina, gali turėti įtakos veiklos rezultatams;
- reikėtų sudaryti rodiklių rinkinį iš mažiau, bet tikslingesnių rodiklių, visų pirma renkantis tuos iš jų, kurie kuo tiksliau parodo, ar remiama intervencine priemone padedama pasiekti tikslus, vertinant pagal nustatytą atskaitos tašką ir vartojant aiškias sąvokų apibrėžtis;
- bendrieji politikos rezultatai bus vertinami daugiamečiu pagrindu, remiantis poveikio rodikliais. Metinė politikos rezultatų peržiūra bus atliekama remiantis išsamiau rezultato rodiklių sąrašu;
- naudojant produkto rodiklius kiekvienų metų išlaidos būtų susietos su politikos įgyvendinimo rezultatais. Pastarasis vertinimas atliekamas kasmet ir grindžiamas (daugiausia jau turimų) produkto rodiklių sąrašu;
- atitinkamų veiklos rezultatų rodiklių patikimumą galima didinti susiejant statistinius ir administracinius duomenis, tačiau tam reikia, kad veiktų kokybės kontrolės sistema.

Iš esmės siūloma persikirstyti atsakomybę ir galimybes sukuriant bendrą, aiškiai apibrėžtą ir privalomą sistemą, kurioje būtų pasiektas ne vienas, o daugiau svarbių tikslų vienu metu: supaprastinimas, orientavimasis į rezultatus (o ne vien į reikalavimų laikymąsi) ir politikos efektyvumas bei veiksmingumas.

Numatoma, kad metinė veiklos rezultatų peržiūra bus labai svarbi nuolatinės politikos įgyvendinimo stebėsenos ir valdymo dalis. Kad būtų galima atlikti metinę veiklos rezultatų peržiūrą, tinkamus produkto rodiklius ir rezultato rodiklius reikės kartu pateikti metinėje BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo ataskaitoje, kuri bus vadinama *metine rezultatų ataskaita*. Valstybės narės kiekvienais metais teikiamose ataskaitose praneš apie gautus produktus ir faktines išlaidas, taip pat praneš, kiek trūksta iki nustatytų viso laikotarpio siektinų reikšmių, išreikštų rezultato rodiklių reikšmėmis.

Vertinimai bus atliekami pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo⁷ 22 ir 23 dalis, kuriose visos trys institucijos patvirtino, kad galiojančių teisės aktų ir vykdomos politikos vertinimai turėtų būti tolesnių veiksmų pasirinkimo poveikio vertinimų pagrindas. Atliekant vertinimus bus vertinamas vietinis programos poveikis, remiantis šios programos rodikliais, siektinomis reikšmėmis ir išsamia analize, kiek šią programą galima laikyti aktuali, veiksminga, efektyvia, teikiančia pakankamai ES pridėtinės vertės ir derančia su kita ES politika. Remiantis įgyta patirtimi, bus stengiamasi nustatyti bet kokius trūkumus, problemas ar bet kokias galimybes toliau gerinti veiksmus arba jų rezultatus ir padėti kuo labiau padidinti naudojimąsi jais bei jų poveikį.

• **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

• **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šis pasiūlymas teikiamas dėl trijų reglamentų:

⁷ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros; OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (toliau – Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų);
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 (toliau – BŽŪP horizontalusis reglamentas);
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams, ir (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms (toliau – Pakeitimų reglamentas).

Visais šiais reglamentais keičiama BŽŪP, jos tikslai suderinami su J.-C. Junckerio vadovaujamos Komisijos prioritetais ir su darnaus vystymosi tikslais ir kartu supaprastinamas šios politikos įgyvendinimas. Panaikinus tinkamumo finansuoti sąlygą, taikomą skiriant paramą ES lygmeniu, BŽŪP bus labiau derinama prie vietos aplinkybių. Valstybės narės galės nustatyti daugumą tinkamumo finansuoti sąlygų nacionaliniu lygmeniu, kad tos sąlygos būtų tinkamos jų konkrečiomis aplinkybėmis. Kartu sumažės su kontrole susijusi administracinė našta, nes bus sumažintas tiesioginis ryšys tarp tinkamumo finansuoti sąlygų, nustatytų ES lygmeniu, ir galutinių paramos gavėjų.

Siekiant toliau gerinti darnią žemės ūkio, maisto sektoriaus ir kaimo vietovių plėtrą, BŽŪP bendrieji tikslai siejasi su ūkių ekonominiu gyvybingumu, atsparumu ir pajamomis, geresniais aplinkos ir klimato sričių veiklos rezultatais ir tvirtesne socialine bei ekonomine kaimo vietovių struktūra. Taip pat kompleksinis tikslas – skatinti didinti žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą.

Naująja BŽŪP bus siekiama šių konkrečių tikslų:

- (a) remti perspektyvias ūkio pajamas bei ūkių atsparumą visoje ES teritorijoje ir taip užtikrinti geresnį aprūpinimą maistu;
- (b) labiau orientuotis į rinką ir didinti konkurencingumą, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmeninimui;
- (c) gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje;
- (d) padėti švelninti klimato kaitą bei prisitaikyti prie jos ir plėtoti darniąją energetiką;
- (e) skatinti darnųjį vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, tokių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą;
- (f) padėti apsaugoti biologinę įvairovę, gerinti ekosistemines paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius;
- (g) pritraukti jaunuosius ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas verslo plėtrai kaimo vietovėse;

- (h) skatinti užimtumą, augimą, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant bioekonomikos ir darnaus miškų ūkio sektorius;
- (i) siekti, kad ES žemės ūkio sektorius labiau atitiktų visuomenės poreikius, susijusius su maistu bei sveikatos priežiūra (įskaitant saugius, maistingus ir tvarius maisto produktus) ir gyvūnų gerove.

Siekdamos šių tikslų, valstybės narės turi užtikrinti, kad paramos pagal BŽŪP teikimo tvarka būtų paprastesnė ir kad ta parama būtų veiksminga. Jos planuos tokias intervencines priemones, kokios bus tinkamos jų aplinkybėmis, remdamosi šiame reglamente nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis. Valstybės narės turės skirti ypač daug dėmesio konkreitiems aplinkos ir klimato tikslams, kartu kaitai ir politikos įgyvendinimo modernizavimui, dėdamos pastangas, kad būtų geriau naudojamosi žiniomis, konsultacijomis ir naujomis (skaitmeninėmis) technologijomis.

Savo siūlomas intervencines priemones, kuriomis sieks konkrečių ES tikslų, valstybės narės pateiks BŽŪP strateginiame plane. Šiuo teisės aktu nustatomos taisyklės dėl tokio BŽŪP strateginio plano turinio, o Komisija patikrins ir patvirtins šiuos planus. BŽŪP strateginiai planai apims daugumą BŽŪP paramos priemonių, finansuojamų iš EŽŪGF (įskaitant sektorines programas, kurios iki šiol buvo nustatomos pagal BRO reglamentą) ir iš EŽŪFKP. Taip valstybėse narėse bus parengta viena nuosekli intervencijos strategija; ją parengs kiekviena valstybė narė. BŽŪP strateginiuose planuose valstybės narės, naudodamos bendrai apibrėžtus rezultato rodiklius, nustatys siektinas reikšmes, ką jos nori pasiekti tuo programavimo laikotarpiu.

Kai BŽŪP strateginiai planai bus patvirtinti, valstybės narės metinėse ataskaitose praneš apie jų įgyvendinimo pažangą, naudodamos bendrųjų rodiklių sistemą. Valstybės narės ir Komisija stebės pažangą ir vertins intervencinių priemonių veiksmingumą.

Tolesniame skirsnyje pateikiama informacija apie konkretų visų trijų reglamentų turinį.

Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų

I antraštinėje dalyje nustatyta šio reglamento taikymo sritis ir pateiktos jame vartojamų terminų apibrėžtys.

II antraštinėje dalyje pateikti BŽŪP bendrieji ir konkretūs tikslai, kurių turi būti siekiama intervencinėmis priemonėmis, valstybių narių nustatytais savo BŽŪP strateginiuose planuose. III antraštinėje dalyje nustatyti tam tikri bendrieji reikalavimai dėl BŽŪP strateginių planų, taip pat kelioms intervencinėms priemonėms bendri elementai. Bendrieji reikalavimai nustatomi dėl bendrųjų principų laikymosi ir pagrindinių teisių, pavyzdžiui, vengimo iškraipyti konkurenciją, pagarbos vidaus rinkai ir nediskriminavimo, taip pat dėl PPO vidaus paramos taisyklių laikymosi. Jie apima ir reikalavimus BŽŪP planuose apibrėžti tam tikras sąvokas, pavyzdžiui, kas yra žemės ūkio paskirties žemė, žemės ūkio veikla, tikrasis ūkininkas, jaunas ūkininkas. Tame skirsnyje aprašytos prievolės pagal „paramos sąlygų sistemą“ (reikalavimus dėl geros žemės ūkio praktikos, kurių turi laikytis kiekvienas išmokų už plotą gavėjas), taip pat prievolės pagal ES teisės aktus ir būtinybė veiksmingai teikti ūkių konsultavimo paslaugas.

Galiausiai šioje antraštinėje dalyje išdėstyta, kokias intervencinių priemonių rūšis valstybės narės gali naudoti įgyvendinamos savo BŽŪP strateginius planus. Šios intervencinių priemonių rūšys – tai plačios intervencinių priemonių, kurias valstybės narės gali naudoti savo BŽŪP strateginiuose planuose, kategorijos.

IV antraštinėje dalyje pateiktos finansinės nuostatos. Visų pirma nustatyti finansinių asignavimų paketai kiekvienai valstybei narei ir kiekvienam fondui ir nustatyta, kiek lanksčiai galima perkelti asignavimus tarp fondų. Nustatytos EŽŪFKP įnašų normos finansuojant viešąsias valstybių narių išlaidas, taip pat nustatyti kai kurie mažiausi arba didžiausi finansiniai asignavimai konkrečioms tikslams.

V antraštinėje dalyje nustatytos taisyklės dėl BŽŪP strateginių planų. Joje nurodyta, į kokius dalykus valstybės narės turi atsižvelgti rengdamos BŽŪP strateginį planą, ir nustatytas būtinas jo turinys, įskaitant siektinas reikšmes ir finansinį planavimą. Šioje antraštinėje dalyje taip pat paaiškinta, pagal kokias taisykles BŽŪP strateginius planus patvirtina Komisija ir kaip tokius planus galima keisti.

VI antraštinėje dalyje pateiktos būtinos koordinavimo ir valdymo nuostatos. Joje nustatyta valstybių narių institucijų atsakomybė už konkrečias su BŽŪP strateginiais planais susijusias užduotis. Įsteigiamas stebėsenos komitetas, kuriame dalyvauja visų suinteresuotųjų šalių atstovai. Taip pat nustatomi tinklai, kurie turi palengvinti sėkmingą BŽŪP strateginių planų įgyvendinimą. Šie tinklai bus sukurti nacionaliniu ir ES lygmenimis. Galiausiai šioje antraštinėje dalyje nustatyta, kad, siekiant skatinti keitimąsi žiniomis ir inovacijomis, pradedama Europos inovacijų partnerystė.

VII antraštinėje dalyje nustatyta veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistema: nustatytos taisyklės, apie ką ir kada valstybės narės turi pranešti teikdamos savo BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo pažangos ataskaitas, ir taisyklės dėl to, kaip ši pažanga bus stebima ir vertinama. Šioje antraštinėje dalyje visų pirma pateiktos taisyklės dėl paskatos už gerus aplinkosaugos ir klimato srities veiklos rezultatus.

Galiausiai VIII ir IX antraštinėse dalyse pateiktos konkurencijos taisyklės, kuriomis paaiškinta, kaip konkrečiai reikia taikyti valstybės pagalbos taisykles, ir pateiktos baigiamosios nuostatos, kuriomis paaiškinta, kurie reglamentai panaikinami ir nuo kada bus pradėtas taikyti šis reglamentas.

BŽŪP horizontalusis reglamentas

Siūloma išlaikyti dabartinę dviejų ramsčių BŽŪP struktūrą, pagal kurią I ramsčio metinės bendrai taikomos priemonės papildomos pagal II ramsčio daugiamečio programavimo metodą taikomomis priemonėmis, kurios atitinka nacionalinius ir regioninius ypatumus. Tačiau pagal naująją BŽŪP struktūrą po 2020 m. bus padidintas subsidiarumas, todėl valstybės narės galės geriau derinti abiejų ramsčių priemonių įgyvendinimą pagal realią savo situaciją ir prie ūkininkų konkrečių aplinkybių. Didesnis subsidiarumas reiškia, kad perskirstoma atsakomybė už BŽŪP valdymą ir ieškoma būdų naujai užmegzti ryšius tarp Europos Sąjungos, valstybių narių ir ūkininkų.

Tuo remiantis, dabartinis BŽŪP horizontalusis reglamentas priderinamas prie naujo įgyvendinimo modelio, kad jo nuostatos atitiktų lankstesnę politikos įgyvendinimą valstybėse narėse (pagal jų vietos poreikius), mažesnę biurokratizmą paramos gavėjams ir perėjimą prie veiklos rezultatais grindžiamos politikos.

ES lygmeniu perkeliant dėmesį nuo reikalavimų laikymosi prie veiklos rezultatų, būtina aiškiai nustatyti tikslus, kuriuos reikia pasiekti šia politika; šie tikslai bus ir vėl nustatyti ES lygmeniu. Siekiant pereiti prie labiau rezultatais grindžiamos politikos sistemos, bus pereinama nuo pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo užtikrinimo prie veiklos rezultatų užtikrinimo ir pagrindinių ES reikalavimų laikymosi, kaip antai integruotoje

administravimo ir kontrolės sistemoje (IAKS) arba valdymo įstaigose (mokėjimo agentūrose, koordinavimo įstaigose, kompetentingose institucijose ir tvirtinančiose įstaigose). Bus išlaikytos BŽŪP būdingos griežtos ir patikimos valdymo struktūros.

Kartu su finansavimo nuostatomis BŽŪP horizontaliajame reglamente tebėra nuostatos dėl bendrųjų principų, taikomų dėl patikrinimų ir nuobaudų, dėl tikrinimo, ar tenkinamos paramos sąlygos, ir IAKS. Taigi, šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl finansavimo, valdymo ir kontrolės sistemų, patvirtinimo procesų (metinio finansinio patvirtinimo ir metinio veiklos rezultatų patvirtinimo) ir atitikties patvirtinimo procedūros.

Šiame reglamente yra įvairių supaprastinimo nuostatų. Visų pirma, naujoji metinio veiklos rezultatų patvirtinimo procedūra atitinka tai, kad mažiau akcentuojamas atskirų paramos gavėjų reikalavimų laikymasis, o daugiau dėmesio skiriama šios politikos rezultatams valstybės narėse.

Be to, numatoma mažinti mokėjimo agentūrų skaičių ir didinti koordinavimo įstaigos bei sertifikavimo įstaigos vaidmenį pagal naują įgyvendinimo modelį. Tai padidins sistemos skaidrumą ir sumažins susijusių tiek nacionalinių administracijų, tiek Komisijos našta. Nustatomas Finansinį reglamentą atitinkantis vieno audito principas ir galima sumažinti Komisijos auditų skaičių.

Pakeitimų reglamentas

Komunikate dėl maisto ir ūkininkavimo ateities patvirtinta, kad orientavimasis į rinką yra vienas pagrindinių BŽŪP elementų, tačiau taip pat akcentuojami su aplinkos tvarumu ir klimato kaita susiję uždaviniai. Be to, kaip pažymima šiame komunikate, žemės ūkio sektorius būtinai turi dalyvauti diskusijoje dėl maisto ir su juo susijusių piliečiams rūpimų klausimų: primenama, kad „svarbiausias šios politikos uždavinys yra padėti ūkininkams numatyti mitybos įpročių pokyčius ir pritaikyti savo produkciją prie rinkos tendencijų ir vartotojų poreikių“. Kadangi ES lygmeniu yra nustatytos išsamios taisyklės, galinčios sukliudyti būtiniesiems pokyčiams, ši reforma teikia galimybę atlikti būtinus pakeitimus. Be to, vykdant BŽŪP turėtų būti atsižvelgiama ir į piliečiams rūpimus klausimus dėl tvarios žemės ūkio gamybos.

Todėl numatoma išlaikyti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 struktūrą ir palikti pagrindines jo nuostatas, o kartu iš dalies pakeisti nedidelę dalį nuostatų atsižvelgiant į ekonomikos, aplinkos ir socialinius pokyčius, įvykusius po to reglamento įsigaliojimo 2014 m.

Visų pirma numatoma panaikinti ankstesnes Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nuostatas dėl sektorinių intervencinių priemonių, nes pagal būsimą BŽŪP šios intervencinės priemonės bus reglamentuojamos [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] ir bus įtrauktos į valstybių narių strateginius planus, taip užtikrinant didesnę BŽŪP intervencinių priemonių nuoseklumą.

Antra, nors vieną po kitos atlikus vyno politikos 2008 ir 2013 m. reformas, apskritai buvo pasiekti jų tikslai ir sukurtas ekonomiškai gyvybingas vyno sektorius, atsirado naujų ekonominių, su aplinka ir klimatu susijusių problemų. Todėl šiame reglamente numatyti keli konkretūs galiojančių taisyklių pakeitimai siekiant išspręsti tas problemas.

Trečia, Komunikate dėl maisto ir ūkininkavimo ateities paraginta didinti geografinių nuorodų (GN) patrauklumą ūkininkams ir vartotojams ir palengvinti šios sistemos valdymą. Todėl siūloma keisti dabartines keturiuose pagrindiniuose teisės aktuose nustatytas GN taisykles, siekiant kurti paprastesnę GN sistemą, greičiau registruoti geografines nuorodas ir efektyviau

patvirtinti produktų specifikacijų pakeitimus. Šiais pakeitimais siekiama supaprastinti GN sistemą, kad ji būtų suprantamesnė vartotojams, būtų lengviau ją populiarinti ir sumažėtų šios sistemos valdymo administracinės išlaidos.

Keičiant vyno geografinių nuorodų taisykles – apribojant paraiškų tikrinimą ES lygmeniu, kad būtų tikrinama tik ar nėra akivaizdžių klaidų, atskiriant intelektinės nuosavybės taisykles nuo kitų reikalavimų, nustatytų produktų specifikacijose, ir leidžiant valstybėms narėms pačioms nuspręsti dėl tokių pakeitimų, kurie neturi poveikio ES lygmeniu, – patvirtinimai taptų paprastesni, sutrumpėtų terminai ir būtų racionaliau naudojami ištekliai. Tai atitiktų abu – ir subsidiarumo, ir proporcingumo – principus. Panašiai numatoma supaprastinti ir kai kurias konkrečias procedūras, pavyzdžiui, prieštaravimo procedūrą, kad patvirtinimo procesas būtų efektyvesnis.

Išaiškinus vynu „saugomos kilmės nuorodos“ apibrėžtį, gamintojų grupės galės naudoti naujas vynuogių veisles, reikalingas ir dėl klimato kaitos, ir teikiamas paraiškas bus galima tinkamai pagrįsti realiais su vynuogininkyste ir vynininkyste susijusiais faktais. Taip pat siūloma stiprinti GN apsaugą nuo GN klastojimo internete ir tranzitu vežant prekes.

Dėl vyno GN siūlomas supaprastinimas turi būti taikomas ir žemės ūkio bei maisto produktams, siekiant užtikrinti pakankamą abiejų sistemų suderinimą, taip pat siekiant, kad pirmiau aprašytą naudą gautų ir pastarojo sektoriaus GN produktų gamintojai. Aromatizuotų vynu GN sistema apima tik 5 iš 3 350 geografinių nuorodų, todėl ji negali veikti ir ją reikėtų prijungti prie kitos sistemos – tam tinka žemės ūkio ir maisto produktų GN sistema, nes joje jau yra ir kitų alkoholinių gėrimų.

Be to, į šį reglamentą numatoma įtraukti ir tokių nuostatų, kuriomis paprasčiausiai į vidaus teisės aktus perkeliama ES ir jos valstybių narių įsipareigojimai, priimti dėl neseniai Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferencijoje priimtų sprendimų, ypač dėl eksporto subsidijų ir apskritai dėl eksporto konkurencijos priemonių.

Galiausiai siūloma išbraukti kai kurias nebeaktualias nuostatas, *inter alia*, dėl produkcijos reglamentavimo sistemos ir dėl reikalavimų, taikytų cukraus sektoriui, kurie nebegalioja nuo 2016–2017 prekybos metų pabaigos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁸,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) 2017 m. lapkričio 29 d. Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“ padaryta išvada, kad vykdant bendrą žemės ūkio politiką (toliau – BŽŪP) reikia toliau didinti atsaką į ateities iššūkius ir galimybes, didinant užimtumą, ekonomikos augimą ir investicijas, kovojant su klimato kaita ir prie jos prisitaikant, o laboratorijose atliekamų mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatus pritaikant dirbamuose laukuose ir rinkose. Be to, vykdant BŽŪP turėtų būti atsižvelgiama ir į piliečiams rūpimus klausimus dėl tvarios žemės ūkio gamybos;
- (2) [įrašyti nuorodas į atitinkamas Tarybos ir EP rezoliucijas]
- (3) reikalavimų laikymusi grindžiamas BŽŪP įgyvendinimo modelis turėtų būti tinkamai pritaikytas, užtikrinant, kad būtų skiriama daugiau dėmesio rezultatams ir rezultatyvumui. Taigi, Sąjunga turėtų nustatyti pagrindinius politikos tikslus, intervencijos rūšis ir pagrindinius Sąjungos reikalavimus, o valstybės narės turėtų turėti daugiau atsakomybės ir būti atskaitingesnės už tai, kad tie tikslai būtų pasiekti. Todėl reikia užtikrinti didesnę subsidiarumą, kad būtų geriau atsižvelgiama į vietos sąlygas ir poreikius. Atitinkamai pagal naują įgyvendinimo modelį valstybės narės turėtų būti atsakingos už savo BŽŪP intervencinių priemonių derinimą, laikydamosi pagrindinių Sąjungos reikalavimų, kad jų įnašas siekiant Sąjungos BŽŪP tikslų būtų kuo didesnis, ir nustatydamos bei sukurdamos reikalavimų atitikties ir kontrolės sistemą, taikomą paramos gavėjams;
- (4) BŽŪP apima įvairias intervencijas ir priemones, kurių daugelis yra įtrauktos į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...¹⁰ [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių

⁸ OL C , , p. .

⁹ OL C , , p. .

planų] III antraštinėje dalyje nurodytus BŽŪP strateginius planus. Kitos iš jų tebėra grindžiamos tradiciniu reikalavimų laikymosi požiūriu. Svarbu finansuoti visas intervencijas ir priemones, kad jomis būtų padedama siekti BŽŪP tikslų. Tos intervencijos ir priemonės turi tam tikrų bendrų elementų, todėl jų finansavimas turėtų būti reglamentuojamas tų pačių nuostatų. Tačiau pagal tas nuostatas, kai reikia, turėtų būti leidžiama taikyti skirtingą tvarką. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013¹¹ reglamentuoti du Europos žemės ūkio fondai: Europos žemės ūkio garantijų fondas (toliau – EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP) (kartu toliau – fondai). Tie fondai turėtų toliau veikti ir pagal šį reglamentą. Atsižvelgiant į šios reformos mastą, tikslinga pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013;

- (5) šiame reglamente nustatytioms intervencijoms ir priemonėms turėtų būti taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) .../...¹² [naujas Finansinis reglamentas] nuostatos, ypač dėl pasidalijamojo valdymo su valstybėmis narėmis, akredituotų įstaigų funkcijų ir biudžeto principų;
- (6) siekiant suderinti valstybių narių praktiką taikant *force majeure* sąlygą, šiame reglamente, kai tinka, turėtų būti nustatytos BŽŪP taisyklių išimtys *force majeure* atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis, taip pat pateiktas neišsamus galimų *force majeure* ir išimtinių aplinkybių atvejų, kuriuos turi pripažinti kompetentingos nacionalinės institucijos, sąrašas. Kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų priimti sprendimus dėl *force majeure* arba išimtinių aplinkybių kiekvienu atveju atskirai, remdamosi tinkamais įrodymais;
- (7) BŽŪP išlaidos, įskaitant išlaidas, patiriamas vykdant BŽŪP strateginiuose planuose nustatytas intervencines priemones pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinę dalį, turėtų būti finansuojamos iš bendrojo Sąjungos biudžeto (toliau – Sąjungos biudžetas) – jo fondų lėšomis tiesiogiai arba taikant pasidalijamąjį valdymą su valstybėmis narėmis. Turėtų būti tiksliai apibrėžtos išlaidų, kurios gali būti finansuojamos iš fondų, rūšys;
- (8) siekiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 39 straipsnyje nustatytą BŽŪP tikslų ir laikantis pasidalijamojo valdymo principo, kaip nustatyta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 59 straipsnyje, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų taikomos reikalingos valdymo sistemos. Todėl reikėtų priimti nuostatą dėl kompetentingos institucijos, mokėjimo agentūros, koordinavimo įstaigos ir sertifikavimo įstaigos paskyrimo;
- (9) būtina numatyti mokėjimo agentūrų ir koordinavimo įstaigų akreditavimą valstybėse narėse ir nustatyti procedūras, pagal kurias būtų gaunamos valdymo deklaracijos ir metinės rezultatų ataskaitos, sertifikuojamos valdymo ir stebėsenos sistemos bei ataskaitų teikimo sistemos ir nepriklausomos įstaigos tvirtintų metinės finansinės ataskaitas. Be to, siekiant užtikrinti nacionaliniu lygmeniu atliekamų, ypač su leidimų suteikimo, patvirtinimo ir mokėjimo procedūromis susijusių patikrų sistemos skaidrumą ir sumažinti Komisijos tarnybų bei valstybių narių, kurioms privaloma

¹⁰ [...] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... [...] (OL L [...], [...], p. [...]).

¹¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

¹² Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. [naujas Finansinis reglamentas].

akredituoti kiekvieną atskirą mokėjimo agentūrą, patiriamą administracinę ir audito našta, tų institucijų ir įstaigų, kurioms perduodama ši atsakomybė, skaičius turėtų būti ribojamas, laikantis kiekvienos valstybės narės konstitucinių nuostatų;

- (10) jeigu valstybė narė akredituoja daugiau kaip vieną mokėjimo agentūrą, ji turėtų paskirti vieną viešąją koordinavimo įstaigą, kuri užtikrintų nuoseklų fondų lėšų valdymą, palaikytų ryšius tarp Komisijos ir įvairių akredituotų mokėjimo agentūrų ir užtikrintų, kad Komisijos prašoma informacija apie kelių mokėjimo agentūrų veiksmus būtų pateikiama nedelsiant. Ši koordinavimo įstaiga taip pat turėtų imtis veiksmų ir koordinuoti veiksmus siekdama pašalinti bet kokius nacionaliniu lygmeniu nustatytus bendro pobūdžio trūkumus ir turėtų nuolat informuoti Komisiją apie bet kokius tolesnius veiksmus, kurių imamasi;
- (11) valstybių narių akredituotos mokėjimo agentūros būtinai turi dalyvauti pagal naują įgyvendinimo modelį, siekiant pagrįstai užtikrinti, kad intervencinėmis priemonėmis, finansuojamomis iš Sąjungos biudžeto, būtų pasiekti atitinkamuose BŽŪP strateginiuose planuose nustatyti tikslai ir siektinos reikšmės. Todėl šiame reglamente turėtų būti aiškiai nurodyta, kad iš Sąjungos biudžeto gali būti padengiamos tik akredituotų mokėjimo agentūrų patirtos išlaidos. Be to, Sąjungai finansuojant Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų nurodytų intervencinių priemonių išlaidas, turėtų būti gauti atitinkami produktai pagal pagrindinius Sąjungos reikalavimus ir turėtų būti laikomasi tų reikalavimų bei valdymo sistemose nustatytos tvarkos;
- (12) laikantis biudžetinės drausmės būtina nustatyti EŽŪGF lėšomis finansuojamų išlaidų metinę viršutinę ribą, atsižvelgiant į didžiausias šiam fondui skirtas sumas, nustatytas daugiametėje finansinėje programoje, kuri pateikta Tarybos reglamente (ES, Euratomas) [COM(2018)322 *final* – DFP reglamentas]¹³;
- (13) laikantis biudžetinės drausmės taip pat būtina EŽŪGF finansuojamų išlaidų metinės viršutinės ribos laikytis bet kokiomis aplinkybėmis ir kiekviename biudžeto procedūros ir biudžeto vykdymo etape. Šiuo tikslu kiekvienos valstybės narės tiesioginių išmokų nacionalinė viršutinė riba, nustatyta Reglamente (ES) .../... [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų], turi būti laikoma tokių tiesioginių išmokų atitinkamai valstybei narei finansine viršutine riba ir tų išmokų kompensavimas neturi viršyti šios ribos;
- (14) siekiant užtikrinti, kad BŽŪP finansavimo sumos neviršytų metinių viršutinių ribų, reikėtų toliau taikyti finansinės drausmės mechanizmą, pagal kurį koreguojamas tiesioginės paramos dydis. Tačiau nustatyta 2 000 EUR apatinė riba turėtų būti panaikinta. Turėtų būti išlaikytas žemės ūkio rezervas, skirtas žemės ūkio sektoriui remti tuo atveju, jei rinkos pokyčiai ar didelės krizės padarytų poveikį žemės ūkio gamybai ar produkcijos paskirstymui. Reglamento (ES, Euratomas) [naujas Finansinis reglamentas] 12 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta, kad įsipareigojimams nepriskirtus asignavimus galima perkelti tik į kitus finansinius metus. Siekiant labai supaprastinti įgyvendinimo procesą paramos gavėjams ir nacionalinėms administracijoms, turėtų būti taikomas perkėlimo mechanizmas, naudojant bet kokias nepanaudotas žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo, kuris bus sukurtas 2020 m., sumas. Šiuo tikslu būtina nukrypti nuo 12 straipsnio 2 dalies d punkto, leidžiant įsipareigojimams nepriskirtus asignavimus iš žemės ūkio rezervo perkelti neribotą laikotarpį, finansuojant žemės ūkio rezervą kitais finansiniais metais ar daugiau ateinančių metų. Be to, reikalinga antra nukrypti leidžianti nuostata dėl 2020

¹³

Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. [naujasis DFP reglamentas].

finansinių metų, nes visa nepanaudota rezervo suma 2020 m. pabaigoje turėtų būti perkelta į 2021 metus, į atitinkamą naujojo žemės ūkio rezervo eilutę, negražinant jos į tas biudžeto eilutes, kurios skirtos tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms pagal BŽŪP strateginį planą;

- (15) siekiant išvengti pernelyg didelės administracinės naštos nacionalinėms administracijoms ir ūkininkams, reikėtų priimti nuostatą, kad iš praėjusių finansinių metų dėl finansinės drausmės taikymo perkeltų sumų kompensavimas neturėtų būti atliekamas, kai finansinė drausmė taikoma antrus iš eilės metus (N+1 metai) arba kai bendra įsipareigojimams nepriskirtų asignavimų suma nesiekia 0,2 proc. EŽŪGF finansavimo metinės viršutinės ribos;
- (16) atsižvelgiant į Kroatijos ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų dydžius, nustatomus visoms toje valstybėje narėje skiriamoms tiesioginėms išmokoms taikant laipsniško išmokų įvedimo mechanizmą, finansinės drausmės priemonė Kroatijoje turėtų būti taikoma tik nuo 2022 m. sausio 1 d.;
- (17) priemonės, pagal kurias nustatomas fondų finansinis įnašas apskaičiuojant viršutinės finansinės ribas, nedaro poveikio Sutartyje nustatytos biudžeto valdymo institucijos įgaliojimams. Todėl tos priemonės turėtų būti grindžiamos finansiniais paketais, nustatytais pagal [...] Tarpinstitucinį susitarimą [COM(2018) 322 *final* – DFP reglamentas];
- (18) laikantis biudžetinės drausmės taip pat turi būti nuolat tikrinama vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto padėtis. Komisija prireikus turėtų pasiūlyti teisės aktų leidėjui nustatyti tinkamas priemones, kad būtų užtikrinta, jog valstybės narės laikytųsi viršutinių ribų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) .../... [COM(2018) 322 *final* – DFP reglamentas]. Be to, Komisija turėtų visada naudotis visais jai suteiktais valdymo įgaliojimais užtikrindama, kad būtų laikomasi nustatytos metinės viršutinės ribos, o prireikus turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai arba tik Tarybai pasiūlyti tinkamas priemones biudžeto padėčiai ištaisyti. Jei biudžetinių metų pabaigoje metinė viršutinė riba viršijama dėl valstybių narių prašomų kompensacijų, Komisija turėtų būti įgaliota imtis priemonių, kad turimą biudžetą būtų galima preliminariai paskirstyti valstybėms narėms proporcingai dar neišmokėtoms jų prašomoms kompensacijoms, ir imtis priemonių, kad būtų užtikrinta, jog nustatyta tų metų viršutinė riba nebus viršyta. Tų metų išmokos turėtų būti priskirtos kitiems biudžetiniams metams ir turėtų būti galutinai nustatyta visa kiekvienai valstybei narei skiriamo Sąjungos finansavimo suma, taip pat kompensacijos tarp valstybių narių, siekiant užtikrinti, kad bus laikomasi tos nustatytos sumos;
- (19) vykdant biudžetą, Komisija turėtų taikyti mėnesinę žemės ūkio išlaidoms skirtą išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistemą, kad, jei kiltų rizika, jog gali būti viršyta metinė viršutinė riba, Komisija galėtų kuo anksčiau imtis tinkamų priemonių, naudodamasi jai suteiktais valdymo įgaliojimais, o jei tų priemonių nepakaktų – siūlyti kitas priemones. Periodiškai teikiamoje ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai Komisija turėtų palyginti iki tol patirtų išlaidų raidą su jų įvertinimais ir turėtų pateikti numatomo biudžeto vykdymo likusiu tų biudžetinių metų laikotarpiu vertinimą;
- (20) akredituotų mokėjimo agentūrų patirtoms išlaidoms padengti reikalingus finansinius išteklius iš EŽŪGF Komisija valstybėms narėms turėtų skirti kaip kompensacijas, remdamasi tų agentūrų patirtų išlaidų apskaita. Taip pat būtina nustatyti, kad iki tol, kol tos kompensacijos bus išmokėtos kaip mėnesinės išmokos, reikiamus finansinius išteklius pagal savo akredituotų mokėjimo agentūrų poreikius turi sutelkti pačios valstybės narės. Šiame reglamente turėtų būti aiškiai nustatyta, kad valstybių narių ir

paramos gavėjų, dalyvaujančių įgyvendinant BŽŪP, patirtas administracines ir personalo išlaidas turi padengti jie patys;

- (21) siekiant suteikti Komisijai priemonių visų pirma tam, kad būtų galima valdyti žemės ūkio rinkas, palengvinti žemės ūkio išlaidų stebėseną ir stebėti vidutinės trukmės bei ilgalaikius žemės ūkio išteklius, turėtų būti numatyta naudoti agrometeorologinę sistemą ir įsigyti bei tobulinti palydovinius duomenis;
- (22) dėl EŽŪFKP finansinio valdymo turėtų būti nustatytos biudžetinių įsipareigojimų, mokėjimo terminų ir įsipareigojimų panaikinimo bei pertraukimo nuostatos. Kaimo plėtros intervencinės priemonės finansuojamos iš Sąjungos biudžeto pagal įsipareigojimus išmokant metines dalines išmokas. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė naudotis suteiktomis Sąjungos fondų lėšomis iškart, kai tik bus patvirtinti BŽŪP strateginiai planai. Tuo tikslu reikia nustatyti tinkamai apriboto išankstinio finansavimo sistemą, kuria būtų užtikrintas nuolatinis lėšų srautas, kad pagal intervencines priemones išmokos paramos gavėjams būtų mokamos laiku;
- (23) be išankstinio finansavimo, turi būti skiriamos tarpinės išmokos ir likutinės išmokos, Komisijos išmokamos akredituotoms mokėjimo agentūroms. Taip pat būtina nustatyti išsamias taisykles dėl tų išmokų. Taikoma automatiško įsipareigojimų panaikinimo taisyklė turėtų padėti paspartinti intervencijų vykdymą ir prisidėti prie patikimo finansų valdymo. Taisyklėmis dėl nacionalinių sistemų valstybėse narėse, vykdančiose regioninio lygmens intervencijas, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) .../...¹⁴ [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų], valstybėms narėms taip pat suteikiama priemonė, kad jos galėtų užtikrinti biudžeto vykdymą ir patikimą finansų valdymą;
- (24) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Sąjungos paramos lėšos būtų laiku išmokamos gavėjams, taigi jie galėtų efektyviai jas naudoti. Jei valstybės narės nesilaikytų Sąjungos teisėje nustatytų mokėjimo terminų, paramos gavėjai gali dėl to patirti didelių sunkumų, tai taip pat gali trukdyti sudaryti metinį Sąjungos biudžetą. Todėl Sąjungos lėšomis neturėtų būti finansuojamos tos išlaidos, kurios patirtos nesilaikant mokėjimo terminų. Pagal proporcingumo principą Komisija turėtų būti įgaliota nustatyti šios bendros taisyklės išimtis dėl abiejų fondų;
- (25) pagal naujo BŽŪP įgyvendinimo modelio struktūrą ir pagrindines nuostatas valstybių narių atliktų išmokų tinkamumas finansuoti Sąjungos lėšomis nebeturėtų priklausyti nuo išmokų atskiriems paramos gavėjams teisėtumo ir tvarkingumo. Vietoj to pagal Reglamente (ES) .../... [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų] nurodytas intervencijos rūšis valstybių narių išmokos turėtų būti tinkamos finansuoti, jei joms prilygsta atitinkami gauti produktai ir jos atitinka taikytinus pagrindinius Sąjungos reikalavimus;
- (26) Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 buvo numatyta sumažinti mėnesines arba tarpines išmokas ir sustabdyti jų mokėjimą siekiant padėti kontroliuoti teisėtumą ir tvarkingumą. Pagal naują įgyvendinimo modelį tos priemonės turėtų būti naudojamos remiant veiklos rezultatais grindžiamą įgyvendinimą. Taip pat reikėtų išaiškinti skirtumą tarp išmokų sumažinimo ir mokėjimo sustabdymo;
- (27) procedūra, pagal kurią EŽŪGF išmokos sumažinamos dėl Sąjungos teisėje nustatytų finansinių ribų nesilaikymo, turėtų būti supaprastinta ir suderinta su atitinkama EŽŪFKP išmokoms taikoma procedūra;

¹⁴ [...] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... [...] (OL L [...], [...], p. [...]).

- (28) valstybės narės turėtų iki N+1 metų vasario 15 d. nusiųsti Komisijai metines finansines ataskaitas ir BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo rezultatų metinę ataskaitą. Jeigu šie dokumentai nebūtų nusiųsti, todėl Komisija negalėtų patvirtinti atitinkamos mokėjimo agentūros sąskaitų arba patikrinti išlaidų tinkamumo finansuoti pagal gautus produktus, apie kuriuos pranešta, Komisija turėtų būti įgaliota sustabdyti mėnesinių išmokų mokėjimą ir pertraukti kas ketvirtį mokamų kompensacijų mokėjimą iki tol, kol bus gauti trūkstami dokumentai;
- (29) turėtų būti nustatyta nauja mokėjimų sustabdymo tvarka tais atvejais, kai gauti produktai yra neįprastai menki. Kai gauti produktai, apie kuriuos pranešta, yra neįprastai menki, palyginti su deklaruotomis išlaidomis, ir kai valstybės narės negali pateikti pagrįstų ir suprantamų priežasčių, kodėl susiklostė ši padėtis, Komisija turėtų būti įgaliota kartu su N–1 finansinių metų finansuojamų išlaidų sumažinimu sustabdyti būsimų su ta intervencine priemone, su kuria susiję gauti produktai buvo neįprastai menki, susijusių išlaidų finansavimą. Tokie sustabdymai turėtų būti patvirtinami sprendime dėl metinio veiklos rezultatų patvirtinimo;
- (30) Komisija taip pat turėtų būti įgaliota sustabdyti mokėjimus vykdydama daugiametę veiklos rezultatų stebėseną. Todėl tais atvejais, kai vėluojama daryti pažangą arba pažanga yra nepakankama siekiant nacionaliniame BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių, Komisija turėtų būti įgaliota, priimdama įgyvendinimo aktą, reikalauti, kad atitinkama valstybė narė imtųsi būtinų taisomųjų veiksmų pagal veiksmų planą, kuris bus parengtas konsultuojantis su Komisija ir jame bus nustatyti aiškūs pažangos rodikliai. Jei valstybė narė nepateiktų ar neįgyvendintų veiksmų plano arba jei šio veiksmų plano akivaizdžiai nepakaktų padėčiai ištaisyti, Komisija turėtų būti įgaliota įgyvendinimo aktu sustabdyti mėnesinių arba tarpinių išmokų mokėjimą;
- (31) kaip ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013, Komisija turėtų būti įgaliota sustabdyti mokėjimus, kai yra didelių trūkumų valdymo sistemose, įskaitant Sąjungos pagrindinių reikalavimų nesilaikymą ir ataskaitų nepatikimumą. Tačiau mokėjimų sustabdymo sąlygas būtina persvarstyti, kad šis mechanizmas būtų efektyvesnis. Dėl tokių sustabdymų finansinių padarinių turėtų būti nuspręsta atliekant *ad hoc* atitikties patvirtinimo procedūrą;
- (32) kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų visiškai išmokėti paramos gavėjams pagal Sąjungos teisę skiriamas BŽŪP išmokas;
- (33) kad tam tikrų rūšių pajamas, susijusias su BŽŪP, būtų galima pakartotinai naudoti BŽŪP tikslais, jos turėtų būti laikomos asignuotosiomis pajamomis. Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 43 straipsnyje pateiktas sumų sąrašas turėtų būti iš dalies pakeistas ir tos nuostatos turėtų būti suderintos ir sujungtos su galiojančiomis nuostatomis dėl asignuotųjų pajamų;
- (34) Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 pateiktas su BŽŪP susijusių informavimo priemonių ir jų tikslų sąrašas ir nustatytos jų finansavimo ir atitinkamų projektų įgyvendinimo taisyklės. Konkrečios nuostatos dėl tų finansuotinių informavimo priemonių tikslų ir rūšių turėtų būti perkeltos į šį reglamentą;
- (35) priemonių ir intervencijų finansavimas pagal BŽŪP daugiausia vykdomas taikant pasidalijamojo valdymo principą. Siekdama užtikrinti, kad Sąjungos fondai būtų patikimai valdomi, Komisija turėtų atlikti patikras, kaip už išmokų mokėjimą atsakingos valstybių narių institucijos valdo fondų lėšas. Reikėtų apibrėžti šių Komisijos atliekamų patikrinimų pobūdį, išsamiai nustatyti jos atsakomybės už

Sąjungos biudžeto vykdymą sąlygas ir išaiškinti valstybių narių bendradarbiavimo pareigas;

- (36) kad Komisija galėtų vykdyti savo pareigą tikrinti, ar valstybėse narėse sukurtos ir tinkamai veikia Sąjungos išlaidų valdymo ir tikrinimo sistemos, turėtų būti priimta nuostata, pagal kurią, nepaisant pačių valstybių narių atliekamų tikrinimų, patikras atliktų Komisijos įgalioti jos vardu veikiantys asmenys, kurie turėtų gebėti prireikus prašyti valstybių narių pagalbos atlikti šį darbą;
- (37) renkant Komisijai siunčiamą informaciją turi būti kuo daugiau naudojamos informacinės technologijos. Atlikdama patikras, Komisija turėtų iškart gauti neribotą prieigą prie visų informacijos apie išlaidas įrašų tiek popierine forma, tiek elektroniniu formatu;
- (38) siekiant taikyti [naujojo] Finansinio reglamento reikalavimus dėl tarpusavio pasiklioavimo auditais ir mažinti įvairių institucijų auditų dubliavimo riziką, būtina nustatyti taisykles dėl vieno audito principo ir suteikti Komisijai galimybę užtikrintai remtis patikimų sertifikavimo įstaigų darbu;
- (39) siekiant nustatyti finansinį ryšį tarp akredituotų mokėjimo agentūrų ir Sąjungos biudžeto, Komisija turėtų kasmet patvirtinti mokėjimo agentūrų sąskaitas atlikdama metinio finansinio patvirtinimo procedūrą. Sprendime dėl sąskaitų patvirtinimo turėtų būti atsižvelgiama tik į sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą, jame neturėtų būti atsižvelgiama į tai, ar išlaidos atitinka Sąjungos teisę;
- (40) pagal naują įgyvendinimo modelį turėtų būti nustatytas metinis veiklos rezultatų patvirtinimas, siekiant tikrinti išlaidų tinkamumą finansuoti remiantis gautais produktais, apie kuriuos pranešta. Siekiant spręsti tokias situacijas, kai dėl deklaruotų išlaidų nėra atitinkamų gautų produktų, apie kuriuos būtų pranešta, ir valstybės narės šio nukrypimo negali tinkamai pagrįsti, turėtų būti nustatytas išmokų sumažinimo mechanizmas;
- (41) Komisija yra atsakinga už Sąjungos biudžeto vykdymą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis pagal Sutarties 317 straipsnį. Todėl Komisija turėtų būti įgaliota nuspręsti, priimdama įgyvendinimo aktus, ar valstybių narių patirtos išlaidos atitinka Sąjungos teisę. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė pagrįsti savo sprendimus išmokėti išmokas, o valstybių narių ir Komisijos nesutarimo atveju turėtų būti naudojamosi taikinimo procedūra. Siekiant suteikti valstybėms narėms teisines ir finansines garantijas dėl praeityje patirtų išlaidų, reikėtų nustatyti ilgiausią laikotarpį, per kurį Komisija turės nuspręsti, kokie turėtų būti reikalavimų nesilaikymo finansiniai padariniai;
- (42) siekiant apsaugoti Sąjungos biudžeto finansinius interesus, valstybės narės turėtų sukurti reikiamas sistemas, kad galėtų įsitikinti, jog fondų lėšomis finansuojamos intervencijos faktiškai vykdomos ir intervencinės priemonės tinkamai įgyvendinamos, o kartu turėtų būti išlaikyta dabartinė griežta patikimo finansų valdymo sistema. Pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹⁵, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95¹⁶, Tarybos reglamentą

¹⁵ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

¹⁶ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

(Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹⁷ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹⁸ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisėtai panaudotų fondų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Be to, pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimą vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitų nusikalstamų veikų atvejus, darančius poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹⁹, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Pagal Finansinių reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos fondų lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos fondų lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises. Valstybės narės turėtų turėti reikiamas sistemas, kad galėtų pranešti Komisijai reikiamą informaciją, kad OLAF galėtų vykdyti savo įgaliojimus ir užtikrinti efektyvią pažeidimų atvejų analizę: jos turėtų pranešti apie nustatytus pažeidimus ir kitus atvejus, kai nesilaikoma valstybės narės BŽŪP strateginiame plane nustatytų sąlygų, įskaitant sukčiavimą, ir apie atitinkamus tolesnius veiksmus, kurių imamasi, taip pat apie tolesnius veiksmus po OLAF tyrimų. Valstybės narės turėtų nustatyti reikiamą tvarką, kad būtų užtikrinama, jog bus efektyviai nagrinėjami skundai dėl fondų finansavimo;

- (43) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės nustatytos Finansiniame reglamente ir jomis visų pirma nustatoma biudžeto nustatymo ir įgyvendinimo teikiant dotacijas, vykdant viešuosius pirkimus, teikiant apdovanojimus, taip pat netiesioginio įgyvendinimo procedūra ir numatomos finansų pareigūnų atsakomybės patikros. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat apima Sąjungos biudžeto apsaugą tais atvejais, kai esama visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų, nes teisinės valstybės principo taikymas yra būtina patikimo finansų valdymo ir veiksmingo Sąjungos finansavimo sąlyga;
- (44) tikslinga užtikrinti, kad atsisakymas atlikti mokėjimus dėl viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymo arba tokių mokėjimų susigrąžinimas atitiktų tokio reikalavimų nesilaikymo mastą ir kad būtų laikomasi proporcingumo principo, pavyzdžiui, kaip nurodyta atitinkamose Komisijos nustatytose gairėse dėl finansinių pataisų, kurios turėtų būti taikomos taikant pasidalijamąjį valdymą patiriamoms Sąjungos finansuojamoms išlaidoms tokių taisyklių nesilaikymo atveju. Be to, tikslinga paaiškinti, kad toks nesilaikymas poveikį sandorių teisėtumui ir tvarkingumui daro tik

¹⁷ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

¹⁸ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

¹⁹ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

ties, kiek tai susiję su paramos dalimi, kuri neturi būti sumokėta arba turi būti atšaukta;

- (45) pagal įvairias žemės ūkio sektorių teisės aktų nuostatas, siekiant užtikrinti, kad pareigų nevykdymo atvejais būtų sumokėta tam tikra suma, yra privaloma pateikti užstatą. Siekiant stiprinti užstatų sistemą, visoms šioms nuostatomis turėtų būti taikoma viena horizontali taisyklė;
- (46) valstybės narės turėtų sukurti ir taikyti integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (toliau – integruota sistema) tam tikroms Reglamente (ES) .../... [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų] numatytoms intervencinėms priemonėms, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 228/2013²⁰ IV skyriuje ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 229/2013²¹ IV skyriuje atitinkamai nurodytoms priemonėms. Siekiant didinti Sąjungos paramos veiksmingumą ir gerinti jos stebėseną, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama šią integruotą sistemą naudoti ir kitoms Sąjungos intervencijoms;
- (47) reikėtų išlaikyti esamus pagrindinius integruotos sistemos elementus ir visų pirma nuostatas dėl žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinė ir dėl gyvūnų taikoma paraiškų teikimo sistema, teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistemos, paramos gavėjų tapatybės registravimo sistemos, taip pat kontrolės ir nuobaudų sistemos. Valstybės narės turėtų toliau naudotis duomenimis arba informaciniais produktais, teikiamais pagal programą „Copernicus“, kartu su tokiomis kaip GALILEO ir EGNOS informacinėmis technologijomis, siekiant užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų prieinami išsamūs ir palyginami duomenys, reikalingi stebėsenai pagal žemės ūkio, aplinkos ir klimato politiką ir siekiant didinti naudojimąsi išsamiais, nemokamais ir atvirais duomenimis ir informacija, gaunama iš „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ ir teikiant „Copernicus“ paslaugas. Šiuo tikslu į integruotą sistemą turėtų būti įtraukta ir žemės ūkio plotų stebėjimo sistema;
- (48) integruotoje sistemoje, kuri yra reikiamų BŽŪP įgyvendinimo valdymo sistemų dalis, turėtų būti užtikrinama, kad metinėse rezultatų ataskaitose teikiami suvestiniai duomenys būtų patikimi ir juos būtų galima patikrinti. Kadangi labai svarbu, jog integruota sistema tinkamai veiktų, būtina nustatyti jos kokybės reikalavimus. Valstybės narės turėtų kasmet atlikti žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės paraiškų teikimo sistemos ir žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimą. Valstybės narės taip pat turėtų imtis veiksmų dėl bet kokių trūkumų ir, jei Komisija prašo, parengti veiksmų planą;
- (49) Komisijos komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“ nustatyta strateginė ateities BŽŪP kryptis yra aplinkos apsaugos ir klimato srities veiksmų stiprinimas ir pagalba pasiekti Sąjungos aplinkos ir klimato tikslus. Todėl tapo būtina dalytis žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos ir kitais integruotos administravimo ir kontrolės sistemos duomenimis siekiant aplinkos ir klimato tikslų nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis. Taigi, reikėtų priimti nuostatą dėl dalijimosi tais integruotoje sistemoje surinktais duomenimis, kurie yra svarbūs siekiant aplinkos ir klimato tikslų,

²⁰ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 247/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 23).

²¹ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egejo jūros saloms ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1405/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 41).

tarp valstybių narių valdžios institucijų ir su Sąjungos institucijomis ir įstaigomis. Siekiant efektyviau naudoti įvairioms valdžios institucijoms prieinamus duomenis Europos statistiniams duomenims rengti, taip pat reikėtų nustatyti, kad integruotos sistemos duomenis reikia statistikos tikslais teikti Europos statistikos sistemos įstaigoms;

- (50) įmonių, gaunančių išmokas ar jas išmokančių, komercinių dokumentų tikrinimas gali būti labai veiksminga sandorių, sudarančių EŽŪGF finansavimo sistemos dalį, priežiūros priemonė. Šiuo tikrinimu papildomos kitos patikros, kurias jau atlieka valstybės narės. Be to, nacionalinės tikrinimo nuostatos gali būti platesnės nei tos, kurios yra nustatytos Sąjungos teisėje;
- (51) reikėtų pasirinkti tokius dokumentus, kurie turėtų būti naudojami tokiam tikrinimui pagrįsti, kad būtų galima atlikti visapusišką patikrinimą. Įmonės, kurios bus tikrinamos, turėtų būti atrenkamos remiantis sandorių, vykdomų jų atsakomybe, pobūdžiu bei įmonių, gaunančių išmokas arba jas išmokančių, pasiskirstymu pagal sektorius atsižvelgiant į jų finansinę svarbą EŽŪGF teikiamo finansavimo sistemoje;
- (52) būtina nustatyti už tikrinimą atsakingų pareigūnų įgaliojimus ir įmonių pareigas nustatytu laikotarpiu pateikti tokiems pareigūnams komercinius dokumentus, taip pat suteikti bet kokią informaciją, kurios gali paprašyti tie pareigūnai. Be to, turėtų būti įmanoma tam tikrais atvejais komercinius dokumentus konfiskuoti;
- (53) atsižvelgiant į tarptautinę prekybos žemės ūkio produktais struktūrą ir siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, būtina organizuoti bendradarbiavimą tarp valstybių narių. Taip pat būtina Sąjungos lygmeniu sukurti centralizuotą dokumentų sistemą dėl trečiosiose valstybėse įsisteigusių įmonių, kurios gauna arba išmoka išmokas;
- (54) nors už savo tikrinimo programų patvirtinimą atsako valstybės narės, būtina tas programas pateikti Komisijai, kad ji galėtų imtis savo priežiūros ir koordinavimo užduoties, įsitikindama, kad tos programos patvirtintos remiantis atitinkamais kriterijais, ir užtikrindama, ir kad tikrinimas būtų daugiausia atliekamas tuose sektoriuose ar tose įmonėse, kurių sukčiavimo rizika yra didelė. Ypač svarbu, kad kiekviena valstybė narė paskirtų už komercinių dokumentų tikrinimo stebėseną ir to tikrinimo koordinavimą atsakingą departamentą. Tie paskirti departamentai turėtų būti nepriklausomi nuo departamentų, kurie atlieka tikrinimą prieš mokėjimą. Informacija, gauta to tikrinimo metu, turėtų būti saugoma pagal konfidencialumo nuostatas siekiant išsaugoti verslo paslaptis;
- (55) paramos sąlygos yra svarbi BŽŪP dalis, ypač pagal su aplinka ir klimatu susijusius jos elementus, taip pat sprendžiant su visuomenės sveikata ir gyvūnais susijusius klausimus. Tai reiškia, kad siekiant užtikrinti paramos sąlygų sistemos veiksmingumą, turi būti vykdoma kontrolė, o prireikus turėtų būti taikomos nuobaudos. Siekiant sudaryti vienodas sąlygas paramos gavėjams įvairiose valstybėse narėse, Sąjungos lygmeniu turėtų būti nustatytos tam tikros bendros taisyklės dėl paramos sąlygų laikymosi kontrolės ir nuobaudų;
- (56) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės suderintai užtikrintų paramos sąlygų laikymąsi, būtina nustatyti minimalų kontrolės lygį Sąjungos lygmeniu, o valstybės narės turėtų savo nuožiūra nustatyti kompetentingų kontrolės įstaigų darbo organizavimą ir kontrolę;
- (57) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti konkrečias nuostatas dėl nuobaudų, tačiau tos nuobaudos turėtų būti proporcingos, veiksmingos ir atgrasomos ir neturėtų daryti poveikio kitoms pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę nustatytoms sankcijoms.

Siekiant užtikrinti efektyvų ir nuoseklų valstybių narių požiūrį būtina nustatyti minimalų nuobaudos dydį Sąjungos lygmeniu, kai reikalavimų nesilaikoma pirmą kartą dėl aplaidumo, tačiau jei tai kartojasi, turėtų būti taikoma proporcingai didesnė nuobauda, o dėl tyčinių pažeidimų galima ir visiškai neskirti išmokos. Siekiant užtikrinti nuobaudų proporcingumą, kai reikalavimų nesilaikymas yra mažareikšmis ir tai įvyksta pirmą kartą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama taikyti išankstinio perspėjimo sistemą;

- (58) siekiant užtikrinti vienodas sąlygas valstybėse narėse ir dėl paramos sąlygų nesilaikymo taikomos nuobaudų sistemos veiksmingumą bei atgrasomąjį poveikį, Komisija turėtų būti įgaliota priimti deleguotuosius aktus dėl tokių nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo;
- (59) siekiant užtikrinti darnų Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimą dėl BŽŪP išlaidų finansavimo ir ypač kad Komisija galėtų stebėti valstybių narių finansų valdymą ir patvirtinti akredituotų mokėjimo agentūrų sąskaitas, būtina, kad valstybės narės saugotų tam tikrą informaciją ir pateiktų ją Komisijai;
- (60) siekiant surinkti duomenis, kuriuos reikia siųsti Komisijai, ir kad Komisija galėtų iškart gauti neribotą prieigą prie išlaidų duomenų tiek popierine forma, tiek elektroniniu formatu, turi būti nustatytos tinkamos duomenų pateikimo ir perdavimo taisyklės, įskaitant taisykles dėl terminų;
- (61) kadangi taikant nacionalines kontrolės sistemas ir atliekant atitikties patvirtinimo procedūrą gali būti daromas poveikis asmens duomenims ar verslo paslaptims, valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti šiomis aplinkybėmis gautos informacijos konfidencialumą;
- (62) siekiant užtikrinti patikimą Sąjungos biudžeto finansų valdymą ir nešališkumą tiek valstybių narių, tiek paramos gavėjų atžvilgiu, turėtų būti nustatytos euro naudojimo taisyklės;
- (63) euro perskaičiavimo į nacionalinę valiutą kursas tam tikro veiksmo vykdymo laikotarpiu gali varijuoti. Todėl atitinkamoms sumoms taikomas kursas turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į įvykį, kuriuo pasiekiamas ekonominis veiksmo tikslas. Turėtų būti taikomas to įvykio dienos valiutos kursas. Būtina nurodyti šį veiksmo (operacinį) įvykį arba atsisakyti jį taikyti laikantis tam tikrų kriterijų, visų pirma atsižvelgiant į pinigų judėjimo spartą. Turėtų būti nustatytos specialios taisyklės, kaip elgtis išimtinėmis finansinėmis aplinkybėmis Sąjungoje arba pasaulio rinkoje, kai būtini skubūs veiksmai siekiant užtikrinti, kad pagal BŽŪP nustatytos priemonės būtų veiksmingos;
- (64) valstybėms narėms, kurių valiuta yra ne euro, turėtų būti suteikta galimybė išlaidas, patirtas taikant BŽŪP teisės aktus, padengti eurai, o ne nacionaline valiuta. Reikalingos specialios taisyklės, kuriomis būtų užtikrinama, kad dėl naudojimosi tokia galimybe nesusidarytų jokio neteisėto pranašumo išmoką gaunančioms arba išmokančioms šalims;
- (65) valstybėms narėms ir Komisijai renkant asmens duomenis, reikalingus atliekant atitinkamas jų valdymo, kontrolės, audito ir stebėsenos bei vertinimo pareigas pagal šį reglamentą, turėtų būti taikoma Sąjungos teisė dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens

duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 45/2001²² ir (ES) 2016/679²³;

- (66) fondų paramos gavėjų vardų ir pavardžių ar pavadinimų skelbimas suteikia priemonių stiprinti viešąją fondų lėšų naudojimo kontrolę ir yra būtinas užtikrinant tinkamą Sąjungos finansinių interesų apsaugos lygį. Tai pasiekama iš dalies tokio paskelbimo prevenciniu ir atgrasomu poveikiu, iš dalies atgrasant pavienius paramos gavėjus nuo netinkamo elgesio ir iš dalies padidinant asmeninę ūkininkų atskaitomybę už gautų viešojo sektoriaus lėšų naudojimą. Atitinkamos informacijos skelbimas atitinka naujausią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, taip pat atitinka Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 išdėstytą požiūrį;
- (67) šiomis aplinkybėmis turėtų būti tinkamai pripažintas pilietinės visuomenės, įskaitant žiniasklaidą ir nevyriausybinės organizacijas, vaidmuo ir įnašas stiprinant administracinės kontrolės sistemą kovojant su sukčiavimu ir bet koku netinkamu viešųjų lėšų naudojimu;
- (68) Reglamente (ES) .../... [BNR reglamentas²⁴] nustatytos taisyklės dėl skaidraus Europos struktūrinių ir investicijų fondų įgyvendinimo ir pranešimo apie fondų finansavimo programas. Siekiant užtikrinti nuoseklumą turėtų būti nustatyta, kad tos taisyklės, kai tinka, taikomos ir EŽŪFKP bei EŽŪGF intervencinių priemonių paramos gavėjams;
- (69) kad būtų pasiektas viešosios fondų lėšų naudojimo kontrolės tikslas, tam tikro lygio informacija apie paramos gavėjus turi būti skelbiama visuomenei. Ta informacija turėtų apimti duomenis apie gavėjo tapatybę, skirtą sumą, lėšas skyrusį fondą ir atitinkamos intervencijos rūšies ar priemonės tikslą ir pobūdį. Ji turėtų būti skelbiama taip, kad būtų kuo mažiau ribojama paramos gavėjų teisė į privatų gyvenimą ir teisė į asmens duomenų apsaugą – abi teisės, kurios pripažintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniuose;
- (70) paskelbus informaciją apie priemonę arba intervenciją, pagal kurią ūkininkui suteikta teisė gauti paramą, ir apie tos paramos pobūdį ir tikslą, visuomenė gautų konkrečios informacijos apie subsidijuojamą veiklą ir tikslą, dėl kurio suteikta parama. Tokios priežiūros galimybės suteikimas visuomenei turėtų prevencinį ir atgrasomą poveikį ir padėtų apsaugoti finansinius Sąjungos interesus;
- (71) viešai skelbiant tokią informaciją kartu su bendra šiame reglamente nurodyta informacija, didinamas Sąjungos fondų lėšų naudojimo BŽŪP skaidrumas, taigi prisidedama prie didesnio šios politikos matomumo ir geresnio jos supratimo. Tai teikia galimybių piliečiams aktyviau dalyvauti sprendimų priėmimo procese ir užtikrinamas didesnis administravimo teisėtumas, veiksmingumas ir atskaitingumas piliečiams. Taip pat piliečiams parodoma konkrečių pavyzdžių, kaip ūkininkavimu kuriamos „viešosios gėrybės“, taip pagrindžiant valstybės paramos žemės ūkio sektoriui teisėtumą;

²² 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

²³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

²⁴ Reglamentas (ES) Nr. .../...

- (72) todėl manoma, jog nustatant, kad turi būti visuotinai skelbiama aktuali informacija, nevirsijama to, kas būtina demokratinėje visuomenėje, atsižvelgiant į poreikį apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, taip pat atsižvelgiant į viršesnę tikslą vykdyti viešąją fondų lėšų naudojimo priežiūrą;
- (73) siekiant laikytis duomenų apsaugos reikalavimų, fondų paramos gavėjai prieš paskelbiant jų duomenis turėtų būti informuojami apie jų duomenų paskelbimą. Jie turėtų būti informuojami ir apie tai, kad Sąjungos finansinių interesų apsaugos tikslais jų duomenis gali tvarkyti Sąjungos ir valstybių narių audito ir tyrimų įstaigos. Be to, paramos gavėjai turėtų būti informuojami apie jų teises pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir apie procedūras, pagal kurias naudojamos šiomis teisėmis;
- (74) siekiant papildyti arba iš dalies pakeisti tam tikras neesmines šio reglamento nuostatas, pagal Sutarties 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (75) siekiant papildyti kai kurias neesmines šio reglamento nuostatas, pagal Sutarties 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Tai turėtų būti įgaliojimai dėl mokėjimo agentūrų ir koordinavimo įstaigų akreditavimo, su viešąja intervencija susijusių mokėjimo agentūrų pareigų, taisyklių dėl mokėjimo agentūrų valdymo ir kontrolės įgaliojimų turinio, taisyklių, pagal kurias apskaičiuojamos valstybių narių ūkininkams dėl finansinės drausmės taikomų nuobaudų sumos, iš Sąjungos biudžeto finansuojamų viešosios intervencijos priemonių rūšių ir kompensacijų skyrimo sąlygų, tinkamumo finansuoti sąlygų ir taikomų apskaičiavimo metodų, taikomų remiantis mokėjimo agentūrų faktiškai surinkta informacija ar Komisijos nustatytais fiksuotaisiais sumomis arba žemės ūkio sektorių teisės aktuose nustatytais fiksuotaisiais arba nefiksuotaisiais sumomis, su viešąja intervencija susijusių veiksmų vertinimo ir priemonių, kurių reikia imtis, kai prarandami arba sugadinami produktai, kuriems taikoma viešoji intervencija, taip pat dėl finansuotinių sumų nustatymo. Tie įgaliojimai taip pat turėtų būti susiję su nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, taikytinomis, kad mokėjimo agentūrų prieš anksčiausią datą arba po vėliausios galimos datos paramos gavėjams išmokėtos išmokos nebūtų laikomos netinkamomis finansuoti. Be to, tie įgaliojimai turėtų būti susiję su mokėjimų sustabdymo lygio pagal metines patvirtinimo procedūras, mokėjimų sustabdymo dydžio ir trukmės bei sąlygų, kuriomis tos sumos yra kompensuotinos arba mažintinos vykdant daugiametę veiklos rezultatų stebėseną, nustatymu. Tie įgaliojimai taip pat turėtų būti susiję su intervencijomis arba priemonėmis, dėl kurių valstybės narės gali mokėti išankstinės išmokas, ir su sąlygomis, kuriomis su fondais susijusios tam tikrų rūšių išmokos ir pajamos turi būti kompensuojamos. Be to, tie įgaliojimai turėtų būti susiję su metodais, taikytiniais mokėjimo įsipareigojimams ir sumų išmokėjimui, jei Sąjungos biudžetas nepatvirtintas iki tų finansinių metų pradžios arba jei bendra numatytų įsipareigojimų suma viršija Finansinio reglamento 170 straipsnio 3 dalyje nustatytą ribą.

Be to, tie įgaliojimai turėtų būti susiję su konkrečiomis prievolėmis, kurių turės laikytis valstybės narės dėl patikrinimų ir dėl galimybės susipažinti su dokumentais ir

informacija, su valstybių narių pateikiamų pagrindimų kriterijais ir metodika bei kriterijais taikant su metiniu veiklos rezultatų patvirtinimu susijusius sumažinimus, taip pat su kriterijais ir metodika taikant finansines pataisas pagal atitikties patvirtinimo procedūrą.

Taip pat tie įgaliojimai turėtų apimti, kai to reikia tinkamam sistemos veikimui užtikrinti, taisykles dėl papildomų reikalavimų, susijusių su muitinės procedūromis, visų pirma nustatytomis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 952/2013²⁵, taisykles dėl užstatų, nediskriminacinių sąlygų užtikrinimo, atsakingos šalies nustatymo tuo atveju, kai nevykdomas įsipareigojimas, konkrečių aplinkybių, kada kompetentinga institucija gali netaikyti reikalavimo pateikti užstatą, nustatymo, pateiktinam užstatui ir laiduotojui taikomų sąlygų, užstato pateikimo ir grąžinimo sąlygų, konkrečių sąlygų dėl su išankstinėmis išmokomis susijusio užstato, taip pat pareigų, dėl kurių pateiktas užstatas, nevykdymo padarinių nustatymo.

Be to, tie įgaliojimai dėl integruotos sistemos turėtų būti susiję su žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės paraiškų teikimo sistemos ir žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo taisyklėmis, taip pat su žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, paramos gavėjų identifikavimo sistemos ir teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistemos apibrėžtimis, pagrindinėmis funkcijomis ir taisyklėmis.

Tie įgaliojimai taip pat turėtų būti susiję su taisyklėmis dėl intervencinių priemonių, kurioms netaikomas sandorių tikrinimas, dėl veiksmo (operacinio) įvykio ir valiutos kurso, kurį turėtų taikyti euro neįsivedusios valstybės narės, ir dėl valiutos kurso, taikytino rengiant išlaidų deklaracijas ir į mokėjimo agentūros sąskaitas įrašant viešo saugojimo valstybės sandėliuose operacijas, taip pat dėl priemonių, kuriomis užtikrinamas Sąjungos teisės taikymas tais atvejais, kai tam gali trukdyti su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika.

Siekiant iš dalies pakeisti kai kurias neesmines šio reglamento nuostatas, pagal Sutarties 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl ribos, iki kurios įmonės turėtų būti tikrinamos tik dėl ypatingų priežasčių, nustatymo;

- (76) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011²⁶. Tie įgaliojimai turėtų būti susiję su taisyklėmis dėl akreditacijos suteikimo mokėjimo agentūroms ir koordinavimo įstaigoms, tos akreditacijos panaikinimo ir peržiūros procedūrų, taip pat mokėjimo agentūrų akreditavimo priežiūros procedūrų, mokėjimo agentūrų darbo ir valdymo deklaracijos patikrų, koordinavimo įstaigos veikimo ir tos koordinavimo įstaigos informacijos pranešimo Komisijai; dėl tvirtinančiųjų įstaigų užduočių, įskaitant atliktinas patikras ir tikrinamas įstaigas, ir dėl tų įstaigų rengiamų sertifikatų bei ataskaitų kartu su pridedamais papildomais dokumentais;
- (77) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti: audito principus, kuriais grindžiamos tvirtinančiųjų įstaigų nuomonės, įskaitant rizikos vertinimą, vidaus kontrolę ir reikiamą audito įrodymų lygį, ir audito metodus, kuriuos turi taikyti

²⁵ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

²⁶ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

tvirtinančiosios įstaigos, teikdamos savo nuomones, remdamosi tarptautiniais audito standartais;

- (78) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti viešosios intervencijos priemonių finansavimo sumų nustatymą, Komisijos įsigyjamų palydovinių duomenų, reikalingų žemės ūkio plotų stebėjimo sistemai, įsigijimo finansavimo taisyklės ir priemonės, kurių Komisija imasi dėl žemės ūkio plotų stebėjimo sistemoje naudojamų tolimojo stebėjimo taikomųjų programų, taip pat procedūrą, taikomą Komisijai įsigyjant tuos palydovinius duomenis, žemės ūkio plotų stebėjimo sistemą ir palydovinių vaizdų bei meteorologinių duomenų įsigijimo, gerinimo ir naudojimo sistemą bei atitinkamus terminus;
- (79) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti: pagal finansinės drausmės procedūrą – tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms taikomo koregavimo koeficiento nustatymą ir pritaikymą, taip pat sąlygas, taikomas asignavimų perkėlimui pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. [naujas Finansinis reglamentas] 12 straipsnio 2 dalies d punktą, siekiant finansuoti tiesioginių išmokų intervencines priemones; pagal biudžetinės drausmės procedūrą – preliminarų išmokų sumos nustatymą ir preliminarų turimo biudžeto paskirstymą valstybėms narėms bei mėnesinių išmokų, Komisijos mokamų remiantis išlaidų deklaracija, nustatymą;
- (80) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų apimti: laikotarpio, kuriuo akredituotos mokėjimo agentūros turi parengti ir Komisijai pateikti su kaimo plėtros intervencinėmis priemonėmis susijusių išlaidų tarpinės deklaracijas, nustatymą, taip pat su taisyklės dėl taikomos procedūros ir kitų praktinių nuostatų, kad tinkamai veiktų mokėjimo terminų mechanizmas, mėnesinių ar tarpinių išmokų valstybėms narėms sumažinimą ir mokėjimo sustabdymą, taip pat taisyklės dėl veiksmų planų elementų bei jų rengimo procedūros; be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti: taisyklės, kurios yra būtinos ir pagrįstos esant ekstremaliai padėčiai, siekiant išspręsti konkrečias su mokėjimo laikotarpiais ir išankstiniais mokėjimais susijusias problemas, ir duomenis apie mokėjimo agentūrų atskirų sąskaitų tvarkymą, konkrečias sąlygas, taikomas informacijai, kuri turi būti registruojama mokėjimo agentūrų tvarkomose finansinėse apskaitose, taisyklės dėl viešo saugojimo valstybės sandėliuose intervencinių priemonių ir kitų fondų finansuojamų išlaidų finansavimo ir apskaitos, taip pat automatiško įsipareigojimų panaikinimo procedūros vykdymo sąlygų;
- (81) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų apimti: procedūras dėl bendradarbiavimo pareigų, kurias valstybės narės turi vykdyti dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir galimybės gauti informaciją, sąlygas, kuriomis turi būti saugomi atliktų mokėjimų patvirtinamieji dokumentai, metinį finansinį patvirtinimą, įskaitant priemones, kurių turi būti imamasi dėl tų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, įskaitant priemones, kurių turi būti imamasi dėl tų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, ir keitimąsi informacija tarp Komisijos ir valstybių narių, taip pat procedūras bei terminus, kurių reikia laikytis, atitikties patvirtinimo procedūrą, įskaitant priemones, kurių turi būti imamasi dėl tų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, keitimąsi informacija tarp Komisijos ir valstybių narių, terminus, kurių reikia laikytis, ir taisyklės dėl taikinimo procedūros; Sąjungos finansavimo netaikymą Sąjungos biudžetui priskiriamoms sumoms ir reikiamų formų pranešimus bei informaciją, valstybių narių teikiamus Komisijai, kai lėšos susigrąžinamos dėl reikalavimų nesilaikymo;

- (82) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti: taisykles, nustatomas siekiant vienodo su Sąjungos finansinių interesų apsauga susijusių valstybių narių pareigų taikymo, ir būtinas taisykles siekiant vienodo patikrų taikymo Sąjungoje;
- (83) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų apimti: užstatų, kurie turi būti pateikiami, formą ir užstatų pateikimo, priėmimo bei pradinių užstatų pakeitimo tvarką, užstatų grąžinimo procedūras ir pranešimą, kurį dėl užstatų turi pateikti valstybės narės arba Komisija;
- (84) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų apimti: taisykles dėl žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės paraiškų teikimo sistemos ir žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo ataskaitų formos, turinio ir jų siuntimo arba pateikimo Komisijai tvarkos, taip pat dėl taisomųjų veiksmų, kuriuos valstybės narės turi įvykdyti dėl tose sistemose nustatytų trūkumų ir dėl geoerdvinės paraiškų teikimo sistemos bei žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos pagrindinių funkcijų ir veikimo taisyklių;
- (85) Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų būti susiję su taisyklėmis, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų vienodai taikomos komercinių dokumentų tikrinimo taisyklės. Be to, jie turėtų būti susiję su taisyklėmis dėl valstybių narių informacijos teikimo Komisijai ir su priemonėmis, kuriomis užtikrinamas Sąjungos teisės taikymas tais atvejais, kai tam gali trukdyti su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika;
- (86) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų būti susiję su taisyklėmis dėl fondų paramos gavėjų paskelbimo formos ir terminų, vienodu pareigos informuoti paramos gavėjus apie tai, kad jų duomenys bus paskelbti viešai, taikymu ir Komisijos bei valstybių narių bendradarbiavimu dėl fondų paramos gavėjų paskelbimo;
- (87) patariamoji procedūra turėtų būti taikoma tam tikriems įgyvendinimo aktams priimti. Taikant patariamąją procedūrą įgyvendinimo aktams dėl Komisijos atliekamo sumų apskaičiavimo, Komisija gali visiškai prisiimti atsakomybę už biudžeto valdymą, taip siekiama didinti darbo efektyvumą, nuspėjamumą ir spartą laikantis terminų ir biudžeto procedūrų. Taikant patariamąją procedūrą įgyvendinimo aktams dėl išmokų valstybėms narėms ir dėl sąskaitų patvirtinimo procedūros bei metinio veiklos rezultatų patvirtinimo procedūros taikymo, Komisija gali visiškai prisiimti atsakomybę už biudžeto valdymą ir nacionalinių mokėjimo agentūrų metinių finansinių ataskaitų tikrinimą siekiant patvirtinti šias ataskaitas arba, jei išlaidos patirtos nesilaikant Sąjungos taisyklių, neskirti Sąjungos finansavimo tokioms išlaidoms padengti. Priimant kitus įgyvendinimo aktus turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra;
- (88) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, netaikant Reglamento (ES) Nr. 182/2011, dėl EŽŪGF išlaidų grynojo likučio nustatymo, Komisijos mokėtinų mėnesinių išmokų, remiantis valstybių narių išlaidų deklaracijomis, nustatymo ir papildomų mokėjimų arba išskaitymų pagal mėnesinių išmokų procedūrą;
- (89) todėl Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 turėtų būti panaikintas;
- (90) siekiant užtikrinti, kad būtų sklandžiai pereita nuo Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 nustatytų taisyklių prie šiame reglamente nustatytų taisyklių taikymo, pagal Sutarties 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų;

- (91) buvo konsultuotasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę²⁷;
- (92) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl jo ir kitų BŽŪP priemonių sąsajų ir dėl ribotų valstybių narių finansinių išteklių, o tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu naudojantis Sąjungos daugiamete finansavimo garantija ir finansavimą skiriant prioritetinėms sritims, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

²⁷ OL C , , p. [...]. . .

I antraštinė dalis

Taikymo sritis ir apibrėžtys

1 straipsnis **Taikymo sritis**

Šiuo reglamentu visų pirma nustatomos taisyklės dėl:

- (a) bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) išlaidų, įskaitant kaimo plėtros išlaidas, finansavimo;
- (b) valdymo ir kontrolės sistemų, kurias turi įdiegti valstybės narės;
- (c) patvirtinimo ir atitikties procedūrų.

2 straipsnis **Apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) pažeidimas – pažeidimas, kaip apibrėžta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje.
- (b) valdymo sistemos – šio reglamento II antraštinės dalies II skyriuje nurodytos valdymo įstaigos ir šiame reglamente bei Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nustatyti pagrindiniai Sąjungos reikalavimai, įskaitant pranešimų sistemą, kurią taikant rengiama Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121 straipsnyje nurodyta metinė rezultatų ataskaita;
- (c) pagrindiniai Sąjungos reikalavimai – Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] ir šiame reglamente nustatyti reikalavimai.

3 straipsnis **Išimtys, taikomos force majeure atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis**

BŽŪP finansavimo, valdymo ir stebėsenos tikslais, force majeure ir išimtinės aplinkybės gali visų pirma būti pripažįstamos tokiais atvejais kaip:

- (a) didelė gaivalinė nelaimė, turinti didelį poveikį valdai;
- (b) gyvuliams skirtų pastatų valdoje sugriuvimas dėl nelaimingo atsitikimo;
- (c) epizootinė arba augalų liga, kuria atitinkamai serga dalis paramos gavėjo gyvulių ar pasėlių arba visi jo gyvuliai ar pasėliai;
- (d) visos valdos arba didelės jos dalies ekspropriacija, jei ta ekspropriacija negalėjo būti numatyta paraiškos pateikimo dieną.

II antraštinė dalis

Bendrosios nuostatos dėl žemės ūkio fondų

I SKYRIUS

Žemės ūkio fondai

4 straipsnis

Žemės ūkio išlaidų finansavimo fondai

Įvairios pagal BŽŪP vykdomos intervencinės priemonės ir priemonės iš Sąjungos bendrojo biudžeto (toliau – Sąjungos biudžetas) finansuojamos:

- (a) Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) lėšomis;
- (b) Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪKFP) lėšomis.

5 straipsnis

EŽŪGF išlaidos

1. EŽŪGF pagal pasidalijamojo valdymo principą valdo valstybės narės ir Sąjunga, arba jis valdomas tiesiogiai, kaip nustatyta 2 ir 3 dalyse.
2. Pagal pasidalijamojo valdymo principą EŽŪGF lėšomis finansuojamos šios išlaidos:
 - (a) priemonių, kuriomis reguliuojamos ar remiamos žemės ūkio rinkos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 1308/2013²⁸, įgyvendinimo išlaidos;
 - (b) sektorinės intervencijos, nurodytos Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 3 skyriuje, išlaidos;
 - (c) Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 14 straipsnyje nurodytos intervencijos, kurią vykdančios pagal BŽŪP strateginį planą ūkininkams skiriamos tiesioginės išmokos, išlaidos;
 - (d) Sąjungos finansinis įnašas remiant valstybių narių taikomas priemones, kuriomis Sąjungos vidaus rinkoje ir trečiosiose valstybėse skleidžiama informacija apie žemės ūkio produktus ir šie produktai remiami, ir kurias atrinko Komisija;
 - (e) Sąjungos finansinis įnašas remiant specialias žemės ūkio priemones, taikomas atokiausiuose Sąjungos regionuose, nurodytuose Reglamente (ES) Nr. 228/2013, ir mažosiose Egėjo jūros salose, nurodytose Reglamente (ES) Nr. 229/2013.
3. EŽŪGF finansuoja šias tiesioginiu būdu valdomas išlaidas:
 - (a) žemės ūkio produktų rėmimo, vykdomo tiesiogiai Komisijos arba per tarptautines organizacijas, išlaidas;

²⁸ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671).

- (b) pagal Sąjungos teisę taikomų priemonių, skirtų žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimui, apibūdinimui, rinkimui ir naudojimui užtikrinti, įgyvendinimo išlaidas;
- (c) žemės ūkio apskaitos informacinių sistemų sukūrimo ir priežiūros išlaidas;
- (d) žemės ūkio tyrimų sistemų, įskaitant žemės ūkio valdų struktūros tyrimus, išlaidas.

6 straipsnis **EŽŪFKP išlaidos**

EŽŪFKP pagal pasidalijamojo valdymo principą valdo valstybės narės ir Sąjunga. Jo lėšomis finansuojamas Sąjungos finansinis įnašas remiant BŽŪP strateginiame plane numatytą su kaimo plėtra susijusią intervenciją, nurodytą Reglamento (ES) [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 4 skyriuje.

7 straipsnis **Kitos išlaidos, įskaitant techninę paramą**

Kiekvieno fondo lėšomis gali būti Komisijos iniciatyva arba jos vardu tiesiogiai finansuojama parengiamosios, stebėsenos, administracinės ir techninės paramos veikla, taip pat vertinimo, audito ir tikrinimo priemonės, reikalingos BŽŪP įgyvendinti. Tas priemonės visų pirma sudaro:

- (a) BŽŪP analizės, valdymo, stebėsenos, keitimosi informacija ir įgyvendinimo priemonės, taip pat su kontrolės sistemų įgyvendinimu ir technine bei administracine parama susijusios priemonės;
- (b) priemonės, kuriomis Komisija gali įsigyti palydovinių duomenų, reikalingų taikant žemės ūkio plotų stebėjimo sistemą pagal 22 straipsnį;
- (c) Komisijos vykdomi nuotolinio stebėjimo technologijomis grindžiami veiksmai, skirti žemės ūkio ištekliams stebėti pagal 23 straipsnį;
- (d) priemonės, kuriomis palaikomi ir plėtojami fondų, kurių lėšomis finansuojama BŽŪP, finansiniam valdymui skirti informavimo, susisiekiimo, stebėsenos ir kontrolės metodai bei techninės priemonės;
- (e) informacijos apie BŽŪP teikimas pagal 44 straipsnį;
- (f) BŽŪP tyrimai ir fondų lėšomis finansuojamų priemonių vertinimas, įskaitant vertinimo metodų tobulinimą ir keitimąsi informacija apie praktiką BŽŪP srityje, taip pat su Europos investicijų banku (EIB) atliekami tyrimai;
- (g) prireikus įnašas, skiriamas vykdomosioms agentūroms, įsteigtoms pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003²⁹ ir veikiančioms BŽŪP srityje;
- (h) įnašas, skirtas su informacijos sklaida, informuotumo didinimu, bendradarbiavimo skatinimu ir keitimusi patirtimi Sąjungos lygmeniu susijusioms priemonėms, kurių imamasi vykstant su kaimo plėtra susijusią intervenciją, įskaitant suinteresuotųjų šalių tinklų kūrimą, įgyvendinti;

²⁹ 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 58/2003, nustatantis vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus (OL L 11, 2003 1 16, p. 1).

- (i) informacinių technologijų tinklai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama informacijos tvarkymui ir mainams, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas, kurių reikia BŽŪP valdyti;
- (j) priemonės, reikalingos pagal Sąjungos kokybės politiką, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012³⁰ 44 straipsnio 2 dalyje, kuriant, registruojant ir saugant logotipus ir saugant su jais susijusias intelektinės nuosavybės teises, taip pat būtinas informacinių technologijų (IT) vystymas.

II SKYRIUS

Valdymo įstaigos

8 straipsnis

Mokėjimo agentūros ir koordinavimo įstaigos

1. Mokėjimo agentūros – valstybių narių departamentai arba įstaigos, atsakingi už 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytų išlaidų valdymą ir kontrolę.

Šių užduočių, išskyrus mokėjimą, vykdymas gali būti deleguojamas.

2. Valstybės narės mokėjimo agentūromis akredituoja departamentus arba įstaigas, kurie turi administracinę struktūrą ir vidaus kontrolės sistemą, kuria pakankamai garantuojama, kad mokėjimai būtų teisėti ir tvarkingi bei tinkamai apskaitomi. Šiuo tikslu mokėjimo agentūros įvykdo būtiniausias akreditavimo sąlygas vidaus aplinkos, kontrolės veiklos, informavimo bei ryšių ir stebėsenos atžvilgiu, nustatytas Komisijos pagal 10 straipsnio 1 dalies a punktą.

Kiekviena valstybė narė sumažina savo akredituotų mokėjimo agentūrų skaičių:

- (a) iki vienos nacionalinio lygmens agentūros arba, kai taikoma, iki vienos regiono lygmens agentūros ir
- (b) iki vienos agentūros, administruojančios tiek EŽŪGF, tiek EŽŪFKP lėšas.

Tačiau jei mokėjimo agentūros yra įsteigtos regioniniu lygmeniu, valstybės narės papildomai akredituoja ir nacionalinio lygmens mokėjimo agentūrą, skirtą toms pagalbos sistemoms, kurios pagal savo pobūdį turi būti valdomos nacionaliniu lygmeniu, arba perduoda šių sistemų valdymą savo regioninėms mokėjimo agentūroms.

Mokėjimo agentūrų, bent trejus metus neadministravusių EŽŪGF arba EŽŪFKP išlaidų, akreditacija panaikinama.

Valstybės narės neskiria jokios naujos papildomos mokėjimo agentūros po šio reglamento įsigaliojimo dienos.

3. Taikant Reglamento (ES, Euratomas) 2018/... [naujo Finansinio reglamento] (toliau – Finansinis reglamentas) 63 straipsnio 5 ir 6 dalis, už akredituotą mokėjimo agentūrą atsakingas asmuo iki metų, einančių po atitinkamų finansinių metų, vasario 15 d. parengia ir Komisijai pateikia:

- (a) išlaidų, patirtų vykdant jų akredituotai mokėjimo agentūrai, numatytai Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies a punkte, patikėtas užduotis,

³⁰ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

metines finansines ataskaitas kartu su joms patvirtinti pagal 51 straipsnį reikalinga informacija;

- (b) 52 straipsnio 1 dalyje nurodytą metinę rezultatų ataskaitą, iš kurios matyti, kad išlaidos buvo patirtos pagal 35 straipsnį;
- (c) valdymo pareiškimą, numatytą Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalyje, kuriame:
 - i) patvirtinama, kad tinkamai pateikta visa ir tiksli informacija, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalies a punkte,
 - ii) patvirtinama, kad tinkamai veikia įdiegtos valdymo sistemos, teikiančios būtinas garantijas, susijusias su metinėje rezultatų ataskaitoje nurodytais gaviniais, numatytais Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalies b ir c punktuose,
 - iii) pateikiama atliekant auditą ir vykdant kontrolę sistemose nustatytų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizė, taip pat nurodomi taisomieji veiksmai, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis, numatyti Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies b punkte.

Pirmoje pastraipoje nurodytą terminą (vasario 15 d.) atitinkamos valstybės narės prašymu Komisija gali išimties tvarka pratęsti iki kovo 1 d., kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje.

- 4. Jeigu akredituota daugiau kaip viena mokėjimo agentūra, valstybės narės paskiria viešąją koordinavimo įstaigą, kuriai paveda šias užduotis:
 - (a) surinkti informaciją, kuri turi būti teikiama Komisijai, ir nusiųsti ją Komisijai;
 - (b) teikti 52 straipsnio 1 dalyje nurodytą metinę rezultatų ataskaitą;
 - (c) imtis veiksmų arba juos koordinuoti siekiant pašalinti bendro pobūdžio pažeidimus ir Komisiją nuolat informuoti apie tolesnę tų veiksmų eigą;
 - (d) skatinti ir užtikrinti nuoseklų Sąjungos taisyklių taikymą.

Koordinavimo įstaigai valstybės narės suteikia specialią akreditaciją dėl pirmos pastraipos a punkte nurodytos finansinės informacijos tvarkymo.

Koordinavimo įstaigos teikiama metinė rezultatų ataskaita įtraukiama į 11 straipsnio 1 dalyje nurodytos nuomonės taikymo sritį ir perduodama kartu su visą ataskaitą apimančiu valdymo pareiškimu.

- 5. Jeigu akredituota mokėjimo agentūra neatitinka arba nebeatitinka vieno ar kelių 2 dalyje nurodytų akreditavimo kriterijų, valstybė narė savo iniciatyva arba Komisijos prašymu atšaukia tą akreditaciją, išskyrus tuos atvejus, kai mokėjimo agentūra per laikotarpį, kurį, atsižvelgdama į problemos mastą, nustato kompetentinga institucija, įgyvendina reikiamus pakeitimus.
- 6. Mokėjimo agentūros valdo ir užtikrina su viešosios intervencijos priemonėmis, už kurias jos atsakingos, susijusių veiksmų kontrolę ir joms tenka visa atsakomybė šioje srityje.

Kai parama teikiama pagal EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurios akcininkė yra valstybė narė, įgyvendinamą finansinę priemonę, mokėjimo agentūra remiasi kontrolės ataskaita, kuria pagrindžiamos EIB ar kitos tarptautinės įstaigos pateiktos mokėjimo paraiškos.

9 straipsnis
Kompetentinga institucija

1. Valstybės narės paskiria ministerijos lygmens valdžios instituciją, kuri yra atsakinga už:
 - (a) 8 straipsnio 2 dalyje nurodytų mokėjimo agentūrų akreditacijų suteikimą, peržiūrą ir panaikinimą;
 - (b) 8 straipsnio 4 dalyje nurodytos koordinavimo įstaigos akreditavimą;
 - (c) 11 straipsnyje nurodytos tvirtinančiosios įstaigos paskyrimą;
 - (d) šiame skyriuje kompetentingai institucijai priskirtų užduočių vykdymą.
2. Kompetentinga institucija, išnagrinėjusi Komisijos pagal 10 straipsnio 1 dalies a punktą priimsimus akreditavimo kriterijus, oficialiu aktu priima sprendimą dėl mokėjimo agentūros ir koordinavimo įstaigos akreditacijos suteikimo arba, atlikusi peržiūrą, dėl akreditacijos panaikinimo. Kompetentinga institucija nedelsdama Komisijai praneša apie suteiktą ar panaikintą akreditaciją.

10 straipsnis
Komisijos įgaliojimai

1. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:
 - (a) 8 straipsnio 2 dalyje nurodytų mokėjimo agentūrų ir 8 straipsnio 4 dalyje nurodytų koordinavimo įstaigų akreditavimo būtiniausių sąlygų;
 - (b) mokėjimo agentūrų pareigų dėl viešosios intervencijos ir taisyklių, susijusių su jų valdymo ir kontrolės įgaliojimų turiniu.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:
 - (a) akreditacijos mokėjimo agentūroms ir koordinavimo įstaigoms suteikimo, atšaukimo ir peržiūros procedūrų, taip pat mokėjimo agentūrų akreditacijos priežiūros procedūrų;
 - (b) mokėjimo agentūrų darbo ir valdymo deklaracijos, nurodytos 8 straipsnio 3 dalies c punkte, patikros;
 - (c) koordinavimo įstaigos veikimo ir informacijos perdavimo Komisijai, kaip nurodyta 8 straipsnio 4 dalyje.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

11 straipsnis
Tvirtinančiosios įstaigos

1. Tvirtinančioji įstaiga – viešoji arba privačioji audito įstaiga, kurią, nepažeisdama nacionalinės teisės, ne trumpesniam nei trejų metų laikotarpiui paskiria valstybės narė. Tais atvejais, kai ji yra privačioji audito įstaiga ir kai taikytinoje Sąjungos arba nacionalinėje teisėje yra įtvirtintas atitinkamas reikalavimas, valstybės narė ją atranka laikydamasi viešųjų pirkimų procedūros.

Taikant Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalies pirmą pastraipą, tvirtinančioji įstaiga pateikia nuomonę, parengtą pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus, kurioje nurodo, ar:

- (a) sąskaitose pateikiama teisinga ir patikima informacija;
- (b) valstybių narių įdiegtos valdymo sistemos veikia tinkamai;
- (c) su gavinių rodikliais susiję veiklos rezultatai, pranešti 52 straipsnyje nurodyto metinio veiklos rezultatų patvirtinimo tikslais, ir su rezultatų rodikliais susiję veiklos rezultatai, pranešti Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 115 straipsnyje nurodytos daugiametės veiklos rezultatų stebėsenos tikslais, kuriais įrodoma, kad laikomasi šio reglamento 35 straipsnio, yra teisingi;
- (d) įgyvendinant Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nustatytas priemones patirtos išlaidos, kurias Komisijos prašoma kompensuoti, yra teisėtos ir tvarkingos.

Toje nuomonėje taip pat nurodoma, ar atlikus patikrą kilo abejonių dėl 8 straipsnio 3 dalies c punkte nurodyto valdymo pareiškimo teiginių.

Kai parama teikiama pagal EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurios akcininkė yra valstybė narė, įgyvendinamą finansinę priemonę, tvirtinančioji įstaiga remiasi tų įstaigų išorės auditorių parengta metine audito ataskaita.

- 2. Tvirtinančioji įstaiga turi turėti būtiną techninę kompetenciją. Veiklos požiūriu ji turi būti nepriklausoma nuo atitinkamos mokėjimo agentūros ir koordinavimo įstaigos, taip pat nuo tą agentūrą akreditavusios valdžios institucijos ir įstaigų, atsakingų už BŽŪP įgyvendinimą ir stebėseną.
- 3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl tvirtinančiųjų įstaigų užduočių, įskaitant atliktinas patikras ir tikrintinus subjektus, ir dėl sertifikatų, ataskaitų bei kartu pateikiamų dokumentų, kuriuos tos įstaigos turi parengti.

Įgyvendinimo aktais taip pat nustatomi:

- (a) audito principai, kuriais grindžiamos tvirtinančiųjų įstaigų nuomonės, įskaitant rizikos vertinimą, vidaus kontrolę ir reikiamą audito įrodymų lygį;
- (b) audito metodai, kuriais naudojamosi tvirtinančiosios įstaigos, atsižvelgdamos į tarptautinius audito standartus, pateiktą savo nuomonės.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

Finansinis fondų valdymas

I SKYRIUS

EŽŪGF

1 SKIRSNIS

BIUDŽETINĖ DRAUSMĖ

12 straipsnis

Viršutinė biudžeto riba

1. Metinę viršutinę EŽŪGF išlaidų ribą sudaro tuo tikslu Reglamente (ES, Euratomas) [COM(2018) 322 *final*] nustatytos didžiausios sumos.
2. Jeigu Sąjungos teisėje numatoma, kad iš 1 dalyje nurodytų sumų turi būti atskaičiuojamos arba prie jų pridedamos sumos, Komisija priima įgyvendinimo aktus netaikydama 101 straipsnyje nurodytos procedūros, kuriais nustato grynąjį EŽŪGF išlaidų likutį, remiantis Sąjungos teisėje nurodytais duomenimis.

13 straipsnis

Viršutinės ribos laikymasis

1. Jei Sąjungos teisės aktuose viršutinė finansinė valstybės narės žemės ūkio išlaidų riba yra numatyta eurai, šios išlaidos kompensuojamos neviršijant minėtos nustatytos ribos eurai su būtinais koregavimais, jei taikomi 37–40 straipsniai.
2. Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 81 straipsnyje nurodytoms vykdant intervenciją skiriamoms tiesioginėms išmokoms skirti valstybių narių asignavimai, patikslinti šio reglamento 15 straipsnyje nurodytais koregavimais, laikomi eurai išreikštomis viršutinėmis finansinėmis ribomis.

14 straipsnis

Žemės ūkio sektoriaus rezervas

1. Kiekvienų metų pradžioje EŽŪGF sukuriamas rezervas, iš kurio teikiama papildoma parama žemės ūkio sektoriui, siekiant valdyti ar stabilizuoti rinką arba ištikus krizėms, darančioms poveikį žemės ūkio produktų gamybai ar paskirstymui (toliau – žemės ūkio sektoriaus rezervas).

Žemės ūkio sektoriaus rezervui skirti asignavimai tiesiogiai įtraukiami į Sąjungos biudžetą.

Žemės ūkio sektoriaus rezervo lėšas turi būti galima naudoti priemonėms pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 8–21 ir 219, 220 ir 221 straipsnius įgyvendinti vienus ar kelerius metus, kuriais reikalinga papildoma parama.
2. 2021–2027 m. laikotarpiu žemės ūkio sektoriaus rezervui skirta suma kiekvienų metų pradžioje turi būti ne mažesnė kaip 400 mln. EUR dabartinėmis kainomis. Komisija metų bėgyje gali koreguoti žemės ūkio sektoriaus rezervui skirtą sumą, kai to reikia dėl rinkos pokyčių ir einamųjų ar ateinančių metų perspektyvų, atsižvelgdama į turimus EŽŪGF asignavimus.

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punkto, nepaskirti žemės ūkio sektoriaus rezervo asignavimai gali būti bet kuriuo metu perkeltami žemės ūkio sektoriaus rezervui finansuoti ateinančiais finansiniais metais.

Be to, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punkto, visa nepanaudota 2020 m. pabaigoje turima krizių rezervo suma yra perkeliama į 2021 m. ir nėra gražinama į biudžeto eilutes, skirtas 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytiems veiksams, kad būtų galima finansuoti žemės ūkio sektoriaus rezervą.

15 straipsnis **Finansinė drausmė**

1. Kai pagal tą tarpinę viršutinę ribą finansuojamų priemonių finansavimo atitinkamais finansiniais metais prognozės rodo, kad taikytinos metinės ribos bus viršytos, Komisija nustato šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytą vykdant intervenciją skiriamų tiesioginių išmokų ir Sąjungos finansinio įnašo į specialias priemones, nurodyto šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies f punkte ir skiriamo pagal Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyrių ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyrių, koregavimo koeficientą (toliau – koregavimo koeficientas).

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato koregavimo koeficientą, ne vėliau kaip kalendorinių metų, kuriais taikomas koregavimo koeficientas, birželio 30 d. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Iki kalendorinių metų, kurių atžvilgiu taikomas tas koregavimo koeficientas, gruodžio 1 d. Komisija, remdamasi nauja informacija, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais pritaikomas pagal 1 dalį nustatytas koregavimo koeficientas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

3. Kai taikoma finansinė drausmė, asignavimai, perkelti į kitus metus pagal Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punktą, šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytoms išlaidoms finansuoti naudojami tiek, kiek būtina siekiant išvengti pakartotinio finansinės drausmės taikymo.

Jei į kitus metus perkeltini asignavimai, nurodyti pirmoje pastraipoje, lieka nepanaudoti, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos kiekvienos valstybės narės nepanaudotų asignavimų sumos, kurios turi būti kompensuojamos galutiniams paramos gavėjams, išskyrus tuos atvejus, kai bendra kompensuotina nepanaudotų asignavimų suma sudaro mažiau kaip 0,2 % metinės viršutinės EŽŪGF išlaidų ribos.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

4. Komisijos pagal 3 dalies antrą pastraipą nustatytas sumas valstybės narės galutiniams paramos gavėjams kompensuoja remdamasi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės gali taikyti minimalią vienam paramos gavėjui kompensuotinų sumų ribą.

Pirmoje pastraipoje nurodytas kompensavimas taikomas tik tų valstybių narių galutiniams paramos gavėjams, kuriose prieš tai einančiais finansiniais metais taikyta finansinė drausmė.

5. Dėl Reglamento .../... [laipsniškas BŽŪP strateginių planų įvedimas] 140 straipsnio 2 dalyje numatyto laipsniško vykdant intervenciją skiriamų tiesioginių išmokų įvedimo finansinė drausmė Kroatijai taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d.
6. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 100 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas finansinės drausmės, kurią valstybės narės turi taikyti ūkininkams, apskaičiavimo taisyklėmis.

16 straipsnis

Biudžetinės drausmės procedūra

1. Jei rengiant N finansinių metų biudžeto projektą paaiškėja, kad esama rizikos, jog 12 straipsnyje nurodyta N finansinių metų suma bus viršyta, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai arba Tarybai pasiūlo priemones, kurios būtinos, kad ta suma nebūtų viršyta.
2. Jei Komisija bet kuriuo metu mano, kad esama rizikos, jog 12 straipsnyje nurodyta suma bus viršyta ir kad ji negali imtis pakankamų priemonių padėčiai ištaisyti, ji pasiūlo kitas priemones, skirtas užtikrinti, kad ta suma nebūtų viršyta. Tas priemones priima Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra SESV 43 straipsnio 3 dalis, arba Europos Parlamentas ir Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra SESV 43 straipsnio 2 dalis.
3. Jei N finansinių metų pabaigoje valstybių narių išlaidų kompensavimo prašymuose nurodytos sumos viršija arba tikėtina, kad viršys 12 straipsnyje nurodytą sumą, Komisija:
 - (a) *pro rata* ir neviršydamas turimo biudžeto atsižvelgia į valstybių narių pateiktus prašymus ir priima įgyvendinimo aktus, kuriais preliminarai nustatoma atitinkamo mėnesio išmokų suma;
 - (b) ne vėliau kaip iki N + 1 metų vasario 28 d. įvertina visų valstybių narių padėtį, susijusią su N finansiniais metais kiekvienai valstybei narei skirtu Sąjungos finansavimu;
 - (c) priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma bendra Sąjungos finansavimo suma, paskirstyta kiekvienai valstybei narei remiantis vienoda Sąjungos finansavimo norma, neviršydamas mėnesinėms išmokoms skirtą biudžetą;
 - (d) ne vėliau kaip išmokant N + 1 metų kovo mėnesio mėnesines išmokas, išmoka visas valstybėms narėms mokėtinas kompensacijas.

Pirmos pastraipos a ir c punktuose numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

17 straipsnis

Išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistema

Siekdama užtikrinti, kad nebūtų viršyta 12 straipsnyje nurodyta viršutinė biudžeto riba, Komisija įdiegia mėnesinę išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistemą, taikomą EŽŪGF išlaidoms.

Tuo tikslu, kiekvienų finansinių metų pradžioje Komisija šiuo tikslu nustato mėnesinių išlaidų įvertinimus, atitinkamais atvejais remdamasi paskutiniųjų trejų metų mėnesio išlaidų vidurkiu.

Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai teikia periodinę ataskaitą, kurioje išanalizuoja patirtų išlaidų raidą, palygindama ją su išlaidų įvertinimu, ir pateikia prognozuojamo panaudojimo einamaisiais finansiniais metais vertinimą.

2 SKIRSNIS

IŠLAIDŲ FINANSAVIMAS

18 straipsnis

Mėnesinės išmokos

1. Asignavimus, reikalingus 5 straipsnio 2 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, valstybėms narėms Komisija skiria mėnesinėmis išmokomis, remdamasi akredituotų mokėjimo agentūrų per ataskaitinį laikotarpį patirtomis išlaidomis.
2. Kol Komisija perves mėnesines išmokas, išlaidoms apmokėti reikalingus išteklius sutelkia valstybės narės, atsižvelgdamos į savo akredituotų mokėjimo agentūrų poreikius.

19 straipsnis

Mėnesinių išmokų mokėjimo tvarka

1. Nedarant poveikio 51, 52 ir 53 straipsnių taikymui, Komisija išmoka mėnesines išmokas išlaidoms, kurias per ataskaitinį mėnesį patiria akredituotos mokėjimo agentūros, padengti.
2. Mėnesinės išmokos kiekvienai valstybei narei išmokamos ne vėliau kaip antro mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo patirtos išlaidos, trečią darbo dieną, atsižvelgiant į taikomą išmokų sumažinimą ar jų mokėjimo sustabdymą pagal 37–40 straipsnius arba kitus koregavimus. Spalio 1–15 d. valstybių narių patirtos išlaidos priskiriamos spalio mėnesį patirtoms išlaidoms. Spalio 16–31 d. patirtos išlaidos priskiriamos lapkričio mėnesį patirtoms išlaidoms.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos mėnesinės išmokos, kurias ji išmoka remdamasi valstybių narių pateikta išlaidų deklaracija ir pagal 88 straipsnio 1 dalį pateikta informacija.
4. Komisija nedelsdama praneša valstybei narei apie bet kokią tos valstybės narės finansinės viršutinės ribos viršijimą.
5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos, netaikydama 101 straipsnyje nurodytos procedūros.
6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos papildomos išmokos arba išskaitymai, kuriais koreguojamos pagal 3 dalį mokamos išmokos, netaikydama 101 straipsnyje nurodytos procedūros.

20 straipsnis

Administracinės išlaidos ir išlaidos personalui

Valstybių narių ir EŽŪGF paramos gavėjų patirtos administracinės išlaidos ir išlaidos personalui nefinansuojamos iš fondo lėšų.

21 straipsnis
Viešosios intervencijos išlaidos

1. Kai pagal bendrą rinkų organizavimą suma už vieną viešosios intervencijos atžvilgiu nenustatyta, EŽŪGF atitinkamą priemonę finansuoja taikydamas vienodas standartines sumas; visų pirma tai pasakytina apie valstybių narių lėšas, naudojamas produktų supirkimui, materialinio pobūdžio operacijoms, susijusioms su saugojimu, ir prireikus Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 11 straipsnyje nurodytų produktų, atitinkančių intervencijos reikalavimus, perdirbimui finansuoti.
2. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:
 - (a) priemonių, kurios atitinka Sąjungos finansavimo ir kompensavimo sąlygas, rūšies;
 - (b) atitikties reikalavimams sąlygų ir apskaičiavimo metodų, nustatomų remiantis mokėjimo agentūrų faktiškai surinkta informacija, arba Komisijos nustatytomis fiksuotomis sumomis arba žemės ūkio sektorių teisės aktuose nustatytomis fiksuotomis arba nefiksuotomis sumomis.
3. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl operacijų, susijusių su viešąja intervencija, vertinimo, priemonių, taikytinų produktų, kuriems taikoma viešoji intervencija, praradimo arba sugadinimo atvejais, ir finansuotinių sumų nustatymo.
4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato 1 dalyje nurodytas sumas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

22 straipsnis
Palydovinių duomenų įsigijimas

Komisija ir valstybės narės, atsižvelgdamos į kiekvienos valstybės narės parengtą specifikaciją, susitaria dėl 64 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytai žemės ūkio plotų stebėjimo sistemai reikalingų palydovinių duomenų sąrašo.

Pagal 7 straipsnio b punktą Komisija palydovinius duomenis nemokamai teikia kompetentingai institucijai, atsakingai už žemės ūkio plotų stebėjimo sistemą, arba paslaugų teikėjams, kuriuos tos įstaigos įgaliojoms atstovauti.

Komisija išlieka tų palydovinių duomenų savininkė ir, kai darbas užbaigiamas, juos susigrąžina.

Komisija gali pavesti specializuotiems subjektams atlikti užduotis, susijusias su 64 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos metodais arba darbo metodais.

23 straipsnis
Žemės ūkio išteklių stebėseną

Pagal 7 straipsnio c punktą finansuojamais veiksmais Komisijai siekiama sudaryti galimybes:

- (a) valdyti Sąjungos žemės ūkio rinkas pasauliniame kontekste;
- (b) užtikrinti agrarinę ekonominę ir agrarinę su aplinka ir klimatu susijusią žemės ūkio paskirties žemės ir žemės naudojimo keitimo, įskaitant agrarinį miškų ūkį, ir augalų

būklės stebėseną, kad būtų galima atlikti apskaičiavimus, visų pirma derliaus bei žemės ūkio produkcijos ir poveikio žemės ūkiui išimtinėmis aplinkybėmis apskaičiavimą;

- (c) keistis tokiais apskaičiavimais tarptautiniu lygmeniu, pvz., per Jungtinių Tautų organizaciją, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos struktūrą pagal UNFCCC, arba kitų tarptautinių agentūrų koordinuojamas iniciatyvas;
- (d) padėti siekti pasaulio rinkų skaidrumo;
- (e) užtikrinti agrometeorologinės sistemos technologinės pažangos stebėjimą.

Pagal 7 straipsnio c punktą Komisija finansuoja veiksmus, skirtus duomenims, reikalingiems BŽŪP įgyvendinti ir stebėti, įskaitant iš palydovų gautus duomenis, geoerdvinius duomenis ir meteorologinius duomenis, rinkti ar pirkti, erdvinių duomenų infrastruktūros ir interneto svetainei kurti, specialiesiems klimato sąlygų tyrimams atlikti, nuotoliniam žemės naudojimo keitimo ir dirvožemio būklės stebėjimui vykdyti, taip pat agrometeorologiniams ir ekonometriniais modeliams atnaujinti. Prireikus šie veiksmai vykdomi bendradarbiaujant su EAA, JRC, nacionalinėmis laboratorijomis ir įstaigomis arba įtraukiant privatųjį sektorį.

24 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma:

- (a) su finansavimu pagal 7 straipsnio b ir c punktus susijusios taisyklės;
- (b) tvarka, pagal kurią įgyvendinamos 22 ir 23 straipsniuose nurodytos priemonės siekiant įgyvendinti nustatytus tikslus,
- (c) palydovinių duomenų ir meteorologinių duomenų įsigijimo, kaupimo bei naudojimo sistemą ir taikytinus terminus.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II skyrius

EŽŪFKP

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL EŽŪFKP

25 straipsnis

Visoms išmokoms taikomos nuostatos

1. 6 straipsnyje nurodytas Komisijos mokamas įnašas į EŽŪFKP turi neviršyti biudžetinių įsipareigojimų.
Nedarant poveikio 32 straipsnio 1 dalies taikymui, tos išmokos priskiriamos anksčiausiam atviram biudžetiniam įsipareigojimui.
2. Taikomas Finansinio reglamento 110 straipsnis.

2 SKIRSNIS

FINANSAVIMAS IŠ EŽŪFKP PAGAL BŽŪP STRATEGINĮ PLANĄ

26 straipsnis **EŽŪFKP finansinis įnašas**

EŽŪFKP finansinis įnašas pagal BŽŪP strateginius planus patiriamoms išlaidoms kompensuoti nustatomas kiekvienam BŽŪP strateginiam planui ir neviršija Sąjungos teisėje, reglamentuojančioje EŽŪFKP paramą BŽŪP strateginiuose planuose nustatytai intervencijai vykdyti, nustatytų viršutinių ribų.

27 straipsnis **Biudžetiniai įsipareigojimai**

1. Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinamas BŽŪP strateginis planas, yra finansavimo sprendimas pagal Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalį, ir pranešus apie jį susijusiai valstybei narei jis tampa teisiniu įsipareigojimu pagal tą reglamentą. Šiame sprendime nustatomas metinis įnašas.
2. Su kiekvienu BŽŪP strateginiu planu susiję Sąjungos biudžetiniai įsipareigojimai mokami metinėmis dalimis nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.
Su kiekvienu BŽŪP strateginiu planu susijusių biudžetinių įsipareigojimų pirmoji dalis išmokama, kai tą BŽŪP strateginį planą patvirtina Komisija.
Komisija prisiima biudžetinius įsipareigojimus dėl paskesnių išmokų iki kiekvienų metų gegužės 1 d., remdamasi šio straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytu sprendimu, išskyrus tuos atvejus, kai taikomas Finansinio reglamento 16 straipsnis.

3 SKIRSNIS

FINANSINIS ĮNAŠAS SU KAIMO PLĖTRA SUSIJUSIAI INTERVENCIJA REMTI

28 straipsnis **Išmokoms, mokamoms taikant kaimo plėtros intervencines priemones, taikomos nuostatos**

1. Asignavimai, reikalingi 6 straipsnyje nurodytoms išlaidoms finansuoti, valstybėms narėms skiriami kaip išankstinis finansavimas, tarpinės išmokos ir likutinė išmoka, kaip nurodyta šiame skirsnyje.
2. Bendra išankstinio finansavimo ir tarpinių išmokų suma turi neviršyti 95 % EŽŪFKP įnašo, skiriamo kiekvienam BŽŪP strateginiam planui.
Kai pasiekama 95 % viršutinė riba, valstybės narės ir toliau siunčia mokėjimo prašymus Komisijai.

29 straipsnis **Išankstinio finansavimo tvarka**

1. Priėmusi sprendimą dėl BŽŪP strateginio plano patvirtinimo, Komisija valstybei narei išmoka pradinę išankstinio finansavimo sumą už visą BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpį. Ši pradinė išankstinio finansavimo suma mokama tokiomis dalinėmis išmokomis:
 - (a) 2021 m. – 1 % viso BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpio EŽŪFKP paramos sumos;

- (b) 2022 m. – 1 % viso BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpio EŽŪFKP paramos sumos;
- (c) 2023 m. – 1 % viso BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpio EŽŪFKP paramos programai sumos.

Jeigu BŽŪP strateginis planas patvirtinamas 2022 ar vėlesniais metais, ankstesnės dalinės išmokos nedelsiant išmokamos po jo patvirtinimo.

- 2. Komisijai sugrąžinama visa išmokėta išankstinio finansavimo suma, jeigu per 24 mėnesius nuo pirmosios išankstinio finansavimo sumos dalinės išmokos išmokėjimo nepatiriama jokių išlaidų ir neatsiunčiama nė viena su BŽŪP strateginiu planu susijusių išlaidų deklaracija. Ši išankstinio finansavimo suma išskaitoma iš anksčiausių deklaruotų su BŽŪP strateginiu planu susijusių išlaidų.
- 3. Jokios papildomos išankstinio finansavimo lėšos nėra išmokamos arba susigrąžinamos, jei pagal Reglamento (ES).../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 90 straipsnį lėšos perkeliama į EŽŪFKP arba iš jo.
- 4. Palūkanos nuo išankstinio finansavimo sumos yra skiriamos atitinkamam BŽŪP strateginiam planui ir išskaičiuojamos iš galutinėje išlaidų deklaracijoje nurodytos viešųjų išlaidų sumos.
- 5. Visa išankstinio finansavimo suma patvirtinama laikantis 51 straipsnyje nurodytos procedūros prieš baigiant įgyvendinti BŽŪP strateginį planą.

30 straipsnis ***Tarpinės išmokos***

- 1. Tarpinės išmokos mokamos kiekvienam BŽŪP strateginiam planui įgyvendinti. Jos apskaičiuojamos su kiekvienos rūšies intervencija susijusioms viešosioms išlaidoms taikant tai intervencijai nustatytą bendro finansavimo normą, nurodytą Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 85 straipsnyje.
- 2. Priklausomai nuo turimų išteklių Komisija, atsižvelgdama į pagal 37–40 straipsnyje taikomus sumažinimus ir sustabdymus, išmoka tarpinės išmokas, skirtas akredituotų mokėjimo agentūrų išlaidoms, patirtoms įgyvendinant BŽŪP strateginius planus, kompensuoti.
- 3. Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos pagal Reglamento (ES) .../... [BNR] 51 straipsnio 52 dalį, išlaidų deklaracija apima visas išmokėtas sumas arba, garantijų atveju, sumas, vadovaujančiosios institucijos atidėtas, kaip susitarta garantijų sutartyse, galutiniais gavėjams, nurodytiems [Reglamento (ES).../... dėl BŽŪP strateginių planų] 74 straipsnio 5 dalies (finansinių priemonių) a, b ir c punktuose.
- 4. Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos pagal Reglamento (ES).../... [BNR] 52 straipsnį, išlaidų deklaracijos, įskaitant išlaidų deklaracijas, apimančias išlaidas finansinėms priemonėms įgyvendinti, pateikiamos laikantis šių sąlygų:
 - (a) į pirmąją deklaraciją įtraukta suma turi būti pirmiau sumokėta finansinei priemonei įgyvendinti ir gali sudaryti ne daugiau kaip 25 % visos BŽŪP strateginio plano įnašą, įsipareigotą finansinėms priemonėms įgyvendinti pagal atitinkamą finansavimo susitarimą;
 - (b) į vėlesnes išlaidų deklaracijas, pateiktas Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 80 straipsnio 3 dalyje nurodytu tinkamumo finansuoti laikotarpiu, įtraukta suma apima tinkamas finansuoti išlaidas,

nurodytas [Reglamento dėl BŽŪP planų 74 straipsnio 5 dalyje (tinkamumo finansuoti taisyklės arba finansinės priemonės)].

5. Į pirmąją išlaidų deklaraciją, nurodytą 4 dalies a punkte, įtraukta suma turi būti išskaityta vėliausiai iš paskutinių atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metų metinių Komisijos sąskaitų.
6. Kiekviena tarpinė išmoka Komisijos išmokama tik tuo atveju, jei įvykdomi šie reikalavimai:
 - (a) pagal 88 straipsnio 1 dalies c punktą Komisijai yra perduota akredituotos mokėjimo agentūros pasirašyta išlaidų deklaracija;
 - (b) per visą atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpį neviršijama bendra kiekvienai intervencinių priemonių rūšiai skirta EŽŪFKP finansinio įnašo suma;
 - (c) Komisijai perduodami 8 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 1 dalyje nurodyti pateiktini dokumentai;
 - (d) perduodamos metinės finansinės ataskaitos.
7. Jeigu nors vienas iš 6 dalyje nustatytų reikalavimų nėra įvykdytas, Komisija nedelsdama apie tai praneša akredituotai mokėjimo agentūrai arba koordinavimo įstaigai, jei tokia paskirta. Jeigu nesilaikoma nors vieno iš 6 dalies a, c arba d punkte nustatytų reikalavimų, išlaidų deklaracija laikoma nepriimtina.
8. Nedarant poveikio 51, 52 ir 53 straipsnių taikymui, Komisija tarpines išmokas išmoka per 45 dienas nuo išlaidų deklaracijos, atitinkančios šio straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, užregistravimo dienos.
9. Akredituotos mokėjimo agentūros parengia ir tiesiogiai arba, jei yra paskirta koordinavimo įstaiga, per ją kaip per tarpininką Komisijai pateikia su BŽŪP strateginiais planais susijusių išlaidų tarpines deklaracijas per laikotarpius, kuriuos nustato Komisija.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato laikotarpius, per kuriuos akredituotos mokėjimo agentūros parengia ir pateikia tas išlaidų tarpines deklaracijas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Išlaidų deklaracijose nurodomos išlaidos, kurias mokėjimo agentūros patyrė per kiekvieną atitinkamą laikotarpį. Tačiau tais atvejais, kai Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 107 straipsnio 8 dalyje nurodytos išlaidos Komisijai atitinkamu laikotarpiu negali būti deklaruotos, nes Komisija dar nėra patvirtinusi BŽŪP strateginio plano dalinių pakeitimų, jos gali būti deklaruotos vėlesniais laikotarpiais.

Tarpinės išlaidų, patirtų nuo spalio 16 d., deklaracijos priskiriamos ateinančių metų biudžetui.
10. Kai perįgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas reikalauja papildomo patikrinimo dėl ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaracijose pateiktos neišsamios arba neaiškos informacijos arba nustatytų neatitikimų, skirtingų išaiškinimų arba nenuoseklumo, atsiradusių visų pirma dėl to, kad nebuvo pateikta pagal Reglamentą (ES) .../... [Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų] ir Komisijos aktus, priimtus pagal tą reglamentą, reikalaujamos informacijos, atitinkama valstybė narė perįgaliotajam

leidimus suteikiančiam pareigūnui paprašius per prašyme nurodytą laikotarpį, nustatytą atsižvelgiant į problemos mastą, pateikia papildomos informacijos.

8 dalyje nustatytas visos tarpinių išmokų sumos, už kurią prašoma išmokos, ar jos dalies mokėjimo terminas gali būti pertraukiamas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui nuo dienos, kurią išsiunčiamas prašymas pateikti informaciją, iki prašomos informacijos gavimo dienos, kuri yra laikoma priimtina. Valstybė narė gali sutikti pertraukimo laikotarpį pratęsti dar trimis mėnesiams.

Jei atitinkama valstybė narė per papildomos informacijos pateikimo prašyme nustatytą laikotarpį į tą prašymą neatsiliepia, jei jos atsakymas laikomas netinkamu arba jei iš jo matyti, kad nebuvo laikomasi taikytinų taisyklių arba kad Sąjungos fondų lėšos buvo naudojamos netinkamai, Komisija gali pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 37–40 straipsnius sustabdyti išmokų išmokėjimą arba jas sumažinti.

31 straipsnis

Likučio išmokėjimas ir BŽŪP strateginiame plane numatytų kaimo plėtros intervencinių priemonių įgyvendinimo pabaiga

1. Gavusi paskutinę BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo rezultatų metinę ataskaitą, Komisija, atsižvelgdama į turimus išteklius, išmoka likutį, remdamasi galiojančiu EŽŪFKP intervencinių priemonių rūšių lygmens finansiniu planu, paskutinių atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metų metinėmis finansinėmis ataskaitomis ir atitinkamais sprendimais dėl sąskaitų patvirtinimo. Tos sąskaitos Komisijai pateikiamos ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo išlaidų tinkamumo finansuoti galutinės datos, kaip nurodyta Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 80 straipsnio 3 dalyje, jose nurodomos mokėjimo agentūros išlaidos, patirtos iki paskutinės išlaidų tinkamumo finansuoti dienos.
2. Likutis išmokamas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo dienos, kurią Komisija šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją ir dokumentus pripažįsta priimtinais, ir kurią patvirtinama paskutinė metinė sąskaita. Nedarant poveikio 32 straipsnio 5 dalies taikymui, Komisija per šešis mėnesius panaikina po likučio išmokėjimo vis dar prisiimtus įsipareigojimus dėl sumų.
3. Jei per 1 dalyje nustatytą laikotarpį Komisija negauna paskutinės metinės rezultatų ataskaitos ir paskutiniųjų plano įgyvendinimo metų sąskaitoms patvirtinti reikalingų dokumentų, įsipareigojimai dėl likučio yra automatiškai panaikinami pagal 32 straipsnį.

32 straipsnis

Automatiškas su BŽŪP strateginiais planais susijusių įsipareigojimų panaikinimas

1. Komisija automatiškai panaikina bet kurią BŽŪP strateginiame plane numatytoms kaimo plėtros intervencinėms priemonėms skirtą biudžetinio įsipareigojimo dalį, kuri nebuvo panaudota išankstiniam finansavimui ar tarpinėms išmokoms arba kurios atžvilgiu Komisijai nebuvo pateikta 30 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkančių išlaidų, patirtų iki antrųjų metų, einančių po biudžetinio įsipareigojimo metų, gruodžio 31 d., deklaracija.
2. Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 80 straipsnio 3 dalyje nurodytą paskutinę išlaidų tinkamumo dieną nepanaudota biudžetinių įsipareigojimų dalis, dėl kurios per šešis mėnesius nuo tos dienos nebuvo pateikta išlaidų deklaracija, automatiškai panaikinama.

3. Vykstant teismo procesui ar nagrinėjant išmokų mokėjimo sustabdymo poveikį turintį administracinį ieškinį, 1 ar 2 dalyje nurodytas laikotarpis, kuriuo įsipareigojimai automatiškai panaikinami, sustabdomas su atitinkamais veiksmais susijusios sumos atžvilgiu, kol trunka teismo procesas arba kol nagrinėjamas administracinis ieškinys, jei Komisija iš valstybės narės ne vėliau kaip N + 3 metų sausio 31 d. gauna motyvuotą pranešimą.
4. Apskaičiuojant automatišką įsipareigojimų panaikinimą, nėra atsižvelgiama į:
 - (a) tą biudžetinių įsipareigojimų dalį, kurios išlaidų deklaracija buvo pateikta, bet kurių kompensavimą Komisija sumažino arba sustabdė N + 2 metų gruodžio 31 d.;
 - (b) tą biudžetinių įsipareigojimų dalį, kurios mokėjimo agentūra negalėjo apmokėti dėl *force majeure* aplinkybių, turėjusių didelio poveikio BŽŪP strateginio plano įgyvendinimui. *Force majeure* aplinkybėmis besiremančios nacionalinės valdžios institucijos turi įrodyti tiesiogines jų pasekmes viso BŽŪP strateginio plano arba jo dalies įgyvendinimui.

Valstybė narė iki sausio 31 d. nusiunčia Komisijai informaciją apie pirmoje pastraipoje nurodytas išimtis dėl sumų, kurias reikėjo deklaruoti iki praėjusių metų pabaigos.
5. Komisija laiku informuoja valstybės nares, ar esama automatiško įsipareigojimų panaikinimo rizikos. Ji valstybės nares informuoja apie atitinkamą sumą jos turimos informacijos pagrindu. Gavusios šią informaciją, valstybės narės per du mėnesius pritaria minėtai sumai arba pateikia savo pastabas. Komisija ne vėliau kaip per devynis mėnesius po paskutinio termino, kuris nustatomas taikant 1, 2 ir 3 dalis, automatiškai panaikina įsipareigojimus.
6. Automatiško įsipareigojimų panaikinimo atveju atitinkamų metų EŽŪFKP įnašas, skirtas atitinkamam BŽŪP strateginiam planui, sumažinamas suma, kuri buvo automatiškai panaikinta. Valstybė narė Komisijai patvirtinti pateikia pakeistą finansavimo planą, kuriame pagal intervencinių priemonių rūšis paskirstoma sumažinama paramos suma. Jai to nepadarius, Komisija *pro rata* sumažina kiekvienai intervencinių priemonių rūšiai skirtą sumą.

III SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

33 straipsnis

Finansiniai žemės ūkio metai

Nedarant poveikio specialiosioms nuostatomis dėl išlaidų ir įplaukų, susijusių su viešąja intervencija, Komisijos nustatyta pagal 45 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktą, deklaracijų, finansiniai žemės ūkio metai apima apmokėtas išlaidas ir gautas įplaukas, kurias mokėjimo agentūros fondų biudžeto sąskaitose priskyrė N finansiniams metams, kurie prasideda N–1 metų spalio 16 d. ir baigiasi N metų spalio 15 d.

34 straipsnis

Dvigubo finansavimo draudimas

Valstybės narės užtikrina, kad išlaidoms, finansuojamoms iš EŽŪGF arba EŽŪFKP, nebūtų skiriamas joks kitas finansavimas iš ES biudžeto.

Veiksmas gali būti finansuojamas EŽŪFKP lėšomis teikiant įvairių rūšių paramą pagal BŽŪP strateginį planą ir iš kitų Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) arba pagal Sąjungos priemones tik jei visa bendra įvairių rūšių paramos suma neviršija didžiausio paramos intensyvumo arba paramos sumos, skirtinos tos rūšies intervencinėms priemonėms pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinę dalį. Tokiais atvejais valstybės narės nedeklaruoja Komisijai šių išlaidų:

- a) iš kito ESI fondo ar pagal kitą Sąjungos priemonę gautos paramos arba
- b) pagal tą patį BŽŪP strateginį planą gautos paramos.

Išlaidų suma, įtrauktina į išlaidų deklaraciją, gali būti proporcingai apskaičiuota pagal dokumentą, kuriame išdėstomos paramos teikimo sąlygos.

35 straipsnis

Mokėjimo agentūrų patirtų išlaidų tinkamumas finansuoti

5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytas išlaidas Sąjunga gali finansuoti tik tuo atveju, jeigu:

- (a) jas patyrė akredituotos mokėjimo agentūros,
- (b) jos buvo patirtos pagal taikytinas Sąjungos taisykles arba
- (c) Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nurodytų intervencinių priemonių rūšių atveju –
 - i) jos sutampa su atitinkamu praneštu produktu,
 - ii) jos buvo patirtos laikantis taikomų įmonių valdymo sistemų, neapimančių atskirų paramos gavėjų atitikties reikalavimams sąlygų, nustatytų nacionaliniuose BŽŪP strateginiuose planuose.

Išankstinėms išmokoms, mokamoms paramos gavėjams pagal Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nurodytas intervencinių priemonių rūšis, pirmos pastraipos c punkto i papunktis netaikomas.

36 straipsnis

Mokėjimo terminų laikymasis

Jeigu mokėjimo terminai yra nustatyti Sąjungos teisėje, bet koks mokėjimas paramos gavėjams, mokėjimo agentūrų atliktas prieš anksčiausią galimą mokėjimo datą ir po vėliausios galimos mokėjimo datos, laikomas netinkamu finansuoti Sąjungos lėšomis.

Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl aplinkybių ir sąlygų, kuriomis šio straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytos išmokos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, atsižvelgiant į proporcingumo principą.

37 straipsnis

Mėnesinių ir tarpinių išmokų sumažinimas

1. Jei Komisija, remdamasi išlaidų deklaracijomis arba 88 straipsnyje nurodyta informacija, nustato, kad Sąjungos teisėje nustatytos finansinės viršutinės ribos buvo viršytos, ji sumažina mėnesines arba tarpines išmokas atitinkamai valstybei narei priimdama 19 straipsnio 3 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus dėl mėnesinių išmokų arba pagal 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimo tvarką.

2. Jei Komisija, remdamasi išlaidų deklaracijomis arba 88 straipsnyje nurodyta informacija, nustato, kad nesilaikoma 36 straipsnyje nurodytų mokėjimo terminų, valstybei narei suteikiama galimybė pateikti savo pastabas per laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis nei 30 dienų. Jei valstybė narė nepateikia pastabų per minėtą laikotarpį arba jei Komisija atsakymą laiko nepakankamu, Komisija gali sumažinti mėnesines ar tarpines išmokas arba sustabdyti jų mokėjimą atitinkamai valstybei narei priimdama 19 straipsnio 3 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus dėl mėnesinių išmokų arba pagal 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimo tvarką.
3. Sumažinimas pagal šį straipsnį nedaro poveikio 51 straipsnio taikymui.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl 36 straipsnyje nurodyto mechanizmo tinkamo taikymo tvarkos ir kitų praktinių sąlygų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

38 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į metinį sąskaitų patvirtinimą

1. Jeigu valstybės narės nepateikia dokumentų, nurodytų 8 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 1 dalyje, per 8 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas visos 19 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų sumos mokėjimas. Komisija kompensuoja sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, gavusi iš atitinkamos valstybės narės trūkstamus dokumentus, su sąlyga, kad jie gauti ne vėliau kaip per šešis mėnesius po termino.
30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų atveju išlaidų deklaracijos pripažįstamos nepriimtiniomis pagal to straipsnio 6 dalį.
2. Jei per 52 straipsnyje nurodytą metinį veiklos rezultatų patvirtinimą Komisija nustato, kad deklaruotų išlaidų ir sumos, atitinkančios atitinkamą praneštą produktą, skirtumas sudaro daugiau nei 50 %, o valstybė narė negali nurodyti tinkamai pagrįstų priežasčių, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 19 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.
Toks sustabdymas taikomas atitinkamoms išlaidoms, patirtoms taikant intervencines priemones, kurioms pritaikytas 52 straipsnio 2 dalyje nurodytas sumažinimas, o suma, kurios mokėjimas sustabdomas, neviršija pagal 52 straipsnio 2 dalį taikomą sumažinimą atitinkančio procentinio dydžio. Sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, Komisija kompensuoja valstybėms narėms arba visam laikui sumažina 52 straipsnyje nurodytu įgyvendinimo aktu.
Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl išmokų mokėjimo sustabdymo lygio.
3. Šiame straipsnyje numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.
Prieš priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir suteikia tai valstybei narei galimybę per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo pastabas.

Įgyvendinimo aktuose, kuriais nustatomos 19 straipsnio 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos arba 30 straipsnyje nurodytos tarpinės išmokos, atsižvelgiama į pagal šią dalį priimtus įgyvendinimo aktus.

39 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į daugiametę veiklos rezultatų stebėseną

1. Jei vėluojama siekti nacionaliniame BŽŪP strateginiame plane nustatytų tikslų, kurių įgyvendinimo stebėseną vykdoma pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 115 ir 116 straipsnį, arba jų siekiama nepakankamai, Komisija gali paprašyti, kad atitinkama valstybė narė imtųsi būtinų taisomųjų veiksmų pagal veiksmų planą, kuriame nustatyti aiškūs pažangos rodikliai ir kuris nustatomas konsultuojantis su Komisija.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl veiksmų planų elementų ir tų planų sudarymo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybės narės nepateikia arba neįgyvendina 1 dalyje nurodyto veiksmų plano arba jei to veiksmų plano akivaizdžiai nepakanka padėčiai ištaisyti, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 19 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.

Toks sustabdymas, laikantis proporcingumo principo, taikomas atitinkamoms išlaidoms, susijusioms su intervencinėmis priemonėmis, kurioms turėjo būti taikomas tas veiksmų planas. Komisija kompensuoja sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, jei atlikus Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121 straipsnyje nurodytą veiklos rezultatų peržiūrą matyti pakankama pažanga siekiant tikslų. Jei situacija neištaisoma iki nacionalinio BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo pabaigos, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo visam laikui sumažinama atitinkamai valstybei narei skirta suma, kurios mokėjimas sustabdytas.

Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl išmokų mokėjimo sustabdymo lygio bei trukmės ir tų sumų kompensavimo arba sumažinimo, atsižvelgiant į daugiametę veiklos rezultatų stebėseną, sąlygą.

3. 1 ir 2 dalyse numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Prieš priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir paprašo per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo atsakymą.

40 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į valdymo sistemų trūkumus

1. Jei nustatoma didelių valdymo sistemų veikimo trūkumų, Komisija gali paprašyti, kad atitinkama valstybė narė imtųsi būtinų taisomųjų veiksmų pagal veiksmų planą, kuriame nustatyti aiškūs pažangos rodikliai ir kuris nustatomas konsultuojantis su Komisija.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl veiksmų planų elementų ir tų planų sudarymo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybė narė nepateikia arba neįgyvendina 1 dalyje nurodyto veiksmų plano arba jei to veiksmų plano akivaizdžiai nepakanka padėčiai ištaisyti, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 19 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.

Toks sustabdymas, laikantis proporcingumo principo, taikomas valstybės narės patirtoms atitinkamoms išlaidoms, su kuriomis susiję nustatyti trūkumai, tam tikrą laikotarpį, kuris nustatomas pirmoje pastraipoje nurodytais įgyvendinimo aktais ir kuris neviršija dvylikos mėnesių. Jei sustabdymo sąlygos tenkinamos ir toliau, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais tas laikotarpis pratęsiamas papildomais laikotarpiais, kurių bendra trukmė neviršija 12 mėnesių. Į sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, atsižvelgiama priimant 53 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus.

3. Šiame straipsnyje numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Prieš priimdama 2 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir paprašo per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo atsakymą.

Įgyvendinimo aktuose, kuriais nustatomos 19 straipsnio 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos arba 30 straipsnyje nurodytos tarpinės išmokos, atsižvelgiama į pagal šios dalies pirmą pastraipą priimtus įgyvendinimo aktus.

41 straipsnis

Atskiros apskaitos

Kiekviena mokėjimo agentūra tvarko atskiras fondams skirtų į Sąjungos biudžetą įtrauktų asignavimų sąskaitas.

42 straipsnis

Išmokų mokėjimas paramos gavėjams

1. Jei Sąjungos teisėje aiškiai nenurodyta kitaip, valstybės narės užtikrina, kad paramos gavėjams būtų išmokamos viso dydžio išmokos, susijusios su šiame reglamente numatytu finansavimu.
2. Valstybės narės užtikrina, kad išmokos pagal 63 straipsnio 2 dalyje nurodytas intervencines ir kitas priemones būtų išmokamos nuo gruodžio 1 d. iki kitų kalendorinių metų birželio 30 d.

Nepaisant pirmos pastraipos, valstybės narės gali:

- (a) anksčiau nei gruodžio 1 d., bet ne anksčiau nei spalio 16 d. išmokėti iki 50 % pagal tiesioginių išmokų intervencines priemones teikiamos paramos neviršijančias išankstines išmokas;
 - (b) anksčiau nei gruodžio 1 d. išmokėti iki 75 % pagal 63 straipsnio 2 dalyje nurodytas kaimo plėtros intervencines priemones teikiamos paramos neviršijančias išankstines išmokas.
3. Valstybės narės gali nuspręsti išmokėti iki 50 % pagal Reglamento (ES)/... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 68 ir 71 straipsniuose nurodytas intervencines priemones teikiamos paramos neviršijančias išankstines išmokas.

4. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl intervencinių ir kitų priemonių, pagal kurias valstybės narės gali mokėti išankstines išmokas.
5. Ekstremaliosios padėties atvejais Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sprendžiamos konkrečios su šio straipsnio taikymu susijusios problemos. Tokiais įgyvendinimo aktais gali būti nukrypstama nuo 2 dalies, tačiau tik tiek ir tokiu laikotarpiu, kiek iš tiesų yra būtina.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

43 straipsnis **Pajamų asignavimas**

1. Asignuotosiomis pajamomis, apibrėžtomis Finansinio reglamento 21 straipsnyje, laikomos šios sumos:
 - (a) EŽŪGF ir EŽŪFKP išlaidų atveju – sumos, kurios pagal šio reglamento 36, 52 ir 53 straipsnius ir Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 54 straipsnį, taikytiną kartu su šio reglamento 102 straipsniu, o EŽŪGF išlaidų atveju – pagal šio reglamento 54 bei 51 straipsnius turi būti sumokėtos į Sąjungos biudžetą, įskaitant palūkanas;
 - (b) EŽŪGF išlaidų atveju – sumos, atitinkančios nuobaudas, taikomas pagal taisyklės dėl Reglamento (ES) Nr. .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje nurodytų sąlygų;
 - (c) pagal įgyvendinant BŽŪP priimtus Sąjungos teisės aktus, išskyrus kaimo plėtros intervencines priemones, pateikti užstatai, depozitai ar garantijos, kurie buvo negrąžinti. Tačiau negrąžintus užstatus, kurie buvo pateikti išduodant eksporto arba importo licencijas arba per konkursą, siekiant užtikrinti, kad konkurso dalyviai pateiktų tikrus pasiūlymus, pasilieka valstybės narės.
 - (d) pagal 39 straipsnio 2 dalį visam laikui sumažintos sumos.
2. 1 dalyje nurodytos sumos sumokamos į Sąjungos biudžetą ir pakartotinio panaudojimo atveju skiriamos išimtinai EŽŪGF ar EŽŪFKP išlaidoms finansuoti.
3. Šis reglamentas 1 dalyje nurodytoms asignuotosioms įplaukoms taikomas *mutatis mutandis*.
4. EŽŪGF atveju Finansinio reglamento 113 straipsnis šiame reglamente nurodytų asignuotųjų pajamų apskaitai taikomas *mutatis mutandis*.

44 straipsnis **Informavimo priemonės**

1. Pagal 7 straipsnio e punktą finansuojamo informacijos teikimo tikslas yra visų pirma padėti paaiškinti, įgyvendinti ir plėtoti BŽŪP ir didinti visuomenės informuotumą apie jos turinį ir tikslus, rengiant informavimo kampanijas atkurti vartotojų pasitikėjimą po krizių, teikti informaciją ūkininkams ir kitiems kaimo regionuose veikiantiems subjektams, propaguoti europietišką žemės ūkio modelį ir padėti piliečiams jį suprasti.

Šiuo tikslu Sąjungoje ir už jos ribų siekiama teikti nuoseklia, objektyvia ir išsamia informaciją.

2. 1 dalyje nurodytas priemonės gali sudaryti:
 - (a) metinės darbo programos arba kitos trečiųjų šalių pasiūlytos specialios priemonės;
 - (b) Komisijos iniciatyva vykdoma veikla.Neįtraukiamos pagal teisės aktus reikalaujamos tos priemonės arba priemonės, kurioms finansuoti jau skiriamos lėšos pagal kitą Sąjungos programą.

Pirmos pastraipos b punkte nurodytą veiklą Komisijai gali padėti įgyvendinti išorės ekspertai.

Pirmoje pastraipoje nurodytomis priemonėmis taip pat padedama užtikrinti institucinę komunikaciją Sąjungos politinių prioritetų klausimais, su sąlyga, kad tie prioritetai yra susiję su bendraisiais šio reglamento tikslais.
3. Komisija kartą per metus skelbia kvietimą teikti pasiūlymus, laikydamosi Finansiniame reglamente nustatytų sąlygų;
4. Apie pagal šį straipsnį numatytas ir taikomas priemonės pranešama 101 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui.
5. Komisija kas dvejus metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio straipsnio įgyvendinimo ataskaitą.

45 straipsnis
Komisijos įgaliojimai

1. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas sąlygomis, kuriomis kompensuojamos fondų tam tikro tipo išlaidos ir pajamos.

Jei Sąjungos biudžetas iki finansinių metų pradžios nebuvo priimtas arba jei bendra numatytų įsipareigojimų suma viršija Finansinio reglamento 11 straipsnio 2 dalyje nustatytą ribinį dydį, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl tų sumų įsipareigojimams ir jų mokėjimui taikytino metodo.
2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl 41 straipsnyje nurodytos pareigos, taip pat dėl konkrečių sąlygų, taikomų informacijai, kuri turi būti registruojama mokėjimo agentūrų tvarkomose finansinėse apskaitose. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:
 - (a) viešojo saugojimo intervencijos priemonių ir kitų EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamų išlaidų finansavimo ir apskaitos;
 - (b) automatiško įsipareigojimų panaikinimo procedūros įgyvendinimo sąlygų;Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV skyrius

Sąskaitų patvirtinimas

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

46 straipsnis

Vieno bendro audito principas

Taikant Finansinio reglamento 127 straipsnį, Komisija šio reglamento 11 straipsnyje nurodytų tvirtinančiųjų įstaigų darbą laiko patikimu, išskyrus tuo atveju, jei ji informavo valstybę narę, kad negali remtis tvirtinančiosios įstaigos darbu atitinkamais finansiniais metais, ir savo rizikos vertinime atsižvelgia į poreikį atlikti Komisijos auditus atitinkamoje valstybėje narėje.

47 straipsnis

Komisijos atliekamos patikros

1. Nedarant poveikio pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus arba SESV 287 straipsnį valstybių narių atliekamoms patikroms ar patikroms, atliekamoms pagal SESV 322 straipsnį arba grindžiamoms Tarybos reglamentu (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, Komisija gali valstybėse narėse atlikti patikras vietoje siekdama visų pirma patikrinti:
 - (a) administracinės praktikos suderinamumą su Sąjungos taisyklėmis;
 - (b) ar išlaidos, kurioms taikoma 5 straipsnio 2 dalis ir 6 straipsnis, kompensuojamos taikant Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginio plano] nurodytas intervencines priemones, atitinka metinėje veiklos ataskaitoje nurodytą atitinkamą produktą;
 - (c) ar tvirtinančioji įstaiga savo darbą atlieka pagal 11 straipsnį ir šio skyriaus 2 skirsnio taikymo tikslais;
 - (d) ar mokėjimo agentūra atitinka akreditavimo kriterijus, nustatytus 8 straipsnio 2 dalyje, ir ar valstybė narė teisingai taiko 8 straipsnio 5 dalies nuostatas.

Asmenys, Komisijos įgalioti jos vardu atlikti patikras, arba Komisijos atstovai, veikiantys pagal jiems suteiktus įgaliojimus, turi galimybę susipažinti su buhalterinėmis knygomis ir visais kitais dokumentais, įskaitant dokumentus ir metaduomenis, sukurtus arba gautus ir saugomus elektroninėse laikmenose, susijusiais su EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamomis išlaidomis.

Įgaliojimai atlikti patikras neturi įtakos nacionalinių nuostatų, kuriose numatoma, kad tam tikrus veiksmus atlieka nacionalinės teise specialiai paskirti atstovai, taikymui. Nedarant poveikio konkrečių Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nuostatų taikymui, asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu, nedalyvauja, *inter alia*, patikrinimuose namuose arba oficialiose asmenų apklausose, vykdomose pagal atitinkamos valstybės narės teisę. Tačiau jie turi galimybę susipažinti su tokiu būdu gauta informacija.

2. Komisija apie patikrą pakankamai iš anksto praneša atitinkamai valstybei narei arba valstybei narei, kurios teritorijoje patikra bus atliekama, ir organizuodama patikras

atsižvelgia į administracinį poveikį mokėjimo agentūroms. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės atstovai.

Komisijai paprašius ir valstybei narei sutikus, papildomas patikras ar šiame reglamente numatytų veiksmų tyrimus atlieka tos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti Komisijos atstovai arba asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu.

Siekdama pagerinti patikras Komisija, atitinkamai valstybei narei pritarus, gali prašyti tos valstybės narės valdžios institucijų pagalbos tam tikroms patikroms arba tyrimams atlikti.

48 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina Komisijai teisę susipažinti su visa sklandžiai fondų veiklai užtikrinti reikalinga informacija, ir imasi visų atitinkamų priemonių, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos patikroms, kurias Komisija laiko reikalingomis Sąjungos finansavimo valdymui.
2. Komisijai paprašius, valstybės narės jai pateikia informaciją apie įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriuos jos priėmė įgyvendindamos su BŽŪP susijusius Sąjungos teisės aktus, jeigu tie aktai turi finansinio poveikio EŽŪGF arba EŽŪFKP.
3. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie nustatytus pažeidimus, apibrėžtus Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 2988/95, ir kitus reikalavimų nesilaikymo atvejus, kurių sąlygas valstybės narės nustato BŽŪP strateginiame plane, įtariamus sukčiavimo atvejus taip pat apie veiksmus, kurių buvo imtasi pagal šio skyriaus 3 skirsnį siekiant susigrąžinti su tais pažeidimais ir sukčiavimo atvejais susijusias nepagrįstai išmokėtas sumas, būtų prieinama Komisijai.

49 straipsnis

Galimybė susipažinti su dokumentais

Akredituotos mokėjimo agentūros saugo išmokėtų išmokų patvirtinamuosius dokumentus ir pagal Sąjungos teisę reikalaujamų patikrų atlikimo dokumentus ir užtikrina Komisijai galimybę susipažinti su šiais dokumentais bei informacija.

Tie patvirtinamieji dokumentai gali būti saugomi elektroniniu formatu, laikantis sąlygų, kurias, remdamasi 50 straipsnio 2 dalimi, nustato Komisija.

Jeigu tuos dokumentus saugo mokėjimo agentūros įgaliojimu veikianti valdžios institucija, atsakinga už leidimų panaudoti lėšas suteikimą, ta institucija siunčia akredituotai mokėjimo agentūrai atliktų patikrų skaičiaus, jų turinio bei priemonių, kurių buvo imtasi atsižvelgus į patikrų rezultatus, ataskaitas.

Šis straipsnis *mutatis mutandis* taikomas tvirtinančiosioms įstaigoms.

50 straipsnis

Komisijos įgaliojimai

1. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas specialiais įpareigojimais, kurių turi laikytis valstybės narės pagal šį skyrį, ir visų pirma taisyklėmis dėl kriterijų, pagal kuriuos

nustatomi Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 2988/95 apibrėžto pažeidimo atvejai ir kiti reikalavimų nesilaikymo atvejai, kurių sąlygas valstybės narės nustato BŽŪP strateginiame plane, ir apie kuriuos turi būti pranešama, ir dėl pateiktinų duomenų.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:
 - (a) procedūrų, susijusių su bendradarbiavimo pareigomis, kurias valstybės narės turi vykdyti įgyvendindamos 47 ir 48 straipsnius;
 - (b) sąlygų, kuriomis turi būti saugomi 49 straipsnyje nurodyti patvirtinamieji dokumentai, įskaitant tų dokumentų saugojimo formą ir trukmę.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 SKIRSNIS

PATVIRTINIMAS

51 straipsnis

Metinis finansinis patvirtinimas

1. Iki metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, gegužės 31 d. Komisija, remdamasi 8 straipsnio 3 dalies a ir c punktuose nurodyta informacija, priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas jos sprendimas dėl akredituotų mokėjimo agentūrų sąskaitų, susijusių su 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytomis išlaidomis, patvirtinimo.

Tais įgyvendinimo aktais apimamas pateiktų metinių finansinių ataskaitų išsamumas, tikslumas ir teisingumas ir nedaromas poveikis vėliau pagal 52 ir 53 straipsnius priimamų įgyvendinimo aktų turiniui.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 1 dalyje nurodyto sąskaitų patvirtinimo taisyklės dėl priemonių, kurių turi būti imtasi dėl 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, įskaitant Komisijos ir valstybių narių keitimąsi informacija bei terminus, kurių reikia laikytis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

52 straipsnis

Metinės rezultatų ataskaitos

1. Jeigu išlaidos, nurodytos 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje, ir intervencinės priemonės, nurodytos Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinėje dalyje, nėra susijusios su atitinkamu produktu, kaip nurodyta metinėje rezultatų ataskaitoje, iki metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, spalio 15 d. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos sumos, kuriomis mažinamas Sąjungos finansavimas. Tais įgyvendinimo aktais nedaromas poveikis vėliau pagal šio reglamento 53 straipsnį priimamų įgyvendinimo aktų turiniui.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Komisija įvertina sumas, mažintinas atsižvelgus į deklaruotų metinių išlaidų intervencinei priemonei įgyvendinti ir sumos, atitinkančios atitinkamą praneštą produktą pagal nacionalinį BŽŪP strateginį planą, skirtumą ir į valstybės narės pateiktus pagrindimus.
3. Prieš priimdama 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, Komisija suteikia galimybę valstybei narei pateikti savo pastabas ir pagrįsti visus skirtumus.
4. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl atitinkamos valstybės narės teikiamo pagrindimo kriterijų ir išmokų sumažinimo taikymo metodikos ir kriterijų.
5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl priemonių, kurių turi būti imamasi dėl 1 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, įskaitant Komisijos ir valstybių narių keitimąsi informacija bei terminus, kurių reikia laikytis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

53 straipsnis

Atitikties patvirtinimo procedūra

1. Jei Komisija nustato, kad 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytos patirtos išlaidos neatitinka Sąjungos teisės, ji priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato atitinkamas sumas, kurioms neskiriamas Sąjungos finansavimas.

Tačiau dėl intervencinių priemonių rūšių, nurodytų Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų], kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, sumos, kurioms neskiriamas Sąjungos finansavimas, taikomos tik tuo atveju, kai yra didelių valstybių narių valdymo sistemų veikimo trūkumų.

Pirma pastraipa netaikoma pavienių paramos gavėjų paramos skyrimo sąlygų, nustatytų nacionaliniuose BŽŪP strateginiuose planuose ir nacionalinėse taisyklėse, nesilaikymo atvejais.

Pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patiriamosios procedūros.

2. Komisija įvertina sumas, kurios nebus finansuojamos, atsižvelgdama į nustatytų trūkumų sunkumą.
3. Prieš priimant 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, Komisijos išvados ir valstybės narės paaiškinimai teikiami raštu; po to abi šalys stengiasi susitarti dėl veiksmų, kurių reikia imtis. Tada valstybėms narėms suteikiama galimybė parodyti, kad faktinis reikalavimų nesilaikymo mastas yra mažesnis nei Komisijos įvertinime.

Jei nepavyksta susitarti, valstybė narė gali prašyti pradėti procedūrą, kurios tikslas yra per keturis mėnesius suderinti abiejų šalių pozicijas. Šios procedūros rezultatų ataskaita pateikiama Komisijai. Komisija atsižvelgia į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas prieš priimdama sprendimą atsisakyti finansuoti ir, jei nusprendžia nesilaikyti tų rekomendacijų, pateikia pagrindimą.

4. Finansuoti neatsisakoma:
 - (a) 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų išlaidų, kurios buvo patirtos prieš daugiau kaip 24 mėnesius iki Komisijos raštiško pranešimo valstybei narei apie savo išvadas;

- (b) daugiamečių intervencinių priemonių, kurioms taikoma 5 straipsnio 2 dalis arba kurioms taikomos kaimo plėtros intervencinės priemonės, kaip nurodyta 6 straipsnyje, išlaidų, jei galutinę pareigą paramos gavėjas įvykdė prieš daugiau kaip 24 mėnesius iki Komisijos raštiško pranešimo valstybei narei apie savo išvadas;
 - (c) 6 straipsnyje nurodytų kaimo plėtros intervencinių priemonių, išskyrus nurodytų šios dalies b punkte, išlaidų, kurioms apmokėti skirtą išmoką arba, atitinkamais atvejais, galutinę išmoką mokėjimo agentūra išmokėjo prieš daugiau kaip 24 mėnesius iki Komisijos raštiško pranešimo valstybei narei apie savo išvadas.
5. 4 dalis netaikoma šiais atvejais:
- (a) paramos, kurią suteikė valstybė narė ir dėl kurios Komisija yra pradėjusi Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą, arba pažeidimų, dėl kurių Komisija, vadovaudamasi SESV 258 straipsniu, atitinkamai valstybei narei yra pateikusi pagrįstą nuomonę;
 - (b) kai valstybės narės pažeidžia savo pareigas, nustatytas šio reglamento IV antraštinės dalies III skyriuje, jei Komisija per 12 mėnesių nuo valstybės narės atitinkamų išlaidų patikrų rezultatų ataskaitos gavimo jai raštu pateikia savo išvadas.
6. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl finansinių pataisų taikymo kriterijų ir metodikos.
7. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl priemonių, kurių turi būti imamasi dėl 1 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, įskaitant Komisijos ir valstybių narių keitimąsi informacija, terminus, kurių reikia laikytis, ir 3 dalyje numatytą taikinimo procedūrą, be kita ko, taikinimo įstaigos įsteigimą, užduotis, sudėtį ir darbo tvarką.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 SKIRSNIS

DĖL REIKALAVIMŲ NESILAIKYMO SUSIGRAŽINTOS LĖŠOS

54 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl EŽŪGF

Sumos, kurias valstybės narės susigražina dėl paramos gavėjų padarytų pažeidimų ar kitais BŽŪP strateginiame plane nurodytų intervencinių priemonių sąlygų nesilaikymo atvejais, ir su jomis susijusios palūkanos sumokamos mokėjimo agentūrai, kuri jas apskaitoje nurodo kaip EŽŪGF skirtas to mėnesio, kurį sumos buvo faktiškai gautos, pajamas.

Kai pajamos įskaičiuojamos į Sąjungos biudžetą, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, valstybė narė kaip fiksuotą sumą susigražinimo sąnaudoms padengti gali pasilikti 20 % susigražintos sumos, išskyrus tuos atvejus, kai dėl reikalavimų nesilaikymo yra atsakingos tos valstybės narės administracinės valdžios institucijos arba kitos viešosios įstaigos.

55 straipsnis
Specialiosios nuostatos dėl EŽŪFKP

1. Jeigu nustatomi paramos gavėjų padaryti pažeidimai ar kiti BŽŪP strateginiame plane nurodytų kaimo plėtros intervencinių priemonių sąlygų nesilaikymo atvejai, valstybės narės atlieka finansinius koregavimus visiškai arba iš dalies panaikindamos atitinkamą Sąjungos finansavimą. Valstybės narės atsižvelgia į nustatyto reikalavimų nesilaikymo pobūdį bei sunkumą ir EŽŪFKP finansinių nuostolių mastą.

Anuliuotos ir susigrąžintos Sąjungos finansavimo pagal EŽŪFKP sumos ir su jomis susijusios palūkanos vėl perskirstomos kitoms BŽŪP strateginiame plane nurodytoms kaimo plėtros intervencinėms priemonėms. Tačiau anuliuotas ar susigrąžintas Sąjungos fondų lėšas valstybės narės gali dar kartą panaudoti tik nacionaliniame BŽŪP strateginiame plane numatytam kaimo plėtros veiksmui ir su sąlyga, kad šios lėšos nebus perskirstomos kaimo plėtros veiksmams, dėl kurių buvo vykdomas finansinis koregavimas.

2. Tačiau kaimo plėtros intervencinių priemonių, kurioms parama teikiama iš finansinių priemonių, nurodytų Reglamente (ES) .../... [BNR 52 straipsnyje], atveju, įnašas, panaikintas dėl pavienio reikalavimų nesilaikymo pagal šio straipsnio 1 dalį, gali būti dar kartą panaudotas tai pačiai finansinei priemonei šiomis sąlygomis:
 - (a) jeigu reikalavimo nesilaikymas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatomas galutinio gavėjo, nurodyto Reglamente (ES) .../... [BNR 2 straipsnio 17 dalyje], lygmeniu, – tik kitiems galutiniams gavėjams pagal tą pačią finansinę priemonę;
 - (b) jeigu reikalavimo nesilaikymas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatomas konkretaus fondo, kaip nurodyta Reglamente (ES) .../... [BNR 2 straipsnio 21 dalyje], esančio fondų grupėje, kaip nurodyta Reglamente (ES) .../... [BNR 2 straipsnio 20 dalyje], lygmeniu, – tik kitiems konkretiems fondams.

56 straipsnis
Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl valstybių narių pranešimų ir informacijos, susijusių su šiame skirsnyje nustatytomis pareigomis, teikimo Komisijai formų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

Kontrolės sistemos ir nuobaudos

I skyrius

Bendrosios taisyklės

57 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Įgyvendindamos BŽŪP valstybės narės priima visas būtinas teisėkūros, reguliavimo ir administracines nuostatas ir imasi visų kitų priemonių, būtinų veiksmingai Sąjungos finansinių interesų apsaugai užtikrinti. Šios nuostatos ir priemonės yra visų pirma susijusios su:
 - (a) fondų lėšomis finansuojamų veiksmų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimu;
 - (b) veiksmingu sukčiavimo prevencijos, vykdytinos visų pirma didesnės rizikos sektoriuose, kurios poveikis turi būti atgrasomas, užtikrinimu, atsižvelgiant į išlaidas toms priemonėms ir jų naudą bei proporcingumą;
 - (c) pažeidimų ir sukčiavimo prevencija, jų nustatymu ir pašalinimu;
 - (d) veiksmingų, atgrasomųjų ir proporcingų sankcijų taikymu pagal Sąjungos teisę arba, jei tai neįmanoma, pagal nacionalinę teisę ir, prireikus, tuo tikslu pradedamu teisminiu procesu;
 - (e) nepagrįstai išmokėtų lėšų susigrąžinimu su palūkanomis ir, prireikus, tuo tikslu pradedamu teisminiu procesu.
2. Siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos intervencines priemones reglamentuojančių Sąjungos teisės aktų, valstybės narės nustato veiksmingas valdymo ir kontrolės sistemas.
3. Valstybės narės imasi atitinkamų atsargumo priemonių siekdamos užtikrinti, kad taikomos nuobaudos, kaip nurodyta 1 dalies d punkte, būtų proporcingos ir jų dydis diferencijuojamas atsižvelgiant į nustatyto reikalavimų nesilaikymo sunkumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą.

Valstybių narių nustatyta tvarka visų pirma užtikrinama, kad jokios nuobaudos neskiriamos, kai:

 - (a) reikalavimų nesilaikoma dėl *force majeure*;
 - (b) reikalavimų nesilaikoma dėl kompetentingos valdžios institucijos arba kitos institucijos klaidos ir jei šios klaidos pagrįstai negalėjo aptikti asmuo, kuriam gali būti paskirta administracinė nuobauda;
 - (c) atitinkamas asmuo gali kompetentingai valdžios institucijai įrodyti, jog jis nėra kaltas dėl 1 dalyje nurodytų pareigų nevykdymo arba jei kompetentinga valdžios institucija kitais būdais įsitikina, kad atitinkamas asmuo nėra kaltas.

Jeigu paramos skyrimo sąlygų nesilaikoma dėl *force majeure*, paramos gavėjas išsaugo teisę gauti paramą.
4. Valstybės narės nustato tvarką, kuria užtikrinamas veiksmingas su fondais susijusių skundų nagrinėjimas, ir Komisijos prašymu nagrinėja Komisijai pateiktus skundus,

kurie patenka į jų BŽŪP strateginio plano taikymo sritį. Valstybės narės informuoja Komisiją apie to nagrinėjimo rezultatus.

5. Valstybės narės informuoja Komisiją apie nuostatas, priimtas pagal 1 ir 2 dalis, ir priemones, kurių imtasi jomis vadovaujantis.

Visos valstybių narių nustatytos sąlygos, kuriomis papildomos Sąjungos taisyklėmis nustatytos EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis finansuojamos paramos gavimo sąlygos, yra tokios, kad būtų galima patikrinti atitiktį joms.

6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant vienodo šio straipsnio taikymo, susijusio su:

- (a) procedūromis, terminais, keitimusi informacija 1 ir 2 dalyje išdėstytų pareigų atžvilgiu;
- (b) valstybių narių pranešimais ir informacija, kurie turi būti teikiami Komisijai dėl 3 ir 4 dalyse nustatytų pareigų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

58 straipsnis

Atliktinų patikrų taisyklės

1. Valstybių narių pagal 57 straipsnio 2 dalį nustatytose sistemose numatomos sistemingos patikros, kurios taip pat atliekamos tose srityse, kuriose klaidų rizika yra didžiausia.

Valstybė narė užtikrina veiksmingam rizikos valdymui reikalingą patikrų mastą.

2. Veiksmų, kuriems teikiama parama iš finansinių priemonių, kaip nurodyta Reglamente (ES) .../... [BNR 52 straipsnyje] patikros atliekamos tik finansines priemones įgyvendinančių subjektų lygmeniu.

Patikros neatliekamos EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų, kuriose valstybė narė yra akcininkė, lygmeniu.

3. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl papildomų reikalavimų, susijusių su muitinės procedūromis, visų pirma kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 952/2013, kai to reikia norint užtikrinti tinkamą sistemos valdymą.

4. Dėl priemonių, nurodytų žemės ūkio sektorių teisės aktuose, išskyrus Reglamentą (ES) .../... [Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų], Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant vienodo šio straipsnio taikymo, ir visų pirma:

- (a) Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 4 straipsnio c punkte nurodytų kanapių atveju, taisyklės dėl tetrahidrokanabinolio kiekio nustatymo specialiųjų kontrolės priemonių ir metodų;
- (b) Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnio 2 poskirsnyje nurodytos medvilnės atveju, patvirtintų tarpšakinių organizacijų patikrų sistema;

- (c) Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nurodyto vyno atveju, plotų matavimo taisyklės, taip pat patikros ir patikrų tobulinimo specialiųjų finansinių procedūrų taisyklės;
- (d) testai ir metodai, taikomi nustatant produktų atitiktį viešosios intervencijos ir privataus sandėliavimo kriterijams, taip pat konkursų tiek dėl viešosios intervencijos, tiek dėl privataus sandėliavimo procedūros;
- (e) kitos taisyklės dėl valstybių narių atliekinų patikrų dėl priemonių, atitinkamai nustatytų Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyriuje.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

59 straipsnis

Viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymas

Jeigu nesilaikoma nacionalinių ar Sąjungos viešųjų pirkimų taisyklių, valstybės narės užtikrina, kad paramos dalis, kuri neturi būti sumokėta arba turi būti atšaukta, nustatoma atsižvelgiant į nesilaikymo mastą ir laikantis proporcingumo principo.

Valstybės narės užtikrina, kad sandorio teisėtumas ir tvarkingumas galėtų būti paveikti tik tiek, kiek tai susiję su paramos dalimi, kuri neturi būti sumokėta arba turi būti atšaukta.

60 straipsnis

Nuostata dėl reikalavimų apėjimo

Nedarant poveikio jokioms specialiosioms nuostatomis, valstybės narės imasi veiksmingų ir proporcingų priemonių, kad Sąjungos teisės nuostatos nebūtų apeinamos, ir visų pirma užtikrina, kad žemės ūkio sektorių teisės aktais numatytos lengvatos negalėtų būti taikomos fiziniams arba juridiniams asmenims, jei nustatoma, kad jie, prieštaraudami šio reglamento tikslams, dirbtinai sukūrė tokių lengvatų gavimo sąlygas.

61 straipsnis

Intervencinių priemonių suderinamumas patikrų vyno sektoriuje tikslais

Intervencinių priemonių taikymo vyno sektoriuje, kaip nurodyta Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų], tikslais valstybės narės užtikrina, kad toms intervencinėms priemonėms taikomos administravimo bei kontrolės procedūros būtų suderinamos su šios antraštinės dalies II skyriuje nurodyta integruota sistema šiais aspektais:

- (a) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemų;
- (b) patikrų.

62 straipsnis

Užstatai

1. Jei žemės ūkio sektorių teisės aktais numatyta, valstybės narės reikalauja pateikti užstatą, kuriuo būtų užtikrinta, kad kompetentingai valdžios institucijai būtų sumokėta arba jos naudai būtų paimta pinigų suma, jei nesilaikoma tam tikros žemės ūkio sektorių teisės aktuose numatytos pareigos.
2. Išskyrus *force majeure* atvejus, visas užstatas arba jo dalis nusavinama, jeigu konkreti pareiga arba jos dalis nevykdoma.

3. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis:
- (a) kuriomis pateikiant užstatą užtikrinamos nediskriminacinės ir vienodos sąlygos bei paisoma proporcingumo principo;
 - (b) nurodoma šalis, kuri yra atsakinga, jei pareiga neįvykdoma;
 - (c) nustatomos konkrečios aplinkybės, kuriomis kompetentinga valdžios institucija gali netaikyti užstato reikalavimo;
 - (d) nustatomos pateiktinam užstatui ir laiduotojui taikomos sąlygos ir to užstato pateikimo bei grąžinimo sąlygos;
 - (e) nustatomos su išankstinėmis išmokomis susijusiam užstatui taikomos specialiosios sąlygos;
 - (f) nustatomos pareigos, dėl kurių pateiktas užstatas, kaip numatyta 1 dalyje, nevykdymo pasekmių, įskaitant užstato nusavinimą, sumažinimo dydį, kuris turi būti taikomas grąžinant užstatą už grąžinamąsias išmokas, licencijas, pasiūlymus, kvietimus teikti paraiškas arba specialias paraiškas, ir kai įsipareigojimas, dėl kurio pateiktas tas užstatas, nebuvo iš dalies ar visiškai įvykdytas, atsižvelgiant į įsipareigojimo pobūdį, kiekį, kurio atžvilgiu neįvykdytas įsipareigojimas, laikotarpį, kuriuo viršijamas terminas, per kurį įsipareigojimas turėjo būti įvykdytas, ir laikas, per kurį buvo pateikti įrodymai, kad įsipareigojimas įvykdytas.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:
- (a) pateiktino užstato formos, taip pat dėl užstato pateikimo, jo priėmimo ir ankstesnio užstato pakeitimo nauju procedūros;
 - (b) užstato grąžinimo procedūros;
 - (c) pranešimų, kuriuos turi perduoti valstybės narės ir Komisija.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II skyrius

Integruota administravimo ir kontrolės sistema

63 straipsnis

Taikymo sritis ir apibrėžtys

1. Kiekviena valstybė narė sukuria ir taiko integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (toliau – integruota sistema).
2. Integruota sistema taikoma su žemės ūkio plotu ar gyvuliais susijusioms intervencinėms priemonėms, išvardytomis Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies II ir IV skyriuose, ir priemonėms,

nurodytoms atitinkamai Reglamento (ES) Nr. 228/2013³¹ IV skyriuje ir Reglamento (ES) 229/2013³² IV skyriuje.

3. Tiek, kiek būtina, integruota sistema taip pat bus naudojama paramos sąlygų valdymui ir kontrolei ir priemonėms vyno sektoriuje, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinėje dalyje.
4. Šiame skyriuje:
 - (a) geoerdvinė taikomoji programa – elektroninė paraiškos forma, kuriai pildyti naudojama geografinė informacinė sistema grindžiama IT taikomoji programa, leidžianti paramos gavėjams erdvinio deklaravimo būdu deklaruoti valdos žemės ūkio paskirties sklypus ir ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, už kuriuos prašoma skirti išmoką;
 - (b) žemės ūkio plotų stebėjimo sistema – reguliaraus ir sistemingo žemės ūkio veiklos ir praktikos žemės ūkio paskirties žemės plotuose stebėjimo, sekimo ir vertinimo procedūra, grindžiama programos „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ duomenimis ar kitais bent lygiavertės reikšmės duomenimis;
 - (c) gyvulių identifikavimo ir registravimo sistema – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1760/2000³³ nustatyta galvijų identifikavimo ir registravimo sistema arba Tarybos reglamentu (EB) Nr. 21/2004³⁴ nustatyta avių ir ožkų identifikavimo bei registravimo sistema;
 - (d) žemės ūkio paskirties sklypas – žemės ploto vienetą, kuris yra Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 4 straipsnyje apibrėžta žemės ūkio paskirties žemė;
 - (e) geografinė informacinė sistema – kompiuterinė sistema, galinti fiksuoti, saugoti, analizuoti ir rodyti geografinę informaciją;
 - (f) sistema be paraiškų – paraiškų taikyti su plotu ar gyvuliais susijusias intervencines priemones sistema, kurioje administracijos reikalaujami duomenys bent apie atskirus plotus ar gyvulius, už kuriuos prašoma skirti paramą, saugomi valstybės narės administruojamose oficialiose kompiuterinėse sistemose.

64 straipsnis

Integruotos sistemos elementai

1. Integruotą sistemą sudaro šie elementai:
 - (a) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema;

³¹ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 247/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 23).

³² 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egejo jūros saloms ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1405/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 41).

³³ 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1760/2000, nustatantis galvijų identifikavimo bei registravimo sistemą, reglamentuojantis jautienos bei jos produktų ženklinimą ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 820/97 (OL L 204, 2000 8 11, p. 1).

³⁴ 2003 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 21/2004, nustatantis avių ir ožkų identifikavimo bei registravimo sistemą ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 ir Direktyvas 92/102/EEB ir 64/432/EEB (OL L 5, 2004 1 9, p. 8).

- (b) geoerdvinės ir su gyvuliais susijusios taikomosios programos sistema;
 - (c) žemės ūkio plotų stebėjimo sistema;
 - (d) intervencinių priemonių ir priemonių, nurodytų 63 straipsnio 2 dalyje, gavėjų tapatybės nustatymo sistema;
 - (e) kontrolės ir nuobaudų sistema;
 - (f) teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema;
 - (g) jeigu įmanoma, gyvulių identifikavimo ir registravimo sistema.
2. Integruotos sistemos veikimas grindžiamas elektroninėmis duomenų bazėmis ir geografinėmis informacinėmis sistemomis ir leidžia keistis duomenimis tarp elektroninių duomenų bazių bei geografinių informacinių sistemų ir ten juos integruoti.
 3. Nedarant poveikio valstybių narių atsakomybei už integruotos sistemos įgyvendinimą ir taikymą, Komisija gali prašyti specializuotų įstaigų arba asmenų pagalbos, kad būtų sudarytos palankesnės integruotos sistemos sukūrimo, stebėsenos ir taikymo sąlygos, visų pirma siekiant valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms teikti technines konsultacijas.
 4. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, kad būtų tinkamai sukurta ir taikoma integruota sistema, ir viena kitai teikia savitarpio pagalbą, reikalingą įgyvendinant šio skyriaus tikslus.

65 straipsnis

Duomenų saugojimas ir dalijimasis jais

1. Valstybės narės įrašo ir saugo visus duomenis ir dokumentus apie metinius produktus, apie kuriuos pranešta atliekant metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, kaip nurodyta 52 straipsnyje, ir siekiant BŽŪP strateginiame plane išdėstytų tikslų padarytą pažangą, apie kurią pranešta ir kuri stebima pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 115 straipsnį.

Su pirmoje pastraipoje nurodytais duomenimis ir dokumentais, susijusiais su einamaisiais kalendoriniais arba prekybos metais bei dešimčia ankstesnių kalendorinių metų arba prekybos metų, galima susipažinti valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos skaitmeninėse duomenų bazėse.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, valstybių narių, kurios įstojo į Sąjungą 2013 m. ar vėliau, reikalaujama užtikrinti, kad būtų galima susipažinti su duomenimis, tik nuo jų įstojimo metų.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad su duomenimis ir dokumentais, susijusiais su žemės ūkio plotų stebėjimo sistema, nurodyta 64 straipsnio 1 dalies c punkte, būtų galima susipažinti nuo žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos įgyvendinimo dienos.
2. Valstybės narės gali taikyti 1 dalyje nustatytus reikalavimus regioniniu lygmeniu su sąlyga, kad tų duomenų registravimo bei naudojimosi jais administracinės procedūros būtų vienodos visoje valstybės narės teritorijoje ir sudarytų sąlygas duomenis kaupti nacionaliniu lygmeniu.

3. Valstybės narės užtikrina, kad per integruotą sistemą surinktais duomenų rinkiniais, kurie yra svarbūs siekiant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/2/EB³⁵ tikslų arba svarbūs Sąjungos politikos stebėsenai, valdžios institucijos tarpusavyje dalytųsi nemokamai ir skelbtų viešai nacionaliniu lygmeniu. Valstybės narės taip pat suteikia galimybes Sąjungos institucijoms ir įstaigoms susipažinti su šiais duomenų rinkiniais.
4. Valstybės narės užtikrina, kad per integruotą sistemą surinktais duomenų rinkiniais, kurie yra svarbūs rengiant Europos statistiką, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 223/2009³⁶, būtų nemokamai dalijamasi su Bendrijos statistikos institucija, nacionalinėmis statistikos institucijomis ir prireikus su kitomis nacionalinėmis valdžios institucijomis, atsakingomis už Europos statistikos rengimą.
5. Valstybės narės riboja galimybes visuomenei susipažinti su 3 ir 4 dalyse nurodytais duomenų rinkiniais, jeigu tokia galimybė turėtų neigiamos įtakos asmens duomenų konfidencialumui pagal Reglamentą (ES) 2016/679.

66 straipsnis

Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema

1. Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema yra geografinė informacinė sistema, kurią valstybės narės sukuria ir reguliariai atnaujina remdamosi aerofotografijomis ar erdvinėmis fotografijomis, laikantis vienodo standarto, kuriuo užtikrinama 1:5 000 mastelio kartografija.
2. Valstybės narės užtikrina, kad žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemoje:
 - (a) unikaliam identifikuojamas kiekvienas žemės ūkio paskirties sklypas ir žemės sklypas, kuris apima ne žemės ūkio paskirties plotus, kuriuos valstybės narės laiko atitinkančius paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms Reglamento (ES) Nr. .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinėje dalyje, įgyvendinti gavimo sąlygas;
 - (b) nurodomos naujausios žemės ūkio plotų, kuriuos valstybės narės laiko atitinkančius paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms 63 straipsnio 2 dalyje, įgyvendinti gavimo sąlygas, vertės;
 - (c) galima tiksliai lokalizuoti žemės ūkio paskirties sklypus ir ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, už kuriuos prašoma skirti išmoką;
 - (d) yra visa informacija, kuri svarbi pranešant apie rodiklius, nurodytus Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 7 straipsnyje.
3. Valstybės narės kasmet vertina žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

³⁵ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

³⁶ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87 2009 3 31, p. 164).

Jeigu per vertinimą aptinkami sistemos trūkumai, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba jų prašoma pagal 40 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, jei reikia, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami iki metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, vasario 15 d.

67 straipsnis

Geoerdvinės ir su gyvuliais susijusios taikomosios programos sistema

1. Dėl paramos su žemės ūkio plotu susijusioms intervencinėms priemonėms, nurodytoms 63 straipsnio 2 dalyje ir įgyvendinamoms pagal nacionalinius BŽŪP strateginius planus, valstybės narės reikalauja pateikti paraišką naudojant geoerdvinę taikomąją programą, kurią paraiškai pateikti suteikia kompetentinga institucija.
2. Dėl paramos su gyvuliais susijusioms intervencinėms priemonėms, nurodytoms 63 straipsnio 2 dalyje ir įgyvendinamoms pagal nacionalinius BŽŪP strateginius planus, valstybės narės reikalauja pateikti paraišką.
3. Valstybės narės iš anksto užpildo 1 ir 2 dalyse nurodytas paraiškas įrašydamos sistemų, nurodytų 64 straipsnio 1 dalies g punkte ir 66, 68, 69 bei 71 straipsniuose, arba visų kitų susijusių viešųjų duomenų bazių informaciją.
4. Valstybės narės gali nuspręsti, kad sistema be paraiškų apims vieną ar daugiau 1 ir 2 dalyse nurodytų paraiškų.
5. Valstybės narės kasmet vertina geoerdvinės taikomosios programos sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jeigu per vertinimą aptinkami sistemos trūkumai, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba Komisija jų prašo pagal 40 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, jei reikia, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami iki metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, vasario 15 d.

68 straipsnis

Žemės ūkio plotų stebėjimo sistema

1. Valstybės narė sukuria ir taiko žemės ūkio plotų stebėjimo sistemą.
2. Valstybės narės kasmet vertina žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jeigu per vertinimą aptinkami sistemos trūkumai, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba jų prašoma pagal 40 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, jei reikia, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami iki metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, vasario 15 d.

69 straipsnis

Paramos gavėjų identifikavimo sistema

Kiekvieno intervencinių priemonių ir priemonių, kaip nurodyta 63 straipsnio 2 dalyje, gavėjo tapatybės registravimo sistema užtikrinama, kad būtų galima nustatyti visas to paties paramos gavėjo pateiktas paraiškas.

70 straipsnis

Kontrolės ir nuobaudų sistema

Kaip nurodyta 63 straipsnyje, dėl paramos valstybės narės nustato kontrolės ir nuobaudų sistemą.

57 straipsnio 1–5 dalys taikomos *mutatis mutandis*.

71 straipsnis

Teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema

Teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema sudaroma galimybė tikrinti teises į išmokas pagal paraiškas ir žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemą.

72 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai

Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl:

- (a) papildomų taisyklių dėl kokybės vertinimo, nurodyto 66, 67 ir 68 straipsniuose;
- (b) papildomų žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos apibrėžčių, pagrindinių savybių ir taisyklių, paramos gavėjų identifikavimo sistemos ir teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistemos, nurodytų 66, 69 ir 71 straipsniuose.

73 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- (a) formos, turinio ir tvarkos, kurių laikantis Komisijai perduodami ar pateikiami:
 - i) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinės taikomosios programos sistemos ir žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo ataskaitos;
 - ii) taisomieji veiksmai, kuriuos turi įgyvendinti valstybės narės, kaip nurodyta 66, 67 ir 68 straipsniuose;
- (b) 67 ir 68 straipsniuose nurodytų geoerdvinės taikomosios programos sistemos ir žemės ūkio plotų stebėjimo sistemos pagrindinės savybės ir taisyklės.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III skyrius

Sandorių tikrinimas

74 straipsnis

Taikymo sritis ir apibrėžtys

1. Šiame skyriuje nustatomos specialios taisyklės dėl subjektų, kurie gauna arba moka su EŽŪGF finansavimo sistema tiesiogiai arba netiesiogiai susijusias išmokas, arba tų subjektų atstovų (toliau – įmonės) komercinių dokumentų tikrinimo siekiant išsiaiškinti, ar sandoriai, kurie yra EŽŪGF finansavimo sistemos dalis, buvo faktiškai atlikti ir ar jie buvo atlikti teisingai.
2. Šis skyrius netaikomas intervencinėms priemonėms, kurios priklauso šios antraštinės dalies II skyriuje nurodytai integruotai sistemai ir yra numatytos Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies III skyriuje. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatomų intervencinių priemonių, kurios dėl jų rengimo ir kontrolės reikalavimų nėra tinkamos papildomai *ex post* kontrolei tikrinant komercinius dokumentus atlikti ir kurios dėl šios priežasties nėra taip tikrinamos pagal šį skyrių, sąrašą.
3. Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys:
 - (a) komercinis dokumentas – visos buhalterinės knygos, registrai, kvitai ir patvirtinamieji dokumentai, sąskaitos, gamybos ir kokybės įrašai bei korespondencija, susijusi su įmonės komercine veikla, taip pat komerciniai duomenys, neatsižvelgiant į jų formą, įskaitant elektronine forma saugomus duomenis, jei tie dokumentai ar duomenys yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su 1 dalyje nurodytais sandoriais;
 - (b) trečioji šalis – fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijęs su sandoriais, atliktais pagal EŽŪGF finansavimo sistemą.

75 straipsnis

Valstybių narių atliekamas tikrinimas

1. Valstybės narės atlieka sistemingą įmonių komercinių dokumentų tikrinimą atsižvelgdamos į tikrintinų sandorių pobūdį. Valstybės narės užtikrina, jog tikrinamos įmonės būtų parenkamos taip, kad būtų kuo geriau užtikrintas pažeidimų prevencijos ir aptikimo priemonių veiksmingumas. Atrenkant įmones atsižvelgiama, *inter alia*, į finansinę įmonių svarbą toje sistemoje ir kitus rizikos veiksnius.
2. Tam tikrais atvejais 1 dalyje numatytas tikrinimas taikomas ir fiziniams bei juridiniams asmenims, su kuriais yra susijusios įmonės, ir kitiems fiziniams bei juridiniams asmenims, kurie gali būti svarbūs siekiant 76 straipsnyje nustatytų tikslų.
3. Pagal šį skyrių atliekamas tikrinimas neturi poveikio patikroms, atliekamoms pagal 47 ir 48 straipsnius.

76 straipsnis
Kryžminės patikros

1. Tikrinamų pirminių duomenų teisingumui patvirtinti atliekamas atitinkamas skaičius kryžminių patikrų, įskaitant, jei reikia, trečiųjų šalių komercinių dokumentų patikras, kurios atliekamos atsižvelgiant į rizikos laipsnį ir kurios apima:
 - (a) palyginimus su tiekėjų, klientų, vežėjų ir kitų trečiųjų šalių komerciniais dokumentais;
 - (b) jei reikia, atsargų kiekio ir pobūdžio fizinės patikras;
 - (c) palyginimus su užregistruotais finansinių srautų, kurie yra pagal EŽŪGF finansavimo sistemą atliekamų sandorių rezultatas arba priežastis, duomenimis;
 - (d) buhalterinės apskaitos arba finansinių veiksmų įrašų patikras, iš kurių rezultatų tikrinimo metu matyti, kad mokėjimo agentūros turimi dokumentai, kuriais pagrindžiamas paramos išmokėjimas paramos gavėjui, yra teisingi.
2. Tais atvejais, kai įmonių reikalaujama tvarkyti specialią atsargų apskaitą pagal Sąjungos ar nacionalines nuostatas, tie apskaitos įrašų duomenys tikrinami juos atitinkamais atvejais lyginant su komerciniais dokumentais ir prireikus su faktiniais atsargų kiekiais.
3. Atrenkant tikrintinus sandorius visapusiškai atsižvelgiama į rizikos laipsnį.

77 straipsnis
Galimybė susipažinti su komerciniais dokumentais

1. Už įmonę atsakingi asmenys ar trečioji šalis užtikrina, kad visi komerciniai dokumentai ir papildoma informacija būtų pateikti už tikrinimą atsakingiems pareigūnams ar asmenims, įgaliotiems jų vardu atlikti tikrinimą. Elektronine forma saugomi duomenys pateikiami atitinkamoje duomenų laikmenoje.
2. Už tikrinimą atsakingi pareigūnai ar asmenys, įgalioti jų vardu atlikti tikrinimą, gali reikalausti, kad jiems būtų pateikti 1 dalyje nurodytų dokumentų išrašai arba kopijos.
3. Jei per tikrinimą, vykdomą pagal šį skyrių, įmonės tvarkomi komerciniai dokumentai laikomi netinkamais tikrinimo reikmėms, įmonei nurodoma ateityje tokius įrašus tvarkyti taip, kaip reikalauja už tikrinimą atsakinga valstybė narė, nedarant poveikio pareigoms, nustatytoms kitais su atitinkamu sektoriumi susijusiais reglamentais.

Valstybės narės nustato datą, nuo kurios turi būti daromi tie įrašai.

Jei visi pagal šį skyrių tikrintini komerciniai dokumentai arba jų dalis yra laikomi įmonėje, kuri priklauso tai pačiai bendrai valdomai komercinei įmonių grupei, partnerystei arba asociacijai, kaip ir tikrinama įmonė, neatsižvelgiant į tai, ar ji įsisteigusi Sąjungos teritorijoje, ar už jos ribų, ji tuos komercinius dokumentus už tikrinimą atsakingiems pareigūnams pateikia už tikrinimą atsakingų valstybių narių nurodytoje vietoje ir nurodytu laiku.

4. Valstybės narės užtikrina, kad už tikrinimą atsakingi pareigūnai turėtų teisę patys konfiskuoti komercinius dokumentus ar nurodyti juos konfiskuoti. Šia teise naudojamosi deramai atsižvelgiant į atitinkamas nacionalines nuostatas ir ji nedaro poveikio taisyklių, reglamentuojančių procesinius veiksmus, susijusius su dokumentų konfiskavimu baudžiamosiose bylose, taikymui.

78 straipsnis
Savitarpio pagalba

1. Valstybės narės padeda viena kitai vykdyti šiame skyriuje numatytą tikrinimą šiais atvejais:
 - (a) kai įmonė arba trečioji šalis yra įsisteigusi kitoje valstybėje narėje, nei ta, kurioje atitinkama suma buvo ar turėjo būti išmokėta arba gauta;
 - (b) kai įmonė arba trečioji šalis yra įsisteigusi kitoje valstybėje narėje, nei ta, kurioje gali būti gauti tikrinimui reikalingi dokumentai ir informacija.

Komisija gali koordinuoti bendrus veiksmus, kuriais dvi ar daugiau valstybių narių viena kitai teikia savitarpio pagalbą.

2. Valstybės narės Komisijai nusiunčia trečiojoje šalyje įsisteigusių įmonių, su kuriomis susijusi suma buvo ar turėjo būti išmokėta arba gauta toje valstybėje narėje, sąrašą.
3. Jei, tikrinant įmonę pagal 75 straipsnį, ypač atliekant kryžmines patikras pagal 76 straipsnį, kitoje valstybėje reikia papildomos informacijos, gali būti pateikiami specialūs tikrinimo prašymai, kuriuose nurodomos šio prašymo priežastys.

Tikrinimo prašymas patenkinamas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo jo gavimo; apie tikrinimo rezultatus nedelsiant pranešama prašymą pateikusiai valstybei narei.

79 straipsnis
Programos

1. Valstybės narės sudaro pagal 75 straipsnį vykdomo patikrinimo programas kitam tikrinimo laikotarpiui.
2. Kasmet iki balandžio 15 d. valstybės narės nusiunčia Komisijai savo programą, kaip nurodyta 1 dalyje, ir joje pateikia:
 - (a) įmonių, kurios bus tikrinamos, skaičių bei jų suskirstymą pagal sektorius, remiantis su jomis susijusiomis sumomis;
 - (b) programai sudaryti taikytus kriterijus.
3. Valstybių narių sudarytas ir Komisijai persiūstas programas valstybės narės imasi įgyvendinti, jei per aštuonias savaites Komisija nepateikia pastabų.
4. 3 dalis *mutatis mutandis* taikoma valstybių narių atliekamiems programos pakeitimams.
5. Komisija bet kuriuo etapu gali paprašyti įtraukti tam tikrą įmonių kategoriją į valstybės narės programą.
6. Įmonės, kurių atžvilgiu gautų arba išmokėtų lėšų suma buvo mažesnė nei 40 000 EUR, tikrinamos pagal šį skyrį tik dėl ypatingų priežasčių, kurias nurodo valstybės narės 1 dalyje nurodytoje savo metinėje programoje arba Komisija bet kuriame pasiūlytame tos programos pakeitime.

Komisijai pagal 101 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais keičiamas pirmoje pastraipoje nustatytas ribinis dydis.

80 straipsnis
Specialieji departamentai

1. Kiekvienoje valstybėje narėje specialus departamentas yra atsakingas už šio skyriaus taikymo stebėseną. Šie departamentai visų pirma atsako už:
 - (a) pareigūnų, tiesiogiai įdarbintų to specialaus departamento, atliekamą šiame skyriuje numatytą tikrinimą, arba
 - (b) tikrinimo, kurį vykdo kitiems departamentams priklausantys pareigūnai, koordinavimą ir bendrąją priežiūrą.

Valstybės narės taip pat gali numatyti, jog pagal šį skyrių vykdomas tikrinimas būtų paskirstytas tarp specialiojo departamento ir kitų nacionalinių departamentų, jei pirmasis būtų atsakingas už jų koordinavimą.
2. Už šio skyriaus taikymą atsakingas (-i) departamentas (-ai) organizuojamas (-i) taip, kad būtų nepriklausomas (-i) nuo departamentų ar departamentų padalinių, kurie yra atsakingi už išmokų išmokėjimą ir iki išmokėjimo vykdomą tikrinimą.
3. 1 dalyje nurodytas specialusis departamentas imasi visų būtinų priemonių šiame skyriuje nurodytoms užduotims atlikti, o atitinkama valstybė narė šiuo tikslu jam suteikia visus būtinus įgaliojimus.
4. Valstybės narės priima reikiamas priemones, kuriomis baudžiami fiziniai arba juridiniai asmenys, neįvykdę šiame skyriuje nustatytų pareigų.

81 straipsnis
Ataskaitos

1. Pasibaigus tikrinimo laikotarpiui, iki sausio 1 d. valstybės narės Komisijai nusiunčia išsamią ataskaitą apie šio skyriaus taikymą.

Pirmoje pastraipoje nurodytoje ataskaitoje taip pat pateikiama 78 straipsnio 3 dalyje nurodytų specialių tikrinimo prašymų apžvalga ir po tų prašymų atliktų tikrinimų rezultatai.
2. Valstybės narės ir Komisija reguliariai keičiasi nuomonėmis apie šio skyriaus taikymą.

82 straipsnis
Galimybė susipažinti su informacija ir Komisijos atliekamas tikrinimas

1. Remiantis atitinkamais nacionalinės teisės aktais, Komisijos pareigūnai turi galimybę susipažinti su visais dokumentais, parengtais iki pagal šį skyrių organizuoto tikrinimo arba po jo, ir su turimais duomenimis, įskaitant saugomus duomenų tvarkymo sistemose. Paprašius tie duomenys pateikiami atitinkamoje duomenų laikmenoje.
2. 75 straipsnyje nurodytą tikrinimą atlieka valstybių narių pareigūnai. Komisijos pareigūnai gali dalyvauti atliekant šį tikrinimą. Jie patys negali naudotis nacionaliniams pareigūnams suteiktais tikrinimo įgaliojimais. Tačiau jie turi galimybę patekti į tas pačias patalpas ir susipažinti su tais pačiais dokumentais, kaip ir valstybių narių pareigūnai.
3. Atliekant tikrinimą pagal 78 straipsnį, prašymą pateikusios valstybės narės pareigūnai, prašymą gavusiai valstybei narei sutikus, gali dalyvauti atliekant

tikrinimą prašymą gavusioje valstybėje narėje ir turi galimybę patekti į tas pačias patalpas ir susipažinti su tais pačiais dokumentais, kaip ir tos valstybės narės pareigūnai.

Prašymą pateikusios valstybės narės pareigūnai, dalyvaujantys valstybėje narėje, kuriai pateiktas prašymas, atliekamame tikrinime, privalo galėti bet kuriuo metu pateikti savo oficialių pareigų įrodymą. Tikrinimą visada atlieka valstybės narės, kuriai pateiktas prašymas, pareigūnai.

4. Nedarant poveikio reglamentų (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, (Euratomas, EB) Nr. 2988/95, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES) 2017/1939 nuostatomis, jei nacionalinėmis baudžiamojo proceso nuostatomis numatyta, kad kai kuriuos veiksmus atlieka tik specialiai nacionaline teise paskirti pareigūnai, nei Komisijos pareigūnai, nei 3 dalyje nurodyti valstybės narės pareigūnai šiuose veiksmuose nedalyvauja. Bet kuriuo atveju, jie niekada nedalyvauja visų pirma patikrinimuose namuose arba oficialiose asmenų apklausose, vykdomose pagal valstybės narės baudžiamąją teisę. Tačiau jie gali susipažinti su taip gauta informacija.

83 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant vienodo šio skyriaus taikymo, ir kurios visų pirma susijusios su:

- (a) 75 straipsnyje nurodyto tikrinimo atlikimo aspektais – tikrintinų įmonių atranka, tikrinimo mastu ir tvarkaraščiu;
- (b) komercinių dokumentų išsaugojimu ir saugotinų dokumentų arba registruotinų duomenų rūšimis;
- (c) 78 straipsnio 1 dalyje nurodytų bendrų veiksmų atlikimu ir koordinavimu;
- (d) nurodymais ir reikalavimais dėl prašymų turinio, formos ir pateikimo būdo, taip pat dėl informacijos, kurios reikalaujama pagal šį skyrių, turinio, formos, pranešimo apie ją, jos pateikimo ir keitimosi ja būdo;
- (e) pagal šį reglamentą reikalingos informacijos paskelbimo sąlygų ir būdų arba specialių taisyklių ir sąlygų, pagal kurias ši informacija platinama ar Komisijos pateikiama valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms;
- (f) 80 straipsnyje nurodytų specialiųjų departamentų atsakomybę;
- (g) 81 straipsnyje nurodytų ataskaitų ir bet kurių kitų pagal šį skyrių teiktinų pranešimų turiniu.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV skyrius

Su paramos sąlygomis susijusi kontrolės sistema ir nuobaudos

84 straipsnis

Paramos sąlygų kontrolės sistema

1. Valstybės narės nustato kontrolės sistemą, siekdamas užtikrinti, kad Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje ir Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje bei atitinkamai Reglamento (ES) 229/2013 IV

skyriuje nurodytos paramos gavėjai laikytųsi Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje nurodytų įsipareigojimų.

Taisyklių, susijusių su paramos sąlygomis, laikymuisi užtikrinti valstybės narės gali naudoti savo turimas kontrolės ir administravimo sistemas.

Tos sistemos yra suderinamos su šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyta kontrolės sistema.

Atsižvelgdamos į pasiektus rezultatus valstybės narės kasmet atlieka pirmoje pastraipoje nurodytos kontrolės sistemos peržiūrą.

2. Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) reikalavimas – kiekvienas atitinkamame akte nurodytas ir iš esmės nuo visų kitų to paties akto reikalavimų besiskiriantis atskiras pagal Sąjungos teisę teisės aktais nustatytas valdymo reikalavimas, minimas Reglamento (ES) .../...[Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje;
- (b) aktas – Reglamento (ES) .../...[Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje nurodyta direktyva ir reglamentas.

3. Taikydamos 1 dalyje nurodytą savo kontrolės sistemą valstybės narės:

- (a) į ją įtraukia patikras vietoje, kad patikrintų, ar paramos gavėjai laikosi Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje nurodytų įsipareigojimų;
- (b) priklausomai nuo reikalavimų, standartų, aktų arba atitinkamų paramos sąlygų, gali nuspręsti naudoti patikras, atliekamas pagal atitinkamam reikalavimui, standartui, aktui arba paramos sąlygoms taikomas kontrolės sistemas, jei tos patikros yra ne mažiau veiksmingos negu a punkte nurodytos patikros vietoje;
- (c) atlikdamos a punkte nurodytas patikras vietoje, prireikus gali naudoti nuotolinių stebėjimų arba žemės ūkio plotų stebėjimo sistemą;
- (d) nustato a punkte nurodytų patikrų, kurios turi būti kasmet atliekamos remiantis rizikos analize, kontrolinę imtį ir įtraukia atsitiktinumo komponentą bei nustato, kad į kontrolinę imtį patektų ne mažiau kaip 1 % Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje nurodytos paramos gavėjų.

85 straipsnis

Su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų sistema

1. Valstybės narės nustato administracinių nuobaudų taikymo sistemą Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje nurodytiems paramos gavėjams, kurie bet kuriuo laiku atitinkamais kalendoriniais metais nesilaiko to reglamento III antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje nustatytų su paramos sąlygomis susijusių taisyklių (toliau – nuobaudų sistema).

Pagal tą sistemą pirmoje pastraipoje nurodytos administracinės nuobaudos taikomos tik tuo atveju, jei reikalavimų nesilaikymas yra veikimo arba neveikimo, dėl kurio tiesiogiai atsakingas atitinkamas paramos gavėjas, rezultatas ir jei tenkinama viena arba abi šios papildomos sąlygos:

- (a) reikalavimų nesilaikymas yra susijęs su paramos gavėjo vykdoma žemės ūkio veikla;
- (b) tai susiję su paramos gavėjo valdos plotu.

Tačiau miško plotų atveju pirmoje pastraipoje nurodyta administracinė nuobauda netaikoma, jeigu nėra paprašyta paramos atitinkamam plotui pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 65 ir 66 straipsnius.

2. Taikydamos 1 dalyje nurodytas savo nuobaudų sistemas valstybės narės:

- (a) į jas įtraukia administracinių nuobaudų taikymo taisyklės tais atvejais, kai atitinkamais kalendoriniais metais arba atitinkamais metais žemė buvo perleista. Šios taisyklės grindžiamos sąžiningu ir teisingu atsakomybės už reikalavimų nesilaikymą padalijimu perleidėjams ir perėmėjams.

Šioje dalyje perleidimas – tai bet kokios rūšies sandoris, kuriuo žemės ūkio paskirties žemė nustoja priklausyti perleidėjui.

- (b) neatsižvelgdamos į 1 dalį gali nuspręsti netaikyti nuobaudos, jei ji sudaro 100 EUR arba mažiau vienam paramos gavėjui per kalendorinius metus. Apie tai, kad nesilaikoma reikalavimų, ir pareigos imtis taisomųjų veiksmų pranešama paramos gavėjui;
- (c) nustato, kad reikalavimų nesilaikymo dėl *force majeure* atveju administracinė nuobauda neskiriama.

3. Administracinės nuobaudos taikymu nedaromas poveikis išlaidų, kurioms ji taikoma, teisėtumui ir tvarkingumui.

86 straipsnis

Nuobaudos dydžio apskaičiavimas

1. Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje numatytos administracinės nuobaudos yra to reglamento tame skyriuje išvardytų išmokų, kurios atitinkamais kalendoriniais metais arba atitinkamais metais skiriamos arba numatytos skirti atitinkamam paramos gavėjui pagal paramos paraiškas, kurias jis pateikė arba pateiks kalendoriniais metais, kuriais reikalavimų nesilaikymas nustatytas, sumažinimas arba visos sumos neskylimas.

Apskaičiuojant to sumažinimo ir neskyrimo dydį atsižvelgiama į nustatytą reikalavimų nesilaikymo sunkumą, mastą, pastovumą ir pasikartojimą. Skiriamos nuobaudos yra atgrasomos ir proporcingos ir atitinka šio straipsnio 2 bei 3 dalyse nustatytus kriterijus.

2. Jei reikalavimų nesilaikoma dėl aplaidumo, išmokos sumažinimo procentinis dydis paprastai neviršija 3 % bendros šio straipsnio 1 dalyje nurodytos išmokų sumos.

Valstybės narės gali įdiegti išankstinio įspėjimo sistemą, taikomą atskirais pirmą kartą nutinkančiais reikalavimų nesilaikymo atvejais, kurie, atsižvelgiant į mažareikšmį jų sunkumą, mastą ir pastovumą, nėra pagrindas sumažinti išmoką ar jos neskirti. Jei atliekant vėlesnę patikrą trejus kalendorinius metus iš eilės nustatoma, kad reikalavimų nesilaikymas nepašalintas, sumažinimas pagal pirmą pastraipą taikomas atgaline tvarka.

Tačiau reikalavimų nesilaikymo atvejais, dėl kurių kyla tiesioginis pavojus visuomenės ar gyvūnų sveikatai, išmoka visada sumažinama arba neskiriama.

Išankstinį įspėjimą gavusiems paramos gavėjams valstybės narės gali numatyti privalomus mokymus pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 1 skyriaus 3 skirsnyje nustatytą ūkių konsultavimo sistemą.

3. Pakartotinio pažeidimo atveju taikomas didesnis sumažinimo procentinis dydis nei tas, kuris buvo pritaikytas pirmą kartą skiriant nuobaudą už reikalavimų nesilaikymą dėl aplaidumo.
4. Tyčinio reikalavimų nesilaikymo atveju taikomas didesnis už 3 dalyje pakartotinio pažeidimo atveju nurodytąjį procentinis dydis, išmokos gali būti net visiškai neskiriamos vienus ar kelerius kalendorinius metus.
5. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms ir užtikrinti veiksmingą bei atgrasomą nuobaudų sistemą, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo taisyklėmis.

87 straipsnis

Taikant su paramos sąlygomis susijusias administracines nuobaudas gautos sumos

Valstybės narės gali pasilikti 20 % sumų, kurios susidarė sumažinus išmokas arba jų neskyrus pagal 86 straipsnį.

V antraštinė dalis

Bendrosios nuostatos

I SKYRIUS

Informacijos perdavimas

88 straipsnis

Informacijos pateikimas

1. Be to, kas nustatyta Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] nuostatomis, valstybės narės siunčia Komisijai šią informaciją, deklaracijas ir dokumentus:
 - (a) dėl akredituotų mokėjimo agentūrų ir akredituotų koordinavimo įstaigų:
 - i) jų akreditavimo dokumentą,
 - ii) informaciją apie jų funkcijas (akredituota mokėjimo agentūra arba akredituota koordinavimo įstaiga),
 - iii) atitinkamais atvejais informaciją apie akreditavimo atšaukimą;
 - (b) dėl tvirtinančiųjų įstaigų:
 - i) jų pavadinimą,
 - ii) jų adresą;
 - (c) dėl priemonių, susijusių su fondų lėšomis finansuojamais veiksmais:
 - i) akredituotos mokėjimo agentūros arba akredituotos koordinavimo įstaigos pasirašytas išlaidų deklaracijas, kurios laikomos ir mokėjimo prašymais, bei reikalingą informaciją,
 - ii) EŽŪGF atveju – finansinių poreikių sąmatą, EŽŪFKP atveju – apskaičiuotų išlaidų deklaracijų, kurios bus pateiktos einamaisiais metais, atnaujinimą ir apskaičiuotas ateinančių finansinių metų išlaidų deklaracijas;
 - iii) akredituotų mokėjimo agentūrų valdymo deklaracijas ir metines sąskaitas;

Akredituotų mokėjimo agentūrų metinės finansinės ataskaitos, susijusios su EŽŪFKP išlaidomis, teikiamos atskirai pagal kiekvieną BŽŪP strateginį planą.

2. Valstybės narės reguliariai informuoja Komisiją apie IV antraštinės dalies II skyriuje nurodytos integruotos sistemos taikymą. Komisija organizuoja keitimąsi nuomonėmis šiuo klausimu su valstybėmis narėmis.

89 straipsnis

Konfidencialumas

1. Valstybės narės ir Komisija imasi visų būtinų veiksmų, kad užtikrintų informacijos, perduotos arba gautos pagal šį reglamentą įgyvendinant sąskaitų tikrinimo ir patvirtinimo priemones, konfidencialumą.

Tai informacijai taikomos Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 8 straipsnyje nustatytos taisyklės.

2. Nedarant poveikio su teismo procesais susijusioms nacionalinėms nuostatomis, informacija, surinkta vykdam IV antraštinės dalies III skyriuje numatytą tikrinimą, laikoma profesine paslaptimi. Jos negalima perduoti kitiems asmenims, išskyrus tuos, kurie dėl savo pareigų valstybėse narėse ar Sąjungos institucijose privalo ją žinoti, kad galėtų atlikti tas pareigas.

90 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- (a) formos, turinio, laikotarpio, terminų ir tvarkos, kurių laikantis Komisijai perduodami ar pateikiami:
 - i) išlaidų deklaracijos ir išlaidų sąmatos bei jų atnaujintos versijos, įskaitant asignuotąsias įplaukas,
 - ii) mokėjimo agentūrų valdymo deklaracijos ir metinės sąskaitos,
 - iii) sąskaitos sertifikavimo ataskaitos,
 - iv) akredituotų mokėjimo agentūrų, akredituotų koordinavimo įstaigų ir tvirtinančiųjų įstaigų pavadinimai ir duomenys,
 - v) tvarka, pagal kurią atsižvelgiama į fondų lėšomis finansuojamas išlaidas ir jos apmokamos,
 - vi) pranešimai apie valstybių narių padarytus finansinius koregavimus, susijusius su kaimo plėtros intervencinėmis priemonėmis,
 - vii) informacija apie priemones, kurių imtasi pagal 57 straipsnį;
- (b) Komisijos bei valstybių narių keitimąsi informacija ir dokumentais reglamentuojančios tvarkos ir informacinių sistemų, įskaitant šiomis sistemomis tvarkomų duomenų rūšį, formą, turinį ir atitinkamas saugojimo taisykles, įgyvendinimo;
- (c) valstybių narių Komisijai pateikiamos informacijos, dokumentų, statistinių duomenų ir ataskaitų, taip pat jų pateikimo terminų ir būdų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II skyrius

Euro naudojimas

91 straipsnis

Bendrieji principai

1. Komisijos sprendimuose, kuriais patvirtinami BŽŪP strateginiai planai, nurodytos sumos, Komisijos įsipareigojimų ir mokėjimų sumos, įrodytos arba patvirtintos išlaidų sumos ir valstybių narių išlaidų deklaracijose nurodytos sumos išreiškiamos ir išmokamos eurai.
2. Žemės ūkio sektorių teisės aktuose nustatytos kainos ir sumos išreiškiamos eurai.

Valstybėse narėse, kurių valiuta yra euro, jos išmokamos arba gaunamos eurai, o valstybėse narėse, kurių valiuta yra ne euro – nacionaline valiuta.

92 straipsnis

Valiutos kursas ir operacinis įvykis

1. Valstybėse narėse, kurių valiuta yra ne euro, 91 straipsnio 2 dalyje nurodytos kainos ir sumos į nacionalinę valiutą konvertuojamos pagal valiutos kursą.
2. Valiutos kursą lemiantis operacinis įvykis yra:
 - (a) sumų, gaunamų arba išmokamų prekiaujant su trečiosiomis šalimis, atveju – muitinės importo arba eksporto formalumų užbaigimas,
 - (b) visais kitais atvejais – įvykis, kuriuo pasiekiamas veiksmo ekonominis tikslas.
3. Jei Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] numatyta tiesioginė išmoka paramos gavėjui išmokama ne eurai, valstybės narės eurai išreikštą paramos sumą konvertuoja į nacionalinę valiutą remdamosi naujausiu valiutos kursu, kurį nustatė Europos Centrinis Bankas iki metų, kuriais skiriama parama, spalio 1 d.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais gali nuspręsti atlikti konvertavimą remdamosi Europos Centrinio Banko valiutos kursų, nustatytų vieno mėnesio laikotarpiu iki tų metų, už kuriuos skiriama parama, spalio 1 d., vidurkiu. Valstybės narės, pasirinkdamos tą galimybę, iki tų metų gruodžio 1 d. nustato ir paskelbia tą kurso vidurkį.
4. EŽŪGF atveju valstybės narės, kurių valiuta yra ne euro, rengdamos savo išlaidų deklaraciją, taiko tą patį valiutos kursą, kurį taikė išmokėdamos išmokas paramos gavėjams arba gaudamos įplaukas pagal šio skyriaus nuostatas.
5. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl operacinių įvykių ir naudotino valiutos kurso. Konkretus operacinis įvykis nustatomas atsižvelgiant į šiuos kriterijus:
 - (a) realią galimybę kuo skubiau pritaikyti valiutos kurso koregavimus;
 - (b) operacinių įvykių panašumą vykdant analogiškas rinkos organizavimo operacijas;
 - (c) operacinių įvykių nuoseklumą įvairių kainų ir sumų, susijusių su rinkos organizavimu, atvejais;
 - (d) patikrų, kuriomis nustatoma, ar taikomi tinkami valiutos kursai, praktiškumą ir veiksmingumą.
6. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl valiutos kurso, taikomo rengiant išlaidų deklaracijas ir mokėjimo agentūros apskaitoje registruojant viešo saugojimo operacijas.

93 straipsnis

Apsaugos priemonės ir nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais užtikrinamas Sąjungos teisės taikymas tais atvejais, kai jam gali trukdyti su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė

monetarinė praktika. Tais įgyvendinimo aktais prireikus gali būti nukrypstama nuo galiojančių taisyklių tik tokį laikotarpį, kuris yra griežtai būtinas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Apie pirmoje pastraipoje nurodytas priemones nedelsiant pranešama Europos Parlamentui, Tarybai ir valstybėms narėms.

2. Kai su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika gali sutrukdyti taikyti Sąjungos teisę, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuo šio skyriaus nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, visų pirma šiais atvejais:
 - (a) kai valstybė naudoja neįprastus konvertavimo būdus, kaip antai keli valiutų kursai, arba vykdo barterinius susitarimus;
 - (b) kai valstybių valiutos nekotiruojamos oficialiose užsienio valiutų rinkose arba kai tokios valiutos kurso svyravimo tendencijos gali iškreipti prekybą.

94 straipsnis

Euro naudojimas euro zonai nepriklausančiose valstybėse narėse

1. Jei valstybė narė, kurios valiuta yra ne euro, nusprendžia išlaidas, numatytas žemės ūkio sektorių teisės aktuose, apmokėti eurai, o ne nacionaline valiuta, ji imasi priemonių užtikrinti, kad euro naudojimas netaptų sisteminiu privalumu, palyginti su nacionalinės valiutos naudojimu.
2. Valstybė narė praneša Komisijai apie planuojamas priemones prieš joms įsigaliojant. Šios priemonės neįsigalioja tol, kol Komisija nepranešė joms pritarianti.

III skyrius

Ataskaitų teikimas

95 straipsnis

Metinė finansinė ataskaita

Kasmet iki metų, einančių po biudžetinių metų, rugsėjo mėn. pabaigos Komisija parengia finansinę ataskaitą apie fondų administravimą praėjusiais finansiniais metais ir ją pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

IV skyrius

Skaidrumas

96 straipsnis

Informacijos apie paramos gavėjus skelbimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad pagal Reglamento (ES) .../... [BNR reglamento] 44 straipsnio 3–5 dalis ir šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis kasmet *ex post* būtų skelbiami fondų lėšų gavėjai.
2. EŽŪFKP ir EŽŪGF paramos gavėjams prireikus taikomos Reglamento (ES) .../... [BNR reglamento] 44 straipsnio 3–5 dalys; tačiau EŽŪGF netaikomos to reglamento 44 straipsnio 3 dalies h ir i punktuose nurodytos nacionalinį įnašą ir bendro finansavimo normą atitinkančios sumos.

3. Šiame straipsnyje:
- veiksmas – priemonė arba intervencinė priemonė;
 - vieta – savivaldybė, kurioje paramos gavėjas gyvena arba kurioje yra registruotas, ir, jei įmanoma, pašto kodas arba savivaldybę rodanti jo dalis.
4. To reglamento 44 straipsnio 3–5 dalyse nurodyta informacija pateikiama vienoje kiekvienos valstybės narės interneto svetainėje. Ji išlieka prieinama dvejus metus nuo pirminio paskelbimo dienos.
- Kai paramos gavėjo per vienus metus gautos paramos suma yra ne didesnė nei 1 250 EUR, valstybės narės neskelbia Reglamento (ES) .../... [BNR reglamento] 44 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodytos informacijos.

97 straipsnis

Paramos gavėjų informavimas apie su jais susijusių duomenų skelbimą

Valstybės narės informuoja paramos gavėjus, kad jų duomenys bus viešai paskelbti pagal 96 straipsnį ir kad Sąjungos ir valstybių narių audito ir tyrimų įstaigos gali tuos duomenis tvarkyti, kad apsaugotų finansinius Sąjungos interesus.

Laikantis Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, kai tai susiję su asmens duomenimis, valstybės narės informuoja paramos gavėjus apie jų teises pagal tą reglamentą ir procedūras, pagal kurias naudojamosi tokiomis teisėmis.

98 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- (a) 96 ir 97 straipsniuose numatyto skelbimo formos, įskaitant informacijos pateikimo pagal atskiras priemones ir intervencines priemones būdo, ir tvarkaraščio;
- (b) 97 straipsnio vienodo taikymo;
- (c) Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimo.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V skyrius

Asmens duomenų apsauga

99 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga

1. Nedarant poveikio 96–98 straipsnių taikymui, valstybės narės ir Komisija renka asmens duomenis siekdamos vykdyti atitinkamas šiuo reglamentu joms nustatytas valdymo, kontrolės, audito ir stebėsenos bei vertinimo pareigas, visų pirma II antraštinės dalies II skyriuje, III antraštinėje dalies III ir IV skyriuose, IV antraštinę dalį ir V antraštinės dalies III skyriuje nurodytas pareigas, taip pat statistikos tikslais, ir tvarko šiuos duomenis tik tokiu būdu, kuris suderinamas su tuo tikslu.
2. Tuo atveju, kai asmens duomenys tvarkomi stebėsenos ir vertinimo tikslais pagal Reglamentą (ES) .../... [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų] ir statistikos tikslais, jie nuasmeninami ir tvarkomi tik apibendrinta forma.

3. Asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamentų (EB) Nr. 45/2001 ir (ES) 2016/679. Visų pirma tokie duomenys nesaugomi tokia forma, kurią naudojant duomenų subjektų tapatybę galima nustatyti ilgiau, nei to reikia tikslams, dėl kurių tie duomenys buvo surinkti arba dėl kurių jie toliau tvarkomi, atsižvelgiant į taikytinoje nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus minimalius saugojimo laikotarpius.
4. Valstybės narės informuoja duomenų subjektus apie tai, kad nacionalinės ir Sąjungos įstaigos gali tvarkyti jų duomenis pagal 1 dalį ir kad šiuo atžvilgiu jie turi duomenų apsaugos teises, įtvirtintas reglamentuose (EB) Nr. 45/2001 ir (ES) 2016/679.

VI antraštinė dalis

Deleguotieji ir įgyvendinimo aktai

100 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. Įgaliojimai priimti 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 ir 103 straipsniuose nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 ir 103 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 ir 103 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

101 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas, vadinamas Žemės ūkio fondų komitetu. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
Taikant 10, 11, 15, 16, 19, 21, 24, 30, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 62, 73, 83, 90, 93 ir 98 straipsnius, klausimais, susijusiais su tiesioginių išmokų intervencinėmis priemonėmis, kaimo plėtros intervencinėmis priemonėmis ir bendru rinkos organizavimu, Komisijai padeda Žemės ūkio fondų komitetas, Reglamentu (ES) .../... [Reglamentu dėl BŽŪP strateginių planų] įsteigtas Bendros žemės ūkio politikos komitetas ir atitinkamai Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 įsteigtas Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

VII antraštinė dalis

Baigiamosios nuostatos

102 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 panaikinamas.

Tačiau:

- (a) Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 5 straipsnis, 7 straipsnio 3 dalis, 9 straipsnis, 34 straipsnis, 35 straipsnio 4 dalis, 36, 37, 38, 43, 51, 52, 54, 110 ir 111 straipsniai ir atitinkami įgyvendinimo bei deleguotieji aktai toliau taikomi 2020 finansiniais metais ir anksčiau patirtoms išlaidoms ir išmokėtoms išmokoms EŽŪGF atveju ir, EŽŪFKP atveju, patirtoms išlaidoms ir išmokėtoms išmokoms, susijusioms su Komisijos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 patvirtintomis kaimo plėtros programomis.
 - (b) Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 69 straipsnis toliau taikomas patirtoms išlaidoms ir išmokėtoms išmokoms, susijusioms su veiksmais, įgyvendinamais pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013, ir su Komisijos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 patvirtintomis kaimo plėtros programomis bei kitomis Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 II antraštinės dalies I skyriuje nustatytomis priemonėmis, įgyvendinamomis iki šio reglamento, Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] ir Reglamento (ES) Nr. 1308/2013, iš dalies pakeisto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) .../...³⁷, įsigaliojimo dienos.
2. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.

103 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Komisijai pagal 101 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuo jame nustatytų taisyklių leidžiančiomis nukrypti nuostatomis ir, jei būtina, kitomis taisyklėmis.

104 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.
2. Tačiau 7, 10, 18, 19, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 51, 52, 53 ir 54 straipsniai taikomi nuo 2020 m. spalio 16 d. EŽŪGF atveju patirtoms išlaidoms ir pagal Reglamentą (ES) .../... [Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų] EŽŪFKP atveju patirtoms išlaidoms.

³⁷ [...] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL L [...], [...], p. [...]).

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.5. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*
 - 3.2.2. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
 - 3.2.3. *Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

1. PASIŪLYMO STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo pavadinimas

- a) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas(ES) Nr.1306/2013, pasiūlymas;
- b) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, pasiūlymas;
- c) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams, ir (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egejo jūros saloms, pasiūlymas.

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

8 programų grupė – Žemės ūkio ir jūrų politika pagal 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) 3 išlaidų kategoriją – Gamtos ištekliai ir aplinka

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus³⁸

☒ esamos priemonės galiojimo pratęsimu

☐ vienos ar daugiau priemonių sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują priemonę

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) tikslais, nustatytais Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 39 straipsnyje, siekiama:

- a) didinti žemės ūkio našumą skatinant technikos pažangą bei užtikrinant racionalią žemės ūkio gamybos plėtotę;
- b) tokiu būdu užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, be kita ko didinant žemės ūkyje dirbančių asmenų asmenines pajamas;
- c) stabilizuoti rinkas;
- d) garantuoti pakankamą tiekimą; ir užtikrinti vartotojams priimtinas tiekiamos produkcijos kainas.

Tie tikslai yra derinami ir nustatomi atsižvelgiant į 1.4.2 skyriuje nurodytus uždavinius siekiant skirti didesnę dėmesį Komisijos 10 prioritetų 2015–2019 m. laikotarpiu ir JT darnaus vystymosi tikslams, ir siekiant įgyvendinti pirmiau

³⁸

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

nurodytus pasiūlymus, kuriais siekiama nustatyti paprastesnės, šiuolaikiškesnės ir tvaresnės BŽŪP teisinę sistemą 2021–2027 m. laikotarpiu.

- 1.4.2. *Sajungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sajungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.*

Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduriama ES žemės ūkyje ir kaimo vietovėse, yra tarpvalstybinio ir visame pasaulyje būdingo pobūdžio, todėl turi būti sprendžiamos įgyvendinant bendrą ES lygmens politiką. BŽŪP sprendžia tuos uždavinius:

- užtikrindama bendrą rinką ir vienodas sąlygas taikant bendrą pajamų garantijų sistemą, kuria pagrįstas aprūpinimas maistu, ir vengiant galimų konkurencijos iškraipymų;
- didindama ES ūkininkavimo sektoriaus atsparumą, kurio reikia siekiant įveikti globalizacijos iššūkius ir
- siekdama rezultatų pagrindinėse tvarumo problemų srityse (klimato kaitos, vandens naudojimo, oro kokybės, biologinės įvairovės ir pan.) kuriant atitinkamą BŽŪP aplinkosaugos struktūrą.

Kitose srityse tvirtas ES masto matmuo turi būti derinamas su didesniu subsidiarumu. Tokios sritys būtų maisto sauga (pvz. standartų derinimas), kaimo vietovėms išskylančios sunkumai (dideli nedarbo lygio kaimo vietovėse tarp atskirų valstybių narių skirtumai), bloga infrastruktūra ir paslaugų trūkumas kaimo vietovėse, neaktyviai vykdomi moksliniai tyrimai ir inovacijos, taip pat su maisto kokybe, visuomenės sveikata ir mityba susijusios problemos. Jei valstybės narės taiko lankstesnį požiūrį, atitinkami ES lygio veiksmai šalinant šiuos sunkumus tampa veiksmingesni ir efektyvesni.

- 1.4.3. *Panašios patirties išvados*

Remiantis esamos politikos sistemos įvertinimu, plačiomis konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais ir būsimų iššūkių bei poreikių analize, buvo atliktas išsamus poveikio vertinimas. Daugiau informacijos galima rasti poveikio vertinime ir aiškinamajame memorandume, kurie yra pridedami prie teisės aktų pasiūlymų.

- 1.4.4. *Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Dažniausiai BŽŪP atveju reikšminga sąveika ir supaprastinimo poveikis bus gaunami įtraukiant į vieną BŽŪP strateginio plano strateginę sistemą EŽŪGF ir EŽŪFKP finansuojamų intervencinių priemonių įgyvendinimą. Valstybėse narėse jau įdiegtos struktūros bus sustiprintos, o valdymo ir kontrolės taisyklės – supaprastintos ir pritaikytos konkrečioms valstybių narių įgyvendinamoms intervencijoms.

BŽŪP įgyvendinama glaudžioje sąveikoje su klimato ir aplinkos politika, maisto sauga, sveikatos apsauga, skaitmenine darbotvarke kaimo vietovėse, bioekonomika, žinių ir inovacijų plėtra ir kaimynystės politika, prekybos ir vystymosi politika, programa „Erasmus +“.

BŽŪP politika bus įgyvendinama sanglaudoje su kitomis ES politikos sritimis ir fondais ir juos papildys: čia paminėtini Europos struktūrinių ir investicijų fondų,

„InvestEU“ fondo remiami veiksmai, veiksmai pagal Devintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą, aplinkos bei klimato kaitos politikos sritis. Prireikus, nustatomos bendros taisyklės siekiant maksimaliai pagerinti fondų nuoseklumą ir papildomumą tuo pačiu užtikrinant, kad bus atsižvelgta į šių politikos sričių ypatumus.

Devintosios bendrosios programos grupėje „Maistas ir gamtos ištekliai“, kurios uždavinys – užtikrinti žemės ūkio ir maisto sistemų visapusišią saugumą, tvarumą, atsparumą, žiediskumą, įvairovę ir novatoriškumą, bus užtikrinama sąveika su bendrąja mokslinių tyrimų programa. Įgyvendinant BŽŪP bus dar labiau sustiprintas ryšys su ES mokslinių tyrimų ir inovacijos politika, numatant, kad bioekonomika turi būti prioritetinga BŽŪP srityje. Programos „Maistas ir gamtos ištekliai“ grupėje pabrėžiamas poreikis pasinaudoti skaitmeninės revoliucijos pasiekimais, todėl Mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla padės įvykdyti skaitmeninę transformaciją kaimo vietovėse.

Su šia finansine pažyma susiję teisės aktų pasiūlymai turėtų būti vertinami platesniame Bendrųjų nuostatų reglamento, kuriuo nustatoma EŽŪFKP fondų, Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kitų fondų bendrųjų taisyklių sistema, pasiūlymo kontekste. Tas pagrindų reglamentas turės svarų įnašą mažinant administracinę naštą, veiksmingai panaudojant ES lėšas ir realizuojant supaprastinimą.

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

☒ trukmė ribota

- ☒ galioja nuo 2021 01 01 iki 2027 12 31
- ☒ Įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2021 m. iki 2027 m., o mokėjimų asignavimų – nuo 2021 m. iki 2027 m. ir vėliau.

☒ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų, (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos, (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams, ir (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms, pasiūlymo **neribotas galiojimas**.

- Įgyvendinimas nuo 2021 m. (biudžetinių metų).

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)³⁹

☒ Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- ☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☒ vykdomųjų įstaigų.

☒ Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis.

☐ Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

³⁹ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės subjektams;
- ☐ privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Lyginant su dabartine padėtimi, didelių pokyčių nebus: valstybės narės pasidalijamuoju būdu valdys didžiąją dalį išlaidų, susijusių su BŽŪP teisės aktų pasiūlymais. Vis dėlto labai nedidelei daliai išlaidų toliau bus taikomas Komisijos vykdomas tiesioginis valdymas.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo sistema nustatoma siekiant:

- a) įvertinti BŽŪP poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę;
- b) nustatyti BŽŪP strateginių planų konkrečių tikslų tarpines ir siektinas reikšmes;
- c) stebėti, kaip siekiama BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų siektinų reikšmių;
- d) įvertinti BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų intervencinių priemonių poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą ir darną;
- e) remti bendrą mokymosi procesą, susijusį su stebėseną ir vertinimu.

Vadovaujančioji institucija ir Stebėsenos komitetas stebės BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą ir BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių vykdymo pažangą.

Metinės rezultatų ataskaitos

Iki 2023 m. vasario 15 d. ir po to kasmet iki vasario 15 d. iki 2030 m. imtinai valstybės narės pateikia Komisijai BŽŪP strateginio plano veiklos rezultatų metines ataskaitas už praėjusius finansinius metus. Šiose ataskaitose pateikiama pagrindinė kokybinė ir kiekybinė informacija apie BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą, kuri yra pagrįsta finansiniais duomenimis, produkto ir rezultatų rodikliais. Jose taip pat pateikiama informacija apie gautus produktus, faktines išlaidas, gautus rezultatus ir atotrūkį nuo siektinų reikšmių.

Perduodami duomenys turi būti susiję su iš dalies ir visiškai įgyvendintų intervencinių priemonių rodiklių vertėmis. Jie taip pat turi būti susiję su BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo ankstesniais finansiniais metais apibūdinimu, visais aspektais, kurie gali padaryti poveikį BŽŪP strateginio plano veiklos rezultatams, visų pirma nuokrypomis nuo tarpinių reikšmių, išdėstant priežastis ir, prireikus, apibūdinant taikytas priemones.

Remdamasi informacija, pateikta metinėse rezultatų ataskaitose, Komisija atlieka metinę veiklos rezultatų peržiūrą ir metinį veiklos rezultatų patvirtinimą.

BŽŪP strateginio plano vertinimas

Valstybės narės vykdo *ex ante* vertinimus, įskaitant atitinkamo BŽŪP strateginio plano privalumus, trūkumus, galimybes ir grėsmes, siekiant nustatyti BŽŪP strateginiu planu tenkintinus poreikius.

Valstybės narės atlieka BŽŪP strateginių planų vertinimus, kad pagerintų planų rengimo ir įgyvendinimo kokybę, taip pat įvertintų jų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną, Sąjungos pridėtinę vertę ir poveikį, susijusį su jų indėliu į BŽŪP bendrųjų ir konkrečių reikšmių siekimą.

Komisijos atliekama veiklos rezultatų analizė

Komisija parengia daugiametį BŽŪP vertinimo planą, kuris turi būti vykdomas jai prižiūrint.

Komisija, atsižvelgdama į VII priede nustatytus rodiklius, atlieka tarpinį vertinimą, kad įvertintų fondų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir ES pridėtinę vertę. Komisija gali naudotis visa aktualia jau prieinama informacija pagal Finansinio reglamento 128 straipsnį.

Komisija atlieka retrospektyvų vertinimą, kad įvertintų fondų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir ES pridėtinę vertę.

Remdamasi įrodymais, pateiktais BŽŪP vertinimuose, įskaitant BŽŪP strateginių planų vertinimus, taip pat kitais susijusiais informacijos šaltiniais, Komisija iki 2025 m. gruodžio 31 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pirminę šio straipsnio įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant pirmuosius BŽŪP veiklos rezultatus. Antroji ataskaita, į kurią įtraukiama BŽŪP veiklos rezultatų analizė, pateikiama iki 2031 m. gruodžio 31 d.

Bendru rodiklių sąrašu grindžiamas ataskaitų teikimas

Valstybių narių pateikta informacija yra pagrindas, kuriuo remdamasi Komisija turėtų teikti konkrečių tikslų įgyvendinimo visu programavimo laikotarpiu pažangos ataskaitą, tuo tikslu naudodamasi pagrindinių rodiklių rinkiniu.

Laikydamasi Finansinio reglamento 38 straipsnio 3 dalies e punkto i papunktyje nustatyto ataskaitų teikimo reikalavimo, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia tame straipsnyje nurodytą veiklos rezultatų, kurie matuojami naudojant pagrindinių rodiklių rinkinį, informaciją.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Paprastai BŽŪP pagal pasidalijamojo valdymo principą yra įgyvendinama kartu su valstybėmis narėmis. Dabartinės valstybės narėse įsteigtos valdymo įstaigos, visų pirma mokėjimo agentūros ir sertifikavimo įstaigos, parodė savo veiksmingumą apsaugant ES biudžetą ir užtikrinant patikimą finansų valdymą. Paskutiniaisiais metais pastebimas žemas klaidų lygis įgyvendinant BŽŪP rodo, kad valstybių narių įsteigtos valdymo ir kontrolės sistemos veikia tinkamai ir suteikia pakankamą patikinimą.

Naujajame įgyvendinimo pagal BŽŪP modelyje atsižvelgiama į šią padėtį suteikiant valstybėms narėms daugiau subsidiarumo joms priimančioms sprendimus ir administruojant įdiegtas kontrolės sistemas – tuo tikslu Sąjungos lygmeniu nustatytas bendresnis taisyklių rinkinys. Be to, atsižvelgiant į biudžeto sudarymo strategiją, pagrįstą išmokomis, susietomis su bendrais rezultatais ir veiklos rezultatais, bendroje žemės ūkio politikoje išmokų tinkamumas finansuoti bus susietas su faktiniu įgyvendinimu vietoje. Taigi, bendros žemės ūkio politikos po 2020 m. teisės aktų pasiūlymuose veiklos rezultatai yra finansų valdymo ir patikinimo modelio pagrindas.

Naujuoju laikotarpiu taikoma kontrolės strategija yra visapusiškai suderinta su vieno audito principu, ir užtikrina, kad akredituotos mokėjimo agentūros ir sertifikavimo įstaigos suteiktų reikalingą patikinimą. Komisija skirs didelį dėmesį veiksmingam įdiegtų valdymo sistemų funkcionavimui ir ataskaitų apie veiklos rezultatus

patikimumui. Kaip dabar nustatyta, laikotarpio pradžioje bus parengta audito strategija ir daugiametė darbo programa.

Apibendrinant, Komisija užtikrina, kad valstybėse narėse įsteigtos valdymo sistemos yra veiksmingos, kompensuoja akredituotoms mokėjimo agentūroms jų išmokėtas išmokas ir atlieka metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, kuriame įvertinami valstybių narių ataskaitose nurodyti veiklos produktai.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Pagal įvairias pagalbos schemas BŽŪP teikia paramą daugiau nei septyniems milijonams paramos gavėjų. Tai, kad vis rečiau reikia mažinti klaidų lygį BŽŪP srityje, rodo, jog mokėjimo agentūrų valdymo ir kontrolės sistemos yra tvirtos ir patikimos.

Iki šiol BŽŪP įgyvendinama paramos gavėjo atžvilgiu taikant išsamias tinkamumo finansuoti taisykles, o tai padidino sudėtingumą, administracinę naštą ir klaidų riziką. Valdymo ir kontrolės sistemos sąnaudos, siekiant sumažinti šią riziką, buvo laikomos šiek tiek neproporcingomis.

BŽŪP po 2020 m. teisės aktų rinkinyje iš esmės sumažinamas atitikties elementas ir padidinamas dėmesys veiklos rezultatams. ES taisyklėmis numatytas prievolės vykdo valstybės narės, kurios dėl to turi įdiegti atitinkamą valdymo ir kontrolės sistemą. Valstybės narės galės lanksčiau pasirinkti atitinkamą, geriau jų konkrečią realybę atitinkančią schemų ir priemonių struktūrą. Todėl BŽŪP finansavimas priklausys nuo strateginio politikos įgyvendinimo siekiant bendrų ES lygmeniu nustatytų tikslų. BŽŪP planas bus valstybių narių ir Komisijos susitarimas, nustatantis ir patvirtinantis 7 metų strategiją, tikslus, intervencijas ir planuotas išlaidas.

Reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos pasiūlyme dabartinė sąranga pritaikoma prie šio naujo įgyvendinimo modelio paliekant gerai veikiančias valdymo įstaigas (mokėjimo agentūras ir sertifikavimo įstaigas). Kaip ir dabartinėje situacijoje, kasmet reikalaujama, kad kiekvienos mokėjimo agentūros vadovas pateiktų valdymo deklaraciją, kurioje apibūdinamas sąskaitų išsamumas, tikslumas ir teisingumas, tinkamas valdymo struktūrų veikimas, įskaitant ES pagrindinių reikalavimų įgyvendinimą, ir ataskaitų apie veiklos rezultatus patikimumas. Nepriklausoma audito įstaiga (sertifikavimo įstaiga) turi pateikti nuomonę dėl šių elementų.

Jei valstybės narės produktai neatitinka sutartų standartų, išlaidos bus sumažintos. Atitikties auditai vis tiek bus atliekami siekiant įvertinti valdymo struktūrų veikimą. Komisija toliau tikrins žemės ūkio išlaidas, taikydama rizikos vertinimo metodiką ir siekdama užtikrinti, kad jos auditas vykdomas didžiausios rizikos srityse, laikantis vieno audito principo. Be to, nustatyti aiškūs mokėjimų sustabdymo mechanizmai, taikomi esant dideliems valdymo struktūros trūkumams arba labai prastų rodiklių tendencijoms.

Su nauju laikotarpiu susijusi numatoma rizika dėl to, kad supaprastinus konkrečias ir išsamias taisykles dėl to, kaip turėtų būti mokėjimo agentūrų lygmeniu įdiegiama valdymo ir kontrolės sistema valstybėje narėje, gali paveikti Komisijos reputaciją tais atvejais, kai nėra laikomasi valstybių narių nustatytų tinkamumo finansuoti taisyklių. Reikėtų pabrėžti, kad Komisija užtikrina, jog bus įdiegtos valdymo sistemos ir gauti

produktai bei pasiekti rezultatai. Laikydamosi rezultatais pagrįsto biudžeto sudarymo, Komisija daugiausiai dėmesio skirs politikos įgyvendinimo rezultatams.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Tikimasi, kad taikant naują BŽŪP įgyvendinimo modelį bus reikšmingai sumažintos kontrolės išlaidos valstybėms narėms ir paramos gavėjams.

Gerokai sumažinti reikalavimai ES lygmeniu – jie dabar nustatyti valstybių narių lygmeniu, kurios turėtų pasinaudoti šia galimybe pritaikydamos paramos gavėjams taikomas prievolės prie konkrečių nacionalinių ir regioninių aplinkybių.

Valstybės narės nustato valdymo ir kontrolės sistemą supaprastintoje, teisės aktų pasiūlymuose apibrėžtoje ES struktūroje. Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS), taikoma maždaug 88 proc. BŽŪP išmokų, yra toliau taikoma, nors konkrečių elementų, kurie lyg šiol buvo nustatyti ES lygmeniu, nustatymas bus perduotas valstybėms narėms. Todėl kontrolės intensyvumas ir aprėptis, nuo kurių iš esmės priklauso išlaidos, jau nebeužstatomi ES lygmeniu.

Dėmesys veiklos rezultatams reikalauja tvirtos ir patikimos ataskaitų teikimo sistemos, kuri, kaip minėta ankstesniuose skirsniuose, bus tikrinama atliekant nepriklausomą auditą. Tačiau nesitikima, kad tai turės didelį poveikį valstybių narių administracinei naštai, nes akredituotos mokėjimo agentūros jau turi daugumą produkto rodiklių.

Valstybės narės gali supaprastinti ir sumažinti su BŽŪP valdymu ir kontrole susijusią valdymo ir kontrolės administracinę naštą, nes jos galės pritaikyti tinkamumo finansuoti taisyklės paramos gavėjo lygmeniu ir nuspręsti, koks kontrolės būdas būtų tinkamiausias (visiems vienodai tinkančio metodo nėra). Kaip nurodyta poveikio vertinime, pridėjame prie BŽŪP teisės aktų pasiūlymų skyriuje dėl supaprastinimo, naujos BŽŪP įgyvendinimo išlaidos neturėtų būti didesnės (šiuo metu jos yra 3,6 proc.), net atsižvelgiant į tai, kad didesnis dėmesys skiriamas veiklos rezultatų ataskaitoms.

Kalbant apie numatomą klaidų lygį taikant naują įgyvendinimo metodą, išlaidų tinkamumas finansuoti nustatomas remiantis gautais produktais. Todėl atskirų sandorių teisėtumo ir tvarkingumo klaidos neturėtų būti skaičiuojamos: jas reikėtų nustatyti produktų, už kurias buvo grąžintos išlaidos, lygmeniu. Siekiant apsaugoti ES biudžetą, išlaidos, nepagrįstos atitinkamais produktais, bus sumažintos atliekant metinį veiklos rezultatų patvirtinimą.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Teisės aktų rinkinyje numatoma, kad valstybės narės turi užtikrinti veiksmingą sukčiavimo prevenciją, visų pirma didesnės rizikos sektoriuose, aptikti pažeidimus ir sukčiavimą, užkirsti kelią jiems ir pašalinti juos. Valstybės narės turi taikyti veiksmingas, atgrasančias ir proporcingas sankcijas, kaip nustatyta Sąjungos teisės aktuose arba nacionalinėje teisėje, ir susigrąžinti visas neteisėtai išmokėtas sumas su palūkanomis.

ES pagrindiniai reikalavimai sudaro dalį valdymo struktūrų, kurias tikrins sertifikavimo įstaigos, remdamosi rizika pagrįstu metodu, taip pat Komisija, laikydamasi vieno audito principo.

Išsamūs duomenys bus atitinkamai aptarti peržiūrėtoje AGRI kovos su sukčiavimu strategijoje. Tačiau nesitikima, kad sukčiavimo ir kitų didelių pažeidimų tipologija ateityje iš esmės pasikeis, palyginti su *status quo*.

Panašu, kad dabartinis tikslinio mokymo apie sukčiavimo ir kitų didelių pažeidimų prevenciją, aptikimą ir pašalinimą, skirto valstybėms narėms metodas bus taikomas būsimai BŽŪP. Tas pats pasakytina ir apie valstybėms narėms skirtas temines orientacines pastabas dėl konkrečių rizikos sričių.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO FINANSINIS POVEIKIS

Šioje finansinėje pažymoje sumos nurodytos dabartinėmis kainomis.

Be toliau pateikiamose lentelėse nurodytų pokyčių, teisės aktų pasiūlymuose nustatoma ir daugiau pakeitimų, neturinčių finansinio poveikio.

Kalbant apie išlaidas, susijusias su rinka, reikėtų pabrėžti, kad sumos, nurodytos dėl išlaidų, susijusių su rinka, yra pagrįstos prielaida, kad jokiuose sektoriuose nebuvo taikytas nei viešasis intervencinis pirkimas, nei kitos priemonės, susijusios su krizės sąlygomis.

Europos žemės ūkio garantijų fonde bus sukurtas naujas žemės ūkio sektoriaus rezervas skirtas suteikti papildomą apsaugos priemonėms skirtą paramą žemės ūkio sektoriui, taikomą valdant arba siekiant stabilizuoti rinką ir (arba) įvykus krizėms, kurios daro poveikį žemės ūkio gamybai arba paskirstymui. Rezervo suma bus ne mažiau kaip 400 mln. EUR, skiriamų kiekvienų finansinių metų pradžioje. Nepanaudotos žemės ūkio sektoriaus krizių rezervo sumos 2020 finansiniais metais bus perkeltos į 2021 m. rezervui suformuoti; metinis nepanaudotų sumų perkėlimas bus taikomas 2021–2027 m. laikotarpiu. Jei rezervas panaudojamas, jis bus papildytas iš esamų biudžeto lėšų arba naujais asignavimais. Jei viršijama konkreti EŽŪGF tarpinė viršutinė riba, nustatyta 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje, siekiant patenkinti visus tarpinę viršutinę sumą viršijančius poreikius, įskaitant rezervo atnaujinimą, bus taikoma finansinė drausmė. Todėl 2021–2027 m. laikotarpiu nenumatyta pakartotinai taikyti finansinę drausmę rezervo suformavimo tikslais. Finansinės drausmės mechanizmas bus taikomas toliau siekiant užtikrinti EŽŪGF tarpinės viršutinės ribos laikymąsi.

Kalbant apie tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšis, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1307/2013 nustatytos grynosios viršutinės ribos 2021 finansiniais metais (2020 kalendoriniais metais) yra aukštesnės, nei tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšims skirtos pridedamose lentelėse nurodytos sumos, todėl jos per terminą, kuris yra reikalingas siekiant tai laiku įgyvendinti valstybėse narėse ir atsižvelgiant į galutinį susitarimą dėl BŽŪP finansinio paketo, turi būti pakeistos.

Pasiūlymas apima tiesioginių išmokų išorės konvergencijos proceso tąsą: valstybės narės, kurių vidutinis paramos lygis yra mažesnis nei 90 % ES vidurkio, panaikins 50 % likusio skirtumo iki 90 % ES vidurkio nuo 2022 m. pradėdamos laipsniškai taikyti 6 etapus. Prie šio konvergencijos finansavimo prisidės visos valstybės narės. Tai atsispindi valstybių narių tiesioginių išmokų asignavimuose, nurodytuose Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų IV priede.

Išmokų sumažinimo poveikis teikiant tiesioginę paramą ūkininkams biudžetine prasme dėl tiesioginių išmokų asignavimo yra neutralus, nes išmokų sumažinimo produktas bus naudojamas siekiant finansuoti persikirstymo išmoką toje pačioje valstybėje narėje. Jei išmokos sumažinimo produktas negali būti įtrauktas į tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšių finansavimą, jis bus perkeltas į atitinkamos valstybės narės EŽŪFKP asignavimą. Šiuo metu neįmanoma įvertinti, kokios bus tokio galimo perkėlimo sumos.

Kalbant apie EŽŪGF priskiriamas pajamas, įplaukų ir išlaidų sąmatoje nurodomas remiantis paskutiniais sprendimais dėl sąskaitų patvirtinimo suteiktų atidėjumų ir mokėjimų (jie bus pervesti po 2020 m.) ir apskaičiuotų asignuotųjų pajamų, kurios

bus surinktos po sąskaitų patvirtinimų ir nustačius pažeidimus), poveikis. Laikoma, kad pradėjus taikyti naują įgyvendinimo metodą, pastarosios pajamos turėtų sumažėti.

Kalbant apie EŽŪFKP, pasiūlyme numatoma, kad ES bendro finansavimo normos sumažės atitinkamai kitiems Europos struktūriniais ir investicijų fondams. Dėl to ir dėl asignavimų EŽŪFKP intervencinių priemonių rūšims viešoji parama Europos kaimo vietovėms išliks beveik nepakitusi. Paskirstymas konkrečioms valstybėms narėms yra grindžiamas objektyviais kriterijais ir ankstesniais veiklos rezultatais.

Reformos pasiūlymuose pateikiamos nuostatos, kuriomis valstybėms narėms suteikiamas tam tikras lankstumas dėl joms skirtų asignavimų tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšims ir kaimo plėtros intervencijų rūšims, taip pat asignavimų tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšims ir tam tikroms sektorinėms intervencinėms priemonėms. Jei valstybės narės nutartų pasinaudoti šiuo lankstumu, tai turėtų finansinių pasekmių, kurių šiuo metu įvertinti neįmanoma, nustatytoms lėšų sumoms.

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūlomų naujų biudžeto išlaidų eilučių preliminarus sąrašas⁴⁰

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	3 išlaidų kategorija Gamtos ištekliai ir aplinka	DA / NDA ⁴¹	ELPA šalių ⁴²	šalių kandidačių ⁴³	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
3	[08.01.YY] EŽŪGF ne veiklai skirta techninė pagalba	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.01.YY] EŽŪFKP ne veiklai skirta techninė pagalba	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.01.YY] Vykdomosios agentūros	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Žemės ūkio rezervas	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Sektorinės intervencinės priemonės pagal BŽŪP planą	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Su rinka susijusios išlaidos, neįtrauktos į BŽŪP planą	DA / NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] Tiesioginių išmokų intervencinių priemonių rūšys pagal	NDA	NE	NE	NE	NE

⁴⁰ Bus palikta daug dabartinių biudžeto išlaidų eilučių, kurių eilutės numeris turi būti suderintas su nauja biudžeto nomenklatura (pvz. dabartiniai skyriai 05 07 ir 05 08). Nomenklatura gali būti tikslinama atsižvelgiant į BŽŪP pasiūlymo pakeitimus.

⁴¹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴² ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁴³ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	3 išlaidų kategorija Gamtos ištekliai ir aplinka	DA / NDA ⁴¹	ELPA šalių ⁴²	šalių kandidačių ⁴³	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
	BŽŪP planą					
3	[08.02.YY] Tiesioginės išmokos, neįtrauktos į BŽŪP planą	NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.02.YY] EŽŪGF Veiklai skirta techninė pagalba	DA / NDA	NE	NE	NE	NE
3	[08.03.YY] 2021–2027 m. kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšys pagal BŽŪP planą	DA	NE	NE	NE	NE
3	[08.03.YY] EŽŪFKP veiklos techninė pagalba	DA	NE	NE	NE	NE
7	[08.01.YY] Išlaidos žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities pareigūnams ir laikiniams darbuotojams	NDA	NE	NE	NE	NE
7	[08.01.YY] Išorės personalo ir kitos žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities valdymo išlaidos	NDA	NE	NE	NE	NE
7	[08.01.YY] Žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities išlaidos informacinių ir ryšių technologijų įrangai ir paslaugoms	NDA	NE	NE	NE	NE

Lentelėje pateiktas biudžeto punktų sąrašas yra preliminarus ir neužkerta galimybės Komisijai pateikti metinei biudžeto procedūrai skirtą konkrečią biudžeto nomenklatūrą.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	3	Gamtos ištekliai ir aplinka
--	----------	------------------------------------

			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
08 02 YY – Žemės ūkio sektoriaus rezervas	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(1)	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.		p. m.
08 02 YY – Sektorinės intervencinės priemonės pagal BŽŪP planą ⁴⁴	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(2)	2 044,116	2 066,584	2 091,060	2 115,010	2 139,737	2 165,443	2 192,347		14 814,294
08 02 YY – su rinka susijusios išlaidos	Išsipareigojimai	(3)	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309		4 468,163
	Mokėjimai	(4)	605,136	611,601	623,808	627,643	629,770	630,334	630,314	109,558	4 468,164
08 02 YY – Su tiesioginėmis išmokomis susijusios intervencinių veiksmų rūšys	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(5)	37 392,689	37 547,129	37 686,679	37 802,859	37 919,038	38 035,217	38 151,396		264 535,007
08 02 YY – Tiesioginės išmokos ne pagal BŽŪP planą	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(6)	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321		2 949,249
08 02 YY – EŽŪGF veiklai skirta techninė pagalba ⁴⁵	Išsipareigojimai = Mokėjimai ⁴⁶	(7)	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000		497,000

⁴⁴ Sektorinių intervencinių priemonių pagal BŽŪP planą padidėjimas paaiškinamas 60 mln. EUR asignavimu, kuris siūlomas siekiant paremti žemės ūkio sektorių, taip pat išlaidų vaisių ir daržovių sektoriuje pokyčiais, kurie, remiantis pastebėtu lėšų panaudojimo lygiu pastaruoju laikotarpiu, neapsiriboja tik ES skirtomis lėšomis.

⁴⁵ Įskaitant taip pat sumas, kurios dabar finansuojamos pagal 05 07 skyrių (Žemės ūkio išlaidų auditas) ir 05 08 (Žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos srities strategija ir koordinavimas).

08 01 YY– Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami EŽŪGF ⁴⁷	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(8)	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000		91,000
67 01 ir 67 02 – EŽŪGF priskiriamos pajamos	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(9)	280,000	230,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000		1 160,000
TARPINĖ SUMA – EŽŪGF	Įsipareigojimai	(10)=(1+2+3+5+6+7+8-9)	40 300,435	40 527,343	40 791,369	40 931,499	41 072,405	41 214,290	41 357,373		286 194,715
	Mokėjimai	(11)=(1+2+4+5+6+7+8-9)	40 267,262	40 500,635	40 776,868	40 920,833	41 063,866	41 206,315	41 349,378	109,558	286 194,715

08 03 YY – Kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšys	Įsipareigojimai	(12)	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561		78 613,927
	Mokėjimai	(13)	786,139	3 703,699	6 314,312	7 860,977	9 356,414	10 331,700	11 025,236	29 235,450	78 613,927
08 03 YY – EŽŪFKP veiklos techninė pagalba ES	Įsipareigojimai = Mokėjimai ⁴⁸	(14)	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147		155,029
08 01 YY – Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš EŽŪFKP	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(15)	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000		42,000
TARPINĖ SUMA – EŽŪFKP	Įsipareigojimai	(16)=(1+2+14+15)	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708		78 810,955
	Mokėjimai	(17)=(1+3+14+15)	814,286	3 731,846	6 342,459	7 889,124	9 384,561	10 359,847	11 053,383	29 235,450	78 810,955
IŠ VISO asignavimų, skirtų BŽŪP	Įsipareigojimai	=10+16	51 559,143	51 786,051	52 050,077	52 190,207	52 331,113	52 472,998	52 616,081		365 005,670

⁴⁶ Supaprastinimo tikslais EŽŪGF techninės pagalbos asignavimai laikomi nediferencijuotais. Neįvykdytų įsipareigojimų (RAL) suma, palyginti su bendra šios finansinės pažymos suma, yra nedidelė.

⁴⁷ Įskaitant sumas, kurios dabar finansuojamos pagal biudžeto punktą 05 01 04 01 – Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) rėmimo išlaidos – Ne veiklai skirta techninė pagalba ir 05 01 06 01 – Vartotojų, sveikatos ir maisto programų vykdomoji įstaiga – Įnašas pagal Žemės ūkio skatinimo priemonių programą

⁴⁸ Supaprastinimo tikslais EŽŪFKP techninės pagalbos asignavimai laikomi nediferencijuotais. Neįvykdytų įsipareigojimų (RAL) suma, palyginti su bendra šios finansinės pažymos suma, yra nedidelė.

	Mokėjimai	=11+17	41 081,548	44 232,481	47 119,327	48 809,957	50 448,427	51 566,162	52 402,761	29 345,008	365 005,670
--	-----------	--------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------------

Bendros sumos netikslios dėl suapvalinimo.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai		125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678		879,746
Kitos administracinės išlaidos		6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008		42,056
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai = Mokėjimai	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686		921,802

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose daugiamečių finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE	Įsipareigojimai	51 690,829	51 917,737	52 181,763	52 321,893	52 462,799	52 604,684	52 747,767		365 927,472
	Mokėjimai	41 213,234	44 364,167	47 251,013	48 941,643	50 580,113	51 697,848	52 534,447	29 345,008	365 927,472

Bendros sumos netikslios dėl suapvalinimo.

3.2.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	879,746
Kitos administracinės išlaidos	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	42,056
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	921,802

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos⁴⁹ 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	12,950
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	120,050
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	133,000

Bendros sumos netikslios dėl suapvalinimo.

IŠ VISO	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	1 054,802
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) persikirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁴⁹ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės		845	845	845	845	845	845	845
Delegacijos		3	3	3	3	3	3	3
Moksliniai tyrimai								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JES ⁵⁰								
7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75
	- delegacijose	1	1	1	1	1	1	1
Finansuojama iš programos paketo lėšų ⁵¹	- būstinėje	29	29	29	29	29	29	29
	- delegacijose							
Moksliniai tyrimai								
Kita (nurodyti)								
IŠ VISO		935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁵⁰ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JES – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

⁵¹ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☒ kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☒

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Pasiūlymo poveikis						
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
67 01 ir 67 02	280	230	130	130	130	130	130

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

08 02 YY – Sektorinės intervencinės priemonės

08 02 YY – Su tiesioginėmis išmokomis susijusios intervencinių veiksmų rūšys

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

Žr. 3 punkto pastabas